

เอกสารตำราฝึก บช.ตชด.

หลักสูตร ยุทธวิธีการต่อสู้
ปราบปรามการก่อความไม่สงบ
ว่าด้วยเรื่อง

บุคคลทำการรบ

(อฝ.ตชด. ๐๑/๒๕๖๘)

เอกสารตำราฝึก กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

หมายเลข อผ. ๐๑/๒๕๖๘

หลักสูตร ยุทธวิธีการต่อสู้ปราบปรามการก่อความไม่สงบ

ว่าด้วยเรื่อง

บุคคลทำการรบ

จัดทำโดย

คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงเอกสารตำราฝึก กองกำกับการ ๑
กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

พิมพ์ครั้งที่ ๑

กันยายน ๒๕๖๘

คำสั่งกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ที่ ๔๔๖ / ๒๕๖๘

เรื่อง ให้ใช้เอกสารตำราฝึก คู่มือการฝึก และระเบียบการฝึก

สำหรับการฝึกและการปฏิบัติงานในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้จัดทำเอกสารตำราฝึก คู่มือการฝึก และระเบียบการฝึก ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อให้หน่วยฝึกและหน่วยในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ใช้ในการฝึกและเตรียมความพร้อมหน่วยในการปฏิบัติราชการสนามหรือปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมายจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงให้หน่วยฝึกและหน่วยที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและยึดถือเอกสารตำราฝึก คู่มือการฝึก และระเบียบการฝึก ในหลักสูตรต่าง ๆ ตามผนวกแนบท้ายคำสั่งนี้ เป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมหน่วย และใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

พลตำรวจโท

(นิตินัย หลังยานาย)

ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ผนวก ก บัญชีเอกสารตำราฝึกของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน แบบท้ายคำสั่งกองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๕๕๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔

ลำดับ	รายการเอกสารตำราฝึก	หน่วยรับผิดชอบ/จัดทำ
๑	ยุทธวิธีการต่อสู้ปราบปรามการก่อความไม่สงบด้วยเรื่องบุคคลทำการรบ	กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๒	การดูแลการชุมนุมสาธารณะ	กองกำกับการ ๒ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๓	การฝึกยิงปืนทางยุทธวิธีด้วยระบบจำลองสถานการณ์ (SIMULATOR)	กองกำกับการ ๓ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๔	การยิงปืนพก	กองกำกับการ ๔ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๕	ยุทธวิธีสำหรับหน่วยปราบปรามยาเสพติด	กองกำกับการ ๕ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๖	การขับเรือและใช้อุปกรณ์ประจำเรือสำหรับภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัย	กองกำกับการ ๖ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๗	การต่อสู้ป้องกันตัวด้วยกระบองกัทส์บาตอง (GUTS BATON)	กองกำกับการ ๗ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๘	การช่วยเหลือผู้ประสบภัย	กองกำกับการ ๘ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๙	จักรยานยนต์ทางยุทธวิธี	กองกำกับการ ๙ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ
๑๐	การฝึกสุนัขตำรวจ	ศูนย์ฝึกสุนัขตำรวจ กองบังคับการฝึกพิเศษฯ

ตรวจแล้วถูกต้อง

พลตำรวจตรี

(นรินทร์ คำแก่น)

ผู้บังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ผนวก ง บัญชีการแจกจ่ายเอกสารตำราฝึก คู่มือการฝึก ระเบียบการฝึก ของกองบัญชาการตำรวจ
 ตระเวนชายแดน แนนพำยคำสั่งกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๖/๒๕๖๘ ลงวันที่
 ๙ กันยายน ๒๕๖๘

ลำดับ	หน่วย	จำนวนชุด
๑	ตัวจริง/คู่มือ (กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน)	๒
๒	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ห้องสมุดยุทธการ)	๑
๓	กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๑-๔	๑
๔	กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๑
๕	กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ฝ่ายอำนวยการ ๑,๓ กองบังคับการ)	๒
๖	กองบังคับการสนับสนุน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๑
๗	กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๑๑-๑๔,๒๑-๒๔,๓๑-๓๔,๔๑-๔๔	๑๖
๘	กองกำกับการ ๑-๕ กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวน ชายแดน	๕
๙	กองกำกับการ ๑-๙, ศูนย์ฝึกสุนัขตำรวจ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน	๑๐
๑๐	กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๑๔-๑๑๗,๑๒๔-๑๒๗,๑๓๔-๑๓๗,๑๔๔-๑๔๗, ๒๑๔-๒๑๗,๒๒๔-๒๒๗,๒๓๔-๒๓๗,๒๔๔-๒๔๗,๓๑๔-๓๑๗,๓๒๔-๓๒๗,๓๓๔-๓๓๗, ๓๔๔-๓๔๗,๔๑๔-๔๑๗,๔๒๔-๔๒๗,๔๓๔-๔๓๗,๔๔๔-๔๔๗	๖๖

ตรวจแล้วถูกต้อง

พลตำรวจตรี

(นรินทร์ คำแก่น)

ผู้บังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

คำนำ

เอกสารตำราฝึกเรื่องว่า บุคคลทำการรบนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกในหลักสูตรต่างๆ ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ใช้ศึกษาและนำไปใช้เป็นแนวทางในการรับการฝึกในเรื่อง บุคคลทหารรบ หรือการฝึกในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นเอกสารข้อมูลสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการฝึกของหน่วยฝึก และการฝึกเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานของหน่วยในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

กรณีที่ผู้ใช้เอกสารตำราฝึกฉบับนี้ พบว่ามีเนื้อหาที่เป็นข้อสงสัยหรือข้อบกพร่องที่ควรมีความแก้ไขปรับปรุง หรือมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติม ขอความกรุณาแจ้งข้อมูลรายละเอียดพร้อมด้วยเหตุผลประกอบการพิจารณา ส่งมายัง กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ค่ายพระรามหก) ๑๒๘๑ ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐

คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงเอกสารตำรา กองกำกับการ ๑

กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

เอกสารนำ

- เรื่อง : บุคคลทำการรบ
- ความมุ่งหมาย : เพื่อให้เป็นหลักฐานในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกบุคคลทำการรบ
- ขอบเขต : เอกสารตำราฝึก กล่าวถึง
๑. การกำบัง การซ่อนพราง และการพราง
 ๒. การเคลื่อนที่
 ๓. การตรวจการณ์ และการกระระยะ
 ๔. การสะกดรอย
 ๕. การเล็ดลอด หลบหนี และการต่อต้าน
 ๖. ผนวก ก. เครื่องกีดขวาง
- หลักฐานอ้างอิง : ๑. คู่มือราชการสนามว่าด้วย บุคคลทำการรบ รส.๒๑ – ๗๕ ปี พ.ศ.๒๕๒๒
๒. คู่มือราชการสนามว่าด้วย บุคคลทำการรบ รส.๒๑ – ๗๕ ปี พ.ศ.๒๕๔๒
๓. คู่มือราชการสนามว่าด้วย บุคคลทำการรบ รส.๒๑ – ๗๕ ปี พ.ศ.๒๕๔๗
๔. แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม พ.ศ.๒๕๔๒
๕. เอกสารการฝึกบุคคลทำการรบในเวลากลางวันและกลางคืน ปี พ.ศ.๒๕๔๒
๖. คู่มือว่าด้วย หน่วยทหารขนาดเล็ก ปี พ.ศ.๒๕๔๒
๗. เอกสารประกอบความรู้การฝึก ตปส. ปี พ.ศ.๒๕๑๔
๘. คู่มือเทคนิคการยิงและการใช้ทางยุทธวิธีของหมู่ปืนเล็ก รส.๒๓ – ๑๒ พ.ศ.๒๕๑๙
๙. คู่มือวิชาการพราง หลักสูตรนายสิบชั้นต้น ปี พ.ศ.๒๕๕๔
๑๐. คู่มือนักศึกษาวิชาทหาร วิชายุทธวิธี ๒ ปี พ.ศ.๒๕๖๓
๑๑. คู่มือการรบแบบจู่โจม คป.๒๑ – ๗๖ ปี พ.ศ.๒๕๔๓
๑๒. คู่มือหมวดวิชาการจู่โจมและส่งทางอากาศ เรื่อง หลักพื้นฐานป้องกัน และ
ปราบปรามการก่อความไม่สงบ ปี พ.ศ.๒๕๓๙

สารบัญ

	หน้า
เอกสารนำ	๑
บทที่ ๑ การกำบัง การซ่อนพราง และการพราง (COVER CONCEALMENT AND CAMOUFLAGE)	๒
กล่าวทั่วไป (GENERAL)	๒
๑.๑ การกำบัง (COVER)	๒
๑.๒ การซ่อนพราง (CONCEALMENT)	๔
๑.๓ การพราง (CAMOUFLAGE)	๖
๑.๓.๑ ข้อพิจารณาในการซ่อนพราง (CONCEALMENT CONSIDERATION)	๗
๑.๓.๒ การพรางอาวุธ และยุทธโศปกรณ์	๑๗
๑.๓.๓ การพรางหลุมบุคคล	๑๘
บทที่ ๒ การเคลื่อนที่ (MOVMENT)	๒๐
กล่าวทั่วไป (GENERAL)	๒๐
๒.๑ เทคนิคการเคลื่อนที่ (MOVMENT TECHNIQUES)	๒๐
๒.๒ วิธีการเคลื่อนที่ (METHODS OF MOVEMENT)	๒๒
๒.๒.๑ การคลานต่ำ (LOW CRAWL)	๒๓
๒.๒.๒ การคลานสูง (HIGH CRAWL)	๒๔
๒.๒.๓ การโหม (RUSH)	๒๖
๒.๒.๔ การเคลื่อนที่แบบย่องเสียบ (MOVING WITH STEALTH)	๓๐
๒.๒.๕ การคลานเข่า (CRAWL ON KNEES)	๓๒
๒.๓ การปฏิบัติโดยฉับพลันขณะเคลื่อนที่ (IMMEDIATE ACTIONS WHILE MOVING)	๓๓
๒.๔ การยิงและการเคลื่อนที่ (FIRE AND MOVEMENT)	๓๖
บทที่ ๓ การตรวจการณ์ และการกะระยะ (OBSERVATION AND RANGE ESTIMATION)	๓๘
กล่าวทั่วไป (GENERAL)	๓๘
๓.๑ ทหารจะตรวจการณ์อย่างไร (HOW TO OBSERVE)	๓๘
๓.๒ สิ่งที่ต้องมองและคอยฟัง (THINGS TO LOOK AND LISTEN FOR)	๔๐
๓.๓ การกะระยะ (RANGE ESTIMATION)	๔๑
๓.๓.๑ วิธีกะระยะเป็นห่วง ๑๐๐ เมตร	๔๑
๓.๓.๒ วิธีจดจำลักษณะ	๔๓
๓.๓.๓ วิธีวัดระยะทางข้าง	๔๔
๓.๓.๔ วิธีวัดระยะจากเสียง และแสง	๔๕

บทที่ ๔ การสะกดรอย (TRACKING)	๔๗
กล่าวทั่วไป (GENERAL)	๔๗
๔.๑ คุณสมบัติของนักสะกดรอย	๔๗
๔.๒ หลักพื้นฐานนักสะกดรอย	๔๘
๔.๓ ชุดสะกดรอย	๕๖
๔.๔ ปัจจัยที่มีผลกระทบกระเทือนต่อการสะกดรอย	๕๗
๔.๕ การประมาณอายุของรอย	๕๗
๔.๖ สิ่งที่ไม่ควรทำของนักสะกดรอย	๕๘
๔.๗ สุนัขสะกดรอย	๕๘
๔.๘ การหลอก	๕๙
๔.๙ การต่อต้านการสะกดรอย	๕๙
๔.๑๐ การปฏิบัติเมื่อรอยหาย	๖๒
บทที่ ๕ การเล็ดลอด หลบหนี และการต่อต้าน	๖๓
(EVASION RESISTANCE AND ESCAPE)	
กล่าวทั่วไป (GENERAL)	๖๓
๕.๑ นิยามความหมาย	๖๓
๕.๒ สถานภาพกฎหมายของผู้เล็ดลอด หลบหนี และเชลยศึก	๖๓
๕.๓ ลักษณะการเล็ดลอด	๖๔
๕.๓.๑ การเล็ดลอดระยะใกล้	๖๔
๕.๓.๒ การเล็ดลอดระยะไกล	๖๘
๕.๔ การหลบหนี	๗๓
๕.๕ การหลบหลีก	๗๗
๕.๖ การต่อต้าน	๗๗
ภาคผนวก	๗๙
ผนวก ก สิ่งกีดขวาง	๘๐
๑. ลวดหนาม	๘๐
๒. ลวดหนามประเภทลวดหีบเพลง	๘๔
๓. การข้ามสิ่งกีดขวางชนิดต่ำ และชนิดสูง	๘๕
๔. การข้ามคูเลต	๘๘
คณะผู้จัดทำ	๙๑

บทที่ ๑

การกำบัง การซ่อนพราง และการพราง

(COVER CONCEALMENT AND CAMOUFLAGE)

กล่าวทั่วไป (GENERAL)

^๑หน่วยรบขนาดเล็กจัดเป็นหน่วยที่จัดขึ้นเฉพาะกิจ เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ จำเป็นต้องมีการฝึก และการเตรียมความพร้อมเป็นระยะเวลาหนึ่ง รวมทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นหน่วย.

^๒หน่วยรบขนาดเล็กเป็นการจัดกำลังเฉพาะกิจของกำลังที่มีขนาดไม่เกินหน่วยระดับกองร้อย ไม่มีกำหนดไว้ตามอัตราการจัดปกติไม่ตายตัว ขึ้นอยู่กับการวางแผนของผู้ที่มีอำนาจสั่งการใช้งาน โดยมีภารกิจที่มีความมุ่งหวังอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นอิสระจากกำลังส่วนใหญ่ หรือเพื่อสนับสนุน แก้ไขสถานการณ์ของกำลังส่วนใหญ่ ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของหน่วยทหารขนาดเล็ก จะมีลักษณะที่เป็นอิสระ และอาจต้องแยกออกจากฐานที่มั่นเป็นเวลานาน การจัดจะต้องจัดกำลังพลที่มีขีดความสามารถ ยุทธโศปกรณ์ และสมรรถนะที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำพาไปโดยกำลังคนภายในหน่วยได้.

ในการรบ ถ้าหากข้าศึกสามารถตรวจการณ์เห็นทหารฝ่ายเรา ข้าศึกก็จะทำการระดมยิงมายังทหารฝ่ายเรา ดังนั้นเราจึงต้องมีการซ่อนพราง (CONCEALMENT) จากการตรวจการณ์ของข้าศึก และต้องเข้าหาที่กำบัง (COVER) จากการยิงของข้าศึก

ในบางภูมิประเทศไม่อำนวยต่อการกำบัง และซ่อนพรางได้ เราต้องเตรียมสร้างที่กำบังและใช้วัสดุตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นซ่อนพราง (CONCEALMENT) ตัวเรา ยุทธโศปกรณ์ และที่วางตัวของเรา

๑.๑ กำบัง (COVER)

ที่กำบัง คือ ที่ที่ให้การป้องกันจากกระสุนปืน สะเก็ดระเบิด เปลวไฟ ผลกระทบจากอาวุธนิวเคลียร์ อาวุธเคมี ที่กำบังยังช่วยให้ทหารซ่อนพรางการตรวจการณ์จากข้าศึกได้อีกด้วย ที่กำบังอาจมีอยู่ตามธรรมชาติ หรือเป็นที่ซึ่งมนุษย์สร้างขึ้น

^๑ แผนกวิชาการ กองร้อยฝึกรบพิเศษที่ ๑ กองทัพอากาศที่ ๑, คู่มือว่าด้วย หน่วยทหารขนาดเล็ก, (ศูนย์ฝึกการรบพิเศษแห่งกระงาน จว.เพชรบุรี : (๒๕๔๒)), หน้า ๑

^๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๑

ภาพที่ ๑ ชนิดของที่กำบัง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๑.๑ ที่กำบังตามธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ เช่น ท่อนซุง ต้นไม้ ตอไม้ ห้วยแห้ง และ โพร่งต่าง ๆ ที่กำบัง ที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง ที่มั่นต่อสู้ (หลุมปืน) คูติดต่อกำแพง ก้อนหินใหญ่ หลุมที่กำบังนั้น อาจเป็นร่องเล็ก ๆ หรือซอกมุมที่มีอยู่บนพื้นดิน เราสามารถใช้เป็นที่กำบังได้ จมองหา และใช้ทุก ๆ สิ่งที่กำบังตัวเราจากการยิงได้เท่าที่ภูมิประเทศจะอำนวยให้

๑.๑.๒ ในการรบ ทหารต้องป้องกันตนเองจากการยิงด้วยกระสุนปืนเล็ก หรืออาวุธ กระสุนวิถีโค้ง

๑.๑.๓ ในการตั้งรับ ทหารต้องสร้างที่มั่นต่อสู้ โดยดัดแปลงเพิ่มเติมจากที่กำบังตามธรรมชาติที่มีอยู่ในภูมิประเทศ

ภาพที่ ๒ ที่มั่นต่อสู้มีที่กำบังศีรษะ

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๑.๔ การเสาะหาที่กำบังจากการยิงของข้าศึกในการรุก หรือขณะเคลื่อนที่ใช้เส้นทาง ที่ให้การกำบังจากการตรวจการณ์ของข้าศึก ใช้ลำธารที่แห้ง เนินลูกเล็ก ป่าไม้ กำแพง และสิ่งกำบังอื่น ๆ หลีกเลี้ยงพื้นที่โล่ง และไม่ทำตัวติดกับขอบฟ้าบริเวณยอดเนิน หรือสันเขา

ภาพที่ ๓ ทหารเคลื่อนที่ตามลำห้วยแห้ง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๒ การซ่อนพราง (CONCEALMENT)

การซ่อนพราง คือ การกระทำใด ๆ ที่พรางตัวเราให้พ้นจากการยิงของข้าศึก ที่ซ่อนพรางมีทั้ง ที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น

ภาพที่ ๔ ทหารอยู่ในที่ซ่อนพราง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๒.๑ ที่ซ่อนพรางตามธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ เช่น พุ่มไม้ พงหญ้า ต้นไม้ต่าง ๆ และภายใต้ร่มเงา ถ้าทำได้การหาที่ซ่อนพรางตามธรรมชาติ จะต้องห่างไกลจากสิ่งรบกวน ที่ซ่อนพรางที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สิ่งต่าง ๆ เช่น เครื่องแบบสนามชุดพราง ตาข่ายพราง การพรางหน้าด้วยสีพราง และวัสดุตามธรรมชาติที่เรานำมา จากแหล่งกำเนิดของมัน ที่ซ่อนพรางที่มนุษย์สร้างขึ้นจะต้องกลมกลืนกับที่ซ่อนพรางตามธรรมชาติในภูมิประเทศ

๑.๒.๒ การซ่อนพรางต้องรักษาวินัยการใช้แสง เสียง และการเคลื่อนที่โดยเคร่งครัด วินัยการใช้แสง คือ การควบคุมการใช้แสงสว่างในเวลากลางคืน เช่น ไม่สูบบุหรี่ในที่โล่ง ไม่เดินฉายไฟไปมา ไม่เปิดไฟหน้ารถยนต์ วินัยการใช้เสียง คือ “รักษาความเงียบ การพูดจากัน ย่อมได้ยินไปถึงหน่วยลาดตระเวนของข้าศึก หรือที่ฟังการณ์ของข้าศึกได้. โดยการเบี่ยงเบนเสียงที่เกิดจากหน่วยทหาร (เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ) ให้ไกลจากข้าศึก เมื่อเป็นไปได้ใช้วิธีติดต่อสื่อสารที่ไม่ทำให้เกิดเสียง (ทัศนสัญญาณ) วินัยในการเคลื่อนที่ คือ การกระทำใด ๆ ที่ไม่มีการเคลื่อนไหว ขณะอยู่ในที่มั่นต่อสู้ นอกจากจำเป็นอย่าง ยิงยาว และไม่เคลื่อนที่ตามเส้นทางซึ่งให้การกำบังและซ่อนพรางได้น้อย ในการตั้งรับต้องสร้างที่มั่นต่อสู้ที่ ทำการพรางอย่างดี และหลีกเลี่ยงการเคลื่อนที่ไปมาระหว่างที่มั่น แต่ละแห่งในการรบด้วยวิธีรุก ทหารทำ การพรางตนเอง และอาวุธยุทธภัณฑ์ของตนด้วยการพราง และเคลื่อนที่ตามแนวป่า หรือภูมิประเทศ ที่อำนวยความสะดวกซ่อนพราง ความมืดไม่อาจพรางตัวทหารจากการตรวจการณ์ของข้าศึกได้ ไม่ว่าจะเป็นใน การรบด้วยวิธีรุกหรือในการตั้งรับ เพราะปัจจุบันข้าศึกมีอุปกรณ์ตรวจการณ์ และตรวจจับฝ่ายเราได้ทั้งใน เวลากลางวัน ในความมืด หรือเวลากลางคืน “การซ่อนพรางทุกชนิดที่ทำได้ ควรคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

๑.๒.๒.๑ ฉากหลังเป็นสิ่งสำคัญมาก การทำตัวให้กลมกลืน ย่อมป้องกัน มิให้ข้าศึกตรวจพบที่วางตัวได้ ต้นไม้ พุ่มไม้ หญ้า ดิน และสิ่งก่อสร้างย่อมเกิดฉากหลังได้ ต่างรูป และต่าง สีกัน พยายามทำตัวให้กลมกลืนกับฉากหลังเหล่านั้น ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จงเลือกพุ่มไม้ หรือต้นไม้ที่ กลมกลืนกับเครื่องแต่งกาย และกลมกลืนกับรูปร่างของตน

๑.๒.๒.๒ ร่มเงาต่าง ๆ ก็ช่วยซ่อนพรางได้ ทหารที่อยู่ในที่โล่งแจ่มมองเห็น ได้เด่นชัด แต่คนที่อยู่ในร่มเงาจะเห็นได้โดยยาก ร่มเงาต่าง ๆ ย่อมมีอยู่เกือบทุกสภาพ ไม่ว่าจะเป็น กลางวัน หรือกลางคืน

๑.๒.๒.๓ ทำตัวให้ต่ำเมื่อตรวจการณ์ จงตรวจการณ์จากท่าหมอบ นั่ง หรือ ท่านอน การทำตัวต่ำย่อมทำให้ข้าศึกเห็นได้ยาก

๑.๒.๒.๔ อย่าเปิดเผยสิ่งที่เป็นมันเงา แสงสะท้อนจากผิวของสิ่งที่เป็นเงามัน ย่อมดึงดูดความสนใจเสมอ และสามารถมองเห็นได้ไกลมาก

^๓ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การศึกษาวชิราวุธ, วิชายุทธวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๒๒

^๔ เล่มเดียวกัน, หน้า ๒๑๙ - ๒๒๒

๑.๒.๒.๕ อยู่ให้พ้นเส้นขอบฟ้า ภาพที่อยู่ติดกับเส้นขอบฟ้าย่อมมองเห็นได้ไกลมาก แม้แต่ในเวลากลางวัน เพราะว่าภาพเงาต่ำ ย่อมเห็นเด่นชัดติดกับท้องฟ้าสีจางกว่าภาพเงาที่เกิดจากร่างกายทหาร ย่อมเป็นเป้าหมายที่ดี.

๑.๒.๒.๖ แปลงสิ่งที่คุ้นตาให้ผิดรูป ยุทธภัณฑ์ทางทหาร และร่างกายของมนุษย์ ย่อมมีรูปร่างคุ้นตาของทหารทุกคน ให้เปลี่ยนแปลงแบบ และทรวดทรงต่าง ๆ ให้ผิดรูปเสีย

๑.๒.๒.๗ รักษาความเงียบ เสียง เช่น การพูดจากัน ย่อมได้ยินไปถึงหน่วยลาดตระเวนของข้าศึกหรือที่ฟังการณ์ของข้าศึกได้.

๑.๓ การพราง (CAMOUFLAGE)

^๖การปฏิบัติการในสนามรบนั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งจะทำให้ทหารได้รับความปลอดภัยก็คือ การทำตนเพื่อไม่ให้ข้าศึกตรวจการณ์เห็น เมื่อข้าศึกตรวจการณ์ไม่เห็น ทหารก็จะไม่ได้รับอันตรายจากการยิงของข้าศึก ในสนามรบส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิบัติในภูมิประเทศ ซึ่งภูมิประเทศหลาย ๆ แห่งอาจมีลักษณะแตกต่างกัน เพราะฉะนั้น การทำตน ตลอดจนอาวุธยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ ของตน ให้กลมกลืนกับลักษณะภูมิประเทศที่ปฏิบัติการอยู่นั้น จึงเป็นสิ่งอันพึงประสงค์ของการปฏิบัติการในสนามรบประการหนึ่ง ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ตามที่กล่าวนี้ ทหารเรียกว่า “การพราง” ต่อไปจะได้ กล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องหลักการพรางเบื้องต้น การพรางร่างกาย การพรางอาวุธ และยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ การพรางเครื่องแต่งกาย โดยจะเน้นหนักการพรางเป็นบุคคลเป็นสำคัญ เพื่อให้ทหารได้นำเอาหลักการต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติในโอกาสที่ต้องปฏิบัติในสนามได้อย่างถูกต้อง.

การพราง คือ การกระทำใด ๆ ที่ทหารสร้างขึ้น เพื่อปกปิด หรือเปลี่ยนแปลงตัวทหาร อาวุธ ยุทธโปกรณ์ และที่มั่นของทหาร ให้แปรสภาพจากที่มองเห็นตามปกติในสภาพแท้จริง เราสามารถใช้ทั้งวัสดุตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อทำการพราง

จงเปลี่ยนและปรับปรุงการพรางของทหารบ่อย ๆ ช่วงเวลาในการเปลี่ยน และปรับปรุงการพราง ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ และวัสดุที่ใช้พราง วัสดุพรางที่นำมาจากธรรมชาติ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ จะมีการเหี่ยวเฉา ทำให้เสียสภาพที่แท้จริง ในทำนองเดียวกันการพรางที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจเกิดการสึกกร่อน หรือซีดจางขึ้นได้ทำให้ตัวทหาร ยุทธโปกรณ์ และที่มั่นมีสภาพไม่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ทำให้ข้าศึกจะกำหนดจุดที่อยู่ของทหารได้ง่าย

๑.๓.๑ ข้อพิจารณาในการซ่อนพราง (CONCEALMENT CONSIDERATION)

การเคลื่อนที่เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจ เมื่อทหารส่งสัญญาณแขนและมือ หรือเดินไปมาระหว่างที่มั่นของ ทหารนั้น ข้าศึกสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าจากระยะไกล ในการตั้งรับให้ทำตัวเองให้ต่ำ และเคลื่อนที่เท่าที่ จำเป็นเท่านั้น ในการรบด้วยวิธีรุกจึงเคลื่อนที่ไปในเส้นทางที่ปกปิด และกำบังเท่านั้น

^๕ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การศึกษาวิชาทหาร, วิชายุทธวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๒๒

^๖ เล่มเดียวกัน, หน้า ๒๑๐

การหยุดอยู่กับที่ไม่ควรกระทำในจุดที่ข้าศึกเพิ่งเล็งค้นหา ควรสร้างที่มั่นในด้านข้างของเนิน ห่างจากชุมทาง ถนน หรืออาคารที่อยู่โดดเดี่ยว และสร้างในที่ให้การกำบัง และซ่อนพราง หลีกเลียงพื้นที่โล่งแจ้ง

ภาพที่ ๕ การวางตัวในที่กำบังและซ่อนพรางบริเวณที่ด้านข้างของเนิน

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๓.๑.๑ แนวขอบด้านนอกและร่มเงา (OUTLINES AND SHADOW)

อาจเปิดเผยที่มั่น หรือยุทธโศภรณ์ของทหารจากผู้ตรวจการณ์ทางอากาศ หรือทางพื้นดิน แนวขอบด้านนอก และร่มเงาสามารถแปลงสภาพการมองเห็นได้ด้วยการพราง เมื่อเคลื่อนที่ไปควรอาศัยหลบไปตามร่มเงา ทุกครั้งเมื่อทำได้

ภาพที่ ๖ หน่วยทหารในร่มเงาของต้นไม้

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๓.๑.๒ แสงสะท้อน (SHINE) เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของข้าศึกอีกชนิดหนึ่ง เพราะมันอาจมองเห็นคล้ายแสง เมื่ออยู่ในที่มืด เช่น บุหรี่ที่กำลังไหม้ หรือแสงไฟฉาย ในสภาพแสงของกลางวัน มันอาจสะท้อนแสงจากความมันของพื้นผิว เช่น ถาดโลหะใส่อาหาร หมวกเหล็กที่สวมอยู่ กระฉก หน้ารถยนต์ หน้าปัดนาฬิกา และสายนาฬิกา หรือส่วนของผิวกายที่อยู่นอกเสื้อผ้า ลำแสง หรือแสงสะท้อนจากที่วางตัวทหาร อาจช่วยให้ข้าศึกตรวจจับที่วางตัวได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการลดประกายสะท้อนให้ปกปิดส่วนของผิวกายด้วยเสื้อผ้า และการใช้สีพรางใบหน้า แต่อย่างไรก็ตามในการรบที่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ ผิวที่ทาสีพรางจนเข้ม หรือดำสามารถดูดซับพลังงานความร้อนได้มาก และอาจทำให้ ผิวไหม้ได้ง่ายกว่าผิวที่ไม่ทาสีพราง ควรจะลดประกายสะท้อนจากผิวของยุทธโธปกรณ์ และยานยนต์ด้วยการทาสี ใช้โคลนป้าย หรือวัสดุพรางบางชนิด “ข้อสำคัญจึงอยู่ที่การระมัดระวังเวลาใช้ โดยอย่าให้เกิดแสงสะท้อนขึ้น ซึ่งมี ข้อเสนอแนะการใช้ดังต่อไปนี้ คือ

- ๑) ในโอกาสที่ไม่ได้นำออกใช้ จะต้องเก็บสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ไว้ในถุงอย่างมิดชิด
- ๒) ในการนำออกมาใช้ ควรเลือกสถานที่ที่จะทำให้ไม่เกิดแสงสะท้อนได้
- ๓) เมื่อใช้แล้วรีบเก็บเข้าที่ทันที อย่าหลงลืมทิ้งไว้กลางแจ้งเป็นอันขาด
- ๔) พยายามซ่อนนาฬิกาข้อมือ ป้ายประจำตัว ไว้ให้อยู่ในร่มเงาตลอดเวลา นาฬิกาข้อมือ หากไม่แน่ใจว่าจะอยู่ในร่มเงาได้มิดชิด อาจถอดเก็บใส่กระเป๋าก็ได้.

ภาพที่ ๗ ทหารจับคู่กันพรางร่างกาย

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

^๗ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร, วิชายุทธวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๑๖

๑.๓.๑.๓ รูปทรง (SHAPE) คือ เส้นขอบนอก หรือรูปแบบของวัตถุ รูปทรงของหมวกเหล็กเป็นวัตถุที่ง่ายในการ สังเกตจดจำ รวมทั้งรูปร่างของมนุษย์ด้วยใช้การพราง และการซ่อนพรางเพื่อทำลายรูปทรง และสร้างความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แต่ควรระวังอย่าแต่งจนเกินไป

ภาพที่ ๘ การพรางหมวกเหล็ก

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๓.๑.๔ สี (COLORS) คือ สีของผิวกาย เครื่องแบบ และยุทธโปกรณ์ที่ติดกับฉากหลังจะทำให้ข้าศึกตรวจจับได้ง่าย ตัวอย่าง เช่น เครื่องแบบสีเขียวจะติดกับภูมิประเทศที่ปกคลุมด้วยหิมะ จึงพรางร่างกาย และอาวุธยุทธโปกรณ์ของทหารให้กลมกลืนกับภูมิประเทศโดยรอบตัว

ภาพที่ ๙ การพรางของทหารในหิมะ

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๓.๑.๕ การกระจายกำลัง (DISPERSION) คือ การขยายกลุ่มทหาร ขบวน ยานยนต์ และอาวุธยุทโธปกรณ์ออก ห่างจากกันในพื้นที่กว้าง ถ้าทหารรวมกันเป็นกลุ่มก้อน จะทำให้ ข้าศึกตรวจการณ์เห็นได้ง่าย จึงควรกระจายออกห่าง ๆ กันตามระยะที่แตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ และมุมตรวจการณ์ด้วยสายตาจากข้าศึก และสถานการณ์ของข้าศึก โดยผู้บังคับหน่วยเป็นผู้กำหนด ระยะห่าง หรือปฏิบัติตามระเบียบประจำวันของหน่วย

ภาพที่ ๑๐ การกระจายตัวกำลังของชุดยิง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๓.๑.๖ จะทำการพรางอย่างไร (HOW TO CAMOUFLAGE) ก่อนทำ การพราง ให้ศึกษาลักษณะภูมิประเทศ และพืชพันธุ์ในบริเวณนั้น แล้วนำวัสดุที่กลมกลืนกับสภาพภูมิ ประเทศมากที่สุดมาใช้พราง เมื่อเคลื่อนที่จากที่หนึ่ง ก็เปลี่ยนวัสดุพรางให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ใช้ต้นหญ้า ใบไม้ กิ่งไม้ และวัสดุอื่น ๆ ในบริเวณนั้นมาพรางเครื่องแบบ และยุทโธปกรณ์ ใช้สีพรางหน้า และผิวกาย

ภาพที่ ๑๑ ทหารที่พรางร่างกายแล้ว

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๑.๓.๑.๗ ที่มั่นต่อสู้ (FIGHTING POSITIONS) เมื่อทหารสร้างที่มั่นต่อสู้ (หลุมปืน) เสร็จแล้ว ให้ทำการพรางที่มั่น และดินที่ขุดขึ้นมาจากหลุม ดินขุดใหม่ที่ใช้ทำมุนดินกำบัง ด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลัง หรือรอยเท้าที่กำบังเหนือศีรษะ ต้องทำการพรางให้กลมกลืนกับ ภูมิประเทศโดยรอบ อย่าลืมหาพรางบริเวณกันหลุมปืนด้วยหญ้า ใบไม้ เพื่อป้องกันการตรวจการณ์จากทาง อากาศ ดินขุดใหม่ที่เหลือให้นำไปซ่อนทางด้านหลัง ให้ห่างจากที่วางตัว

ภาพที่ ๑๒ ที่มั่นที่พรางเสร็จแล้ว

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

อย่าปล่อยให้วัตถุที่เป็นประกาย หรือมีสีสดใสไว้โดยไม่มีการปกปิด ให้ทหารซุกซ่อนเครื่องมือประกอบอาหาร กระเจกเงา กล่องใส่อาหาร ผ้าเช็ดตัว หรือเสื้อในสีขาวให้มิดชิด อย่าถอดเสื้อในที่แจ้ง เพราะผิวหนังจะสะท้อน แสงมองเห็นได้ ห้ามจุดไฟในที่โล่ง เพราะเป็นโอกาสให้ข้าศึกมองเห็นเปลวไฟ หรือได้กลิ่นควัน และต้องกลบเกลื่อน ร่องรอย หรือรอยเท้าที่เดินเหยียบย่ำไปมา ในบริเวณโดยรอบ หรือใกล้ ๆ

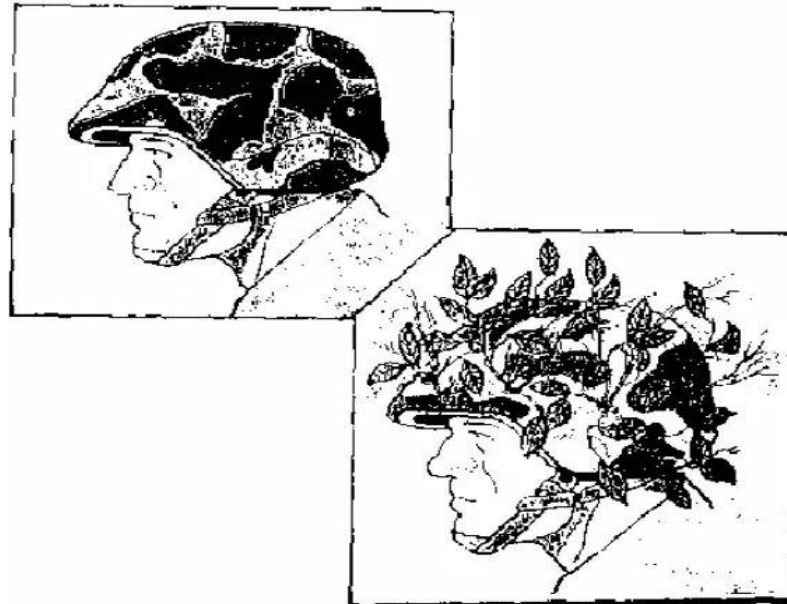
ภาพที่ ๑๓ ใช้กิ่งไม้ใบหนากวาดกลบร่องรอย

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

เมื่อทำการพรางเสร็จแล้ว ตรวจสอบที่มันจากทิศทางที่ข้าศึกอาจตรวจการณ์ มาทุกทิศ โดยเริ่มจากทางด้านหน้าที่มันห่างประมาณ ๓๕ เมตร หมั่นตรวจดูความสดของกิ่งไม้ที่ตัดมา พรางเป็นระยะ ๆ ให้คงสภาพคล้ายสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เมื่อเริ่มเหี่ยวเฉาลงให้ปรับเปลี่ยน กิ่งไม้ใหม่

๑.๓.๑.๘ หมวกเหล็ก (HELMETS) ใช้วัสดุพรางที่ง่ายให้โดยเฉพาะ หรือ ใช้ผ้าพราง ผ้ากระสอบปานย้อมสี ตามสภาพแวดล้อม พันชายผ้าเข้าใต้ขอบหมวก ไม่ต้องซึงให้ตึงนัก เพื่อให้ชายผ้ายื่นพ้นออกมาทำลายรูปทรงของขอบหมวกเล็กน้อย แต่งเติมด้วยกิ่งไม้ ใบไม้เล็ก ๆ ต้นหญ้า

หรือผ้ากระสอบฉีกเป็นริ้ว แล้วรัดด้วยยางเส้นให้ติดกับหมวก ถ้าไม่สามารถหาวัสดุพรางใด ๆ ได้ ให้ใช้สีพราง หรือโคลนทาที่พื้นผิวของหมวกเหล็ก เพื่อลดแสงสะท้อน โดยเฉพาะบริเวณส่วนโค้งของหมวกเหล็ก ตรงส่วนที่มองเห็นได้ชัดเจนจากด้านหน้า.

ภาพที่ ๑๔ การพรางหมวกเหล็ก

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

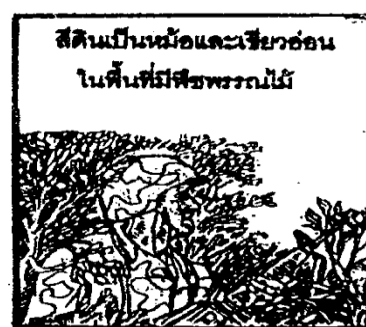
ภาพที่ ๑๕ ลักษณะการเลือกพรางหมวกเหล็ก

ที่มา : โรงเรียนทหารช่าง กรมการทหารช่าง ว่าด้วย วิชาการพราง หลักสูตรนายสิบชั้นต้น (๒๕๕๔)

๔ โรงเรียนทหารช่าง กรมการทหารช่าง, วิชาการพราง หลักสูตรนายสิบชั้นต้น, (ค่ายภูมิจึงสี ราชบุรี : (๒๕๕๔))

“สิ่งที่ทหารควรระวังเป็นอย่างยิ่ง คือ ถ้าหากว่าใช้ใบไม้ กิ่งไม้ หรือ วัชพืชสด อื่น ๆ เสียบที่หมวก จะต้องหมั่นตรวจดูบ่อย ๆ ถ้าเห็นว่าเหี่ยวแห้งจนดูไม่เหมือนธรรมชาติ จะต้องรีบเปลี่ยนใหม่ทันที หรือ ให้หมั่นเปลี่ยนบ่อย ๆ.

๑.๓.๑.๙ เครื่องแบบ (UNIFORMS) ปัจจุบันเครื่องแบบส่วนใหญ่ตัดเย็บด้วยผ้าสีพรางอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม อาจจำเป็นต้องเพิ่มเติมวัสดุพราง เพื่อให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมดีขึ้นกว่าเดิม โดยการใช้โคลนทา เครื่องแบบที่สวม หรือแซมด้วยกิ่งไม้ติดใบ ต้นหญ้า ผ้ากระสอบฉีกเป็นริ้ว แต่อย่าให้ดูรุงรังมากเกินไป จนเป็นจุด สนใจของข้าศึก เมื่อออกปฏิบัติการในพื้นที่ หิมะปกคลุมให้สวมชุดสีขาว (ถ้ามีจ่ายให้) ถ้าไม่มีให้ใช้ผ้าปูที่นอนสีขาว ตัดแปลงสวมทับ เพื่อให้กลมกลืนกับสีขาวของหิมะ และสภาพแวดล้อม

วัสดุพราง	สีผิว ดำ แดง	บริเวณสะท้อนแสง หน้าผาก โหนกแก้ม หู จมูก คาง	บริเวณร่มเงา รอบขอบ ตา ใต้จมูก ใต้คาง
สีดินและสีเขียวอ่อน ชนิดแห้ง	ใช้ได้ทุกคนในบริเวณ พืชใบสีเขียว	ใช้สีดิน	ใช้สีเขียวอ่อน
สีทรายและสีเขียวอ่อน ชนิดแห้ง	ใช้ได้ทุกคนในบริเวณที่ มีพืชสีเขียวจางน้อย	ใช้สีเขียวอ่อน	ใช้สีทราย
สีดินและสีขาว	ใช้ได้ทุกคนในบริเวณมี หิมะปกคลุมเท่านั้น	ใช้สีดิน	ใช้สีขาว
ผงถ่าน เปลือกไม้ หรือ เขม่า	ใช้ได้ทุกคนถ้าไม่มีสี พรางชนิดแห้ง	ใช้ได้	ห้ามใช้
สีโคลนต่างๆ	ใช้ได้ทุกคนถ้าไม่มีสี พรางชนิดแห้ง	ห้ามใช้	ใช้ได้

ภาพที่ ๑๖ สีต่าง ๆ ที่ใช้ในการพราง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

^๙ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร, วิชายุทธวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)),
หน้า ๒๑๕

ภาพที่ ๑๗ การพรางร่างกายด้วยตาข่ายพราง

ที่มา : กก.๑ บก.กผ.บช.ตชด. หลักสูตรครูฝึก รุ่นที่ ๑/๖๘ (๒๕๖๘)

๑.๓.๑.๑๐ ผิวหนัง (SKIN) ผิวที่อยู่นอกर्मผ้าจะสะท้อนแสง และอาจดึงดูดความสนใจของข้าศึก แม้ว่าจะเป็นผิวสีดำสนิท เพราะผิวหนังมีน้ำมันธรรมชาติซึ่งสะท้อนแสง ดังนั้นเมื่อจะใช้สีพรางผิวหนังและพรางผิวหนังส่วนอื่น ให้ปฏิบัติดังนี้

๑) จับคู่กับเพื่อนเมื่อใช้สีพรางชนิดแห้งผลัดกันทาสีพราง ๒ สี สลับกัน ด้วยลวดลายที่ไม่เป็นระเบียบ ใช้สีเข้มทาบริเวณสะท้อนแสง (หน้าผาก โหนกแก้ม จมูก หูและคาง) ใช้สีจางทาบริเวณเป็นร่มเงา (รอบขอบตา ใต้ จมูก ใต้คาง) ผิวหนังส่วนอื่น ๆ นอกर्मผ้า เช่น ลำคอ ด้านหลัง แขน หลังมือ ปกติจะไม่พรางฝ่ามือ เพราะต้องใช้ส่งทัศนสัญญาณ ถอดแหวน นาฬิกาออกให้หมด เพื่อลดการสะท้อนแสง

ภาพที่ ๑๘ การพรางใบหน้าด้วยลวดลายที่ไม่เป็นระเบียบ
ที่มา : เว็บไซต์ <https://www.facebook.com/photo>

๒) ถ้าไม่มีสีพรางชนิดแห้ง ใช้ถ่านไม้ เขม่าไฟ หรือโคลนสีจาง

๑๐ การใช้โคลนให้ใช้เฉพาะในกรณีฉุกเฉินหรือเร่งด่วน เมื่อหาสิ่งอื่นที่ดีกว่านั้นไม่ทัน แต่การใช้โคลนนั้นต้องพึงระวังว่าในพื้นที่แห่งนั้นมีเชื้อแบคทีเรีย^{๑๑} หรือไม่ นอกจากนี้โคลนย่อมเปลี่ยนสีได้เมื่อแห้งแล้ว และอาจหลุดออกทำให้เปิดเผยผิวหนังที่แท้จริงได้ง่าย.

ภาพที่ ๑๙ การระบายสีเครื่องแบบสนาม

ที่มา : ศูนย์การศึกษานักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

^{๑๐} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การศึกษานักศึกษาวิชาการทหาร, วิทยุทรวีธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๑๕

^{๑๑} เชื้อแบคทีเรีย (Bacteria) เป็นสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก อาจก่อให้เกิดการติดเชื้อ และโรคต่างๆ อาทิ วัณโรค บิด อหิวาตกโรค

๑๒ ๑.๓.๒ การพรางอาวุธ และยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ

อาวุธและยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งของประจำกายของทหาร ซึ่งทหารจะต้องนำติดตัวไปด้วยเสมอในขณะปฏิบัติการรบ เพราะฉะนั้น ทหารจะต้องจัดการพรางควบคู่ไปกับการพรางร่างกายของตน ดังต่อไปนี้

๑.๓.๒.๑ อาวุธ รูปร่างลักษณะของอาวุธ เช่น ปืนเล็กยาว ปืนเล็กสั้น ฯลฯ เป็นต้น มักจะมีรูปร่างลักษณะคุ้นตา และสังเกตเห็นได้ง่าย จึงจำเป็นต้องกระทำการลดความเด่นชัดลง ด้วยการพรางอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจจะกระทำได้ในลักษณะต่าง ๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

๑) ใช้สีทาอย่างไม่เป็นระเบียบ ภายใต้ความควบคุมของนายทหารสัญญาบัตร หรือนายทหารประทวน (หัวหน้าชุดปฏิบัติการ)

๒) ใช้แถบผ้าสีเทาพันเป็นเกลียวโดยรอบตั้งแต่พานท้ายถึงปากลำกล้อง โดยไม่ขัดต่อกลไกการทำงานของอาวุธยุทธโศปกรณ์

ภาพที่ ๒๐ เครื่องแต่งกายชุดพรางหิมะ

ที่มา : เว็บไซต์ <https://www.reddit.com/r/europe>

๓) ใช้ใบไม้หรือวัสดุตามธรรมชาติห่อ และพันไว้ด้วยแถบผ้า

๔) ลดแสงสะท้อนของดาบปลายปืน อาจกระทำโดยใช้สีพราง โคลนหรือ วัสดุอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหากได้.

๑๒ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร, วิชายุทธวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๑๓

ภาพที่ ๒๑ การพรางอาวุธโดยใช้แถบผ้าพัน

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทหวิธี ๒ (๒๕๖๓)

^{๑๓}อนึ่ง สำหรับการพรางที่ใช้สีทาจะต้องพยายามใช้สีทาอาวุธ และเครื่องประกอบต่างๆ ให้มีสีเข้มกว่าสิ่งแวดล้อมเสมอ พื้นผิวของอาวุธส่วนใดที่เรียบเป็นเงา อาจทำให้ขรุขระ โดยใช้ฝุ่นทรายพอก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดแสงสะท้อนได้.

^{๑๔}๑.๓.๓ การพรางหลุมบุคคล

หลุมบุคคล คือ ที่วางตัวของทหารในสนามรบ ซึ่งทหารจะต้องจัดให้มีการพราง เป็นอย่างดีอยู่เสมอ เพื่อป้องกันการตรวจการณ์ของข้าศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจการณ์ทางอากาศ การพรางที่ดีจะทำให้ข้าศึกมองเห็นเป็นป่าหญ้า พุ่มไม้ หรือ เห็นเป็นอย่างอื่นตามลักษณะภูมิประเทศใกล้เคียง ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับวัสดุในการพราง วิธีการพรางอาจทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

๑.๓.๓.๑ ใช้กิ่งไม้สั้น ๆ แบน หรือกลมก็ได้ ตันอ้อ ตันหญ้าแห้งสานเป็นแผง หรือผูกติดกันเป็นแผงด้วยลวด เชือก เศษผ้าที่ฉีกเป็นริ้ว ตันเถาวัลย์ในป่า และพรางเพิ่มเติม ด้วยการใช้ต้นไม้เล็ก ๆ หญ้า หรือวัชพืชที่อยู่ในบริเวณนั้น แล้วคลุมปากหลุมไว้ แต่ต้องไม่ลืมเปิดช่องยิงไว้ด้วย.

^{๑๓} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร, วิทยุทหวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๑๓

^{๑๔} แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนะรินทร์ : (๒๕๔๒))

ภาพที่ ๒๒ การพรากลุมบุคคล

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

^{๑๕}๑.๓.๓.๒ ใช้ตาข่ายเชือกที่มีเศษผ้าชิ้นเล็ก ๆ สอดไว้อย่างไม่เป็นระเบียบ คลุมปากหลุมไว้ วิธีนี้ถ้าไม่มีตาข่าย ทหารอาจจะดัดแปลงทำขึ้นเอง โดยใช้เถาวัลย์ในป่าสานเป็นตาข่ายขึ้น แล้วใช้กิ่งไม้เล็ก สอดแทรกไว้ ตามช่องตาข่ายอย่างไม่เป็นระเบียบก็ได้

สิ่งที่ควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งก็คือ ถ้าหากว่าใช้ใบไม้ กิ่งไม้ ต้นหญ้า หรือ วัชพืชชนิดอื่น ๆ มาทำการพราง จะต้องหมั่นตรวจดู และหมั่นเปลี่ยนอย่าปล่อยให้เหี่ยวแห้งจนดูไม่เป็นธรรมชาติ.

^{๑๕} แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนรัตน์ : (๒๕๔๒))

บทที่ ๒

การเคลื่อนที่

(MOVEMENT)

กล่าวทั่วไป (GENERAL)

โดยปกติ ทหารใช้เวลาในการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยการเคลื่อนที่ไปตามภูมิประเทศมากกว่าการต่อสู้ ดังนั้น จะต้องใช้วิธีการเฉพาะในการเคลื่อนที่ หรือนิยมเรียกว่า เทคนิคในการเคลื่อนที่ (MOVEMENT TECHNIQUES) เพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกับข้าศึก เมื่อทหารยังไม่ได้เตรียมการเพื่อเข้าปะทะ

หลักพื้นฐานของการเคลื่อนที่ที่ได้เขียนลงในบทนี้ ได้ระบุวิธีการเฉพาะอย่างที่เป็นประโยชน์ (STIPULATED) ซึ่งทหารทุกคนควรเรียนรู้วิธีการเหล่านี้ ทหารต้องฝึกทบทวนจนกลายเป็นบุคลิกภาพซ้อน (SECOND NATURE) ในตัวเอง

๒.๑ เทคนิคการเคลื่อนที่ (MOVEMENT TECHNIQUES)

ความสามารถในการเคลื่อนที่ของหน่วยขึ้นอยู่กับความชำนาญในการเคลื่อนที่ของตัวทหารทุกคน ทหารจงใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจการณ์ หรือการได้ยินของข้าศึก

๒.๑.๑ พรางร่างกายของตน และยุทธโศปกรณ์

ภาพที่ ๒๓ เตรียมการเคลื่อนที่อย่างรอบคอบ

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวិชาการทหาร วิทยุทววิธี ๒ (๒๕๖๓)

๒.๑.๒ พันแผ่นป้ายระบุตน (DOG TAG) ที่แขวนคอด้วยเทปขาว ไม่ให้กระทบกันจนเกิดเสียงดังตลอดจนอาวุธ และยุทธโศปกรณ์ที่ติดตัวไปไม่ให้ ตวัด แกว่ง รุ่งรัง และเกิดเสียงดัง ^{๑๖}จะต้องผูกมัดบรรดา ห่วงต่าง ๆ ที่แกว่ง หรือเลื่อนไปมาได้บนอาวุธของตนให้แน่น เพื่อป้องกันการเกิดเสียง หรือไปเกาะเกี่ยวกับสิ่งอื่น รวมถึงต้องผูกมัด หรือรองส่วนต่าง ๆ ของยุทธโศปกรณ์ที่หลวมคลอนทุกแห่งอย่างรอบคอบ.

๒.๑.๓ สวมเครื่องแบบเนื้อผ้าหนานุ่ม และมีขนาดพอดีตัว ไม่รุ่มร่าม ^{๑๗}ควรใช้เชือกผูกที่โคนขา กางเกง เพื่อมิให้หย่อนยาน และผูกที่ปลายขาประมาณข้อเท้า ในเมื่อไม่ได้สอดปลายขา กางเกง ลงในรองเท้า สำหรับการผูกที่แห่งอื่น ๆ ไม่ควรกระทำไม่ว่าเวลาใด เพราะอาจทำให้การไหลเวียน ของโลหิตไม่สะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าปฏิบัติการในภูมิภาคที่มีอากาศหนาวจัด ถ้าการไหลเวียนของ โลหิตที่ขา และเท้าไม่สะดวก จะเป็นเหตุให้เกิดโรคหิมะกัด^{๑๘} หรือบาดเจ็บ เพราะอากาศหนาวอีกได้ง่าย.

๒.๑.๔ ไม่แบกหาม เกาะเกี่ยวสัมภาระไว้ประโยชน์บนร่างกาย เคลื่อนที่ไปในแต่ละที่ ซึ่งให้ การกำบังอย่างคล่องตัว ๓ - ๕ วินาที ระหว่างจุดต่าง ๆ

๒.๑.๕ หยุด มองไปรอบ ๆ และนั่งฟัง มองหาจุดที่จะวางตัวก่อนเคลื่อนที่ต่อไป ^{๑๙}จงใช้วิธี เคลื่อนที่คราวหนึ่ง ๆ ในระยะทางสั้น ๆ แล้วหยุด ฟังเสียง ตรวจการณ์ แล้วจึงเคลื่อนที่ต่อไป.

๒.๑.๖ มองหาเส้นทางที่ปกปิด และกำบังซึ่งจะเคลื่อนที่ไป

๒.๑.๗ เคลื่อนที่สลับไปมาทางซ้าย - ขวา แต่ละครั้งที่ผ่านพงหญ้าสูง ๆ ^{๒๐}เพราะการเคลื่อนที่ ตรงๆ นั้น ย่อมทำให้หญ้าไหวผิดธรรมชาติ ซึ่งเป็นเครื่องดึงดูดความสนใจของข้าศึก เวลาที่เหมาะสมที่สุด คือเคลื่อนที่ในขณะที่มีลมพัด.

๒.๑.๘. หยุดมองไปรอบ ๆ นั่งฟัง เมื่อมีเสียงนกร้องเตือน หรือเสียงสัตว์อื่นๆ (อาจมีข้าศึกอยู่ ใกล้บริเวณนั้น)

๒.๑.๙ ^{๒๑}การเคลื่อนที่ทุกครั้ง จงพยายามอาศัยเอาเสียงรบกวนต่าง ๆ เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด. อาศัยเสียงปืน ระเบิดในสนามรบกลบเสียงการเคลื่อนที่ของเรา

๒.๑.๑๐ ข้ามถนน หรือเส้นทางในบริเวณที่มีสิ่งปกปิดกำบังมากที่สุด (ท่อดูดถนนใหญ่ ๆ ที่ต่อ (LOW SPOTS) ทางโค้ง สะพาน) ^{๒๒}หากการเคลื่อนที่ผ่านทุ่งนาที่ไถแล้ว ให้พยายามเคลื่อนที่ขนานไป ตามร่องแนวรอยไถเท่าที่สามารถจะทำได้ แต่ถ้าต้องเคลื่อนที่ตัดผ่านรอยไถแล้ว ก็จงพยายามข้ามตรง รอยไถที่อยู่ตรงที่ต่ำ.

^{๑๖} แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนะรินทร์ : (๒๕๔๒))

^{๑๗} เล่มเดียวกัน, ๑๖

^{๑๘} โรคหิมะกัด คือ ภาวะเนื้อเยื่อร่างกายแข็งตัว และเสียหายจากการสัมผัสความเย็นจัด มักเกิดที่ปลายมือ ปลายเท้า แก้ม จมูก และหู อาการเริ่มต้นมีตั้งแต่ชา บวม แดง ไปจนถึงเนื้อเยื่อแข็งเป็นสีเทา ดำ และตายได้

^{๑๙} กองบัญชาการ ตำรวจภูธรชายแดน, เอกสารประกอบความรู้การฝึก ทบส., (กรมตำรวจ : (๒๕๑๔), หน้า ๑๑

^{๒๐} เล่มเดียวกัน, ๑๖

^{๒๑} เล่มเดียวกัน, ๑๖

^{๒๒} เล่มเดียวกัน, ๑๖

๒.๑.๑๑ หลีกเลี้ยงใช้เส้นทางลาดชัน และบริเวณที่มีดินร่วน หรือมีก้อนหินระเกะระกะ

๒.๑.๑๒ หลีกเลี้ยงพื้นที่โล่งเตียน ยอดเนินและสันเขา ^{๒๓} เพื่อป้องกันมิให้เกิดภาพเงาดำ.

๒.๒ วิธีการเคลื่อนที่ (METHODS OF MOVEMENT) นอกจากการเดินแล้ว ทหารอาจเคลื่อนที่ไปมี ๓ วิธีการ คือ คลานต่ำ คลานสูง หรือไปด้วยการโผ (RUSH)

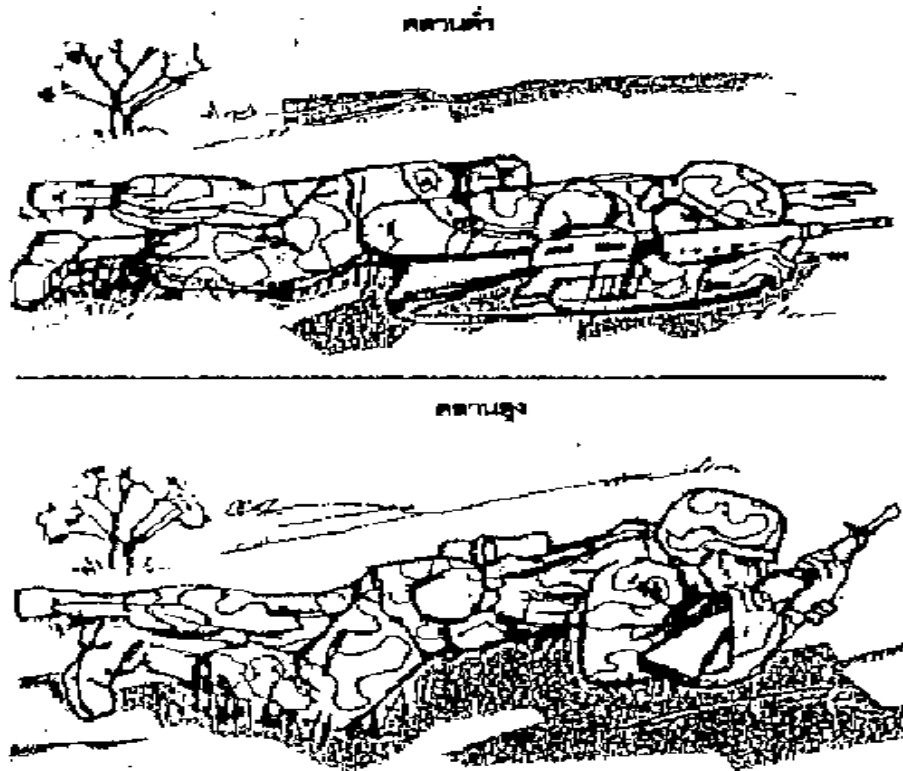

ภาพที่ ๒๔ การเคลื่อนที่

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

^{๒๓} แผนวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนรัตน์ : (๒๕๔๒))

๒.๒.๑ การคลานต่ำ (LOW CRAWL) ทำให้ตัวทหารเป็นเป้าที่ต่ำที่สุด ใช้การเคลื่อนที่ผ่านพื้นที่ซึ่งมีสิ่งปกปิดต่อมาก และมีการระดมยิงหรือตรวจการณ์ของข้าศึกอย่างหนัก จนทหารโผล่หัวไม่ขึ้น แขนบล่าตัวให้ติดพื้นมากที่สุด ใช้มือที่ถนัดกำสายสะพายปืนที่หุกระวินบนคว่ำข้อมือลงไขว่ท่อนแขนรองใต้ฝ่าประกับลำกล้องปืน หนุนปืนให้ปากลำกล้องพ้นพื้นดินปล่อยพานท้ายปืน (BUTT) ลากไปตามพื้น เมื่อจะเคลื่อนที่ไปยึดแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้า พร้อมกับงอเข้าข้างเดียวกับมือที่จับปืน แล้วใช้มือทั้งสองดึงตัวพร้อมกับถีบเท้าข้างที่งอขึ้นมา เคลื่อนที่ไปในลักษณะนี้จนพ้นบริเวณที่โล่ง

ภาพที่ ๒๕ การคลานต่ำ/สูง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

^{๒๔} ใช้ในโอกาสที่หาที่กำบัง และซ่อนพรางได้ยาก เมื่อทัศนวิสัยอำนวยให้ข้าศึกสังเกตการณ์ได้ง่าย และไม่จำเป็นต้องใช้ความเร็วมากนัก วิธีคลานต่ำให้กระทำตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

๑) ให้นอนคว่ำ โดยพยายามทำตัวให้แนบกับพื้นดินให้มากที่สุด เท้าที่สามารถจะกระทำได้ ใช้มือขวาจับสายสะพายปืนตรงหุกระวินบนไว้ให้แน่นให้น้ำหนัก ปืนวางอยู่บนแขนท่อนล่าง ปล่อยให้พานท้ายปืนลากไปตามพื้นดิน และยกลำกล้องปืนให้พ้นพื้น

^{๒๔} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร, วิชายุทธวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๓๘

ภาพที่ ๒๖ การเคลื่อนที่คลานต่ำ (๑)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวិชาการทหาร วิทยุทรรวิธี ๒ (๒๕๖๓)

^{๒๕๒)} เริ่มต้นเคลื่อนที่ไปข้างหน้า ให้ยึดแขนไปข้างหน้าทั้งสองข้างแล้ว ดึงขาขวาขึ้นมาข้างหน้า การเคลื่อนที่ไปข้างหน้า ให้ดึงตัวไปข้างหน้าโดยใช้แขนทั้งสอง ประกอบกับการใช้ขาขวายันควรเปลี่ยนขาที่ใช้น้อย ๆ โดยใช้ได้ทั้งขวา และซ้ายสลับกันไป เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเมื่อยล้า.

ภาพที่ ๒๗ การเคลื่อนที่คลานต่ำ (๒)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรรวิธี ๒ (๒๕๖๓)

๒.๒.๒ การคลานสูง (HIGH CRAWL) จะทำให้เคลื่อนที่ได้เร็วกว่าคลานต่ำ และยังคงทำให้ตัวทหารเป็นเป้าต่ำ ใช้วิธีนี้เมื่อในบริเวณของข้าศึกบังคับให้ทหารลุกขึ้นไม่ได้ ยกเว้นตัวท่อนบนเหนือพื้นดิน ใช้แขนท่อนปลาย และข้อศอก และขาท่อนล่างพยุงน้ำหนักตัวไว้ พาดปิ่นในอุ้งแขนขวากับลำตัวให้ลากล้องพันพื้นดิน งอเขามาเล็กน้อย แต่อย่าให้เลยแนวกันขึ้นมา ทำตัวให้ต่ำไว้ก่อน การเคลื่อนไป

^{๒๕} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร, วิทยุทรรวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)),
หน้า ๒๓๙

โดยเลื่อนข้อศอกขวาไปข้างหน้าพร้อมกับงอเข่าซ้ายขึ้นมาแล้ว โยกสลับข้อศอกซ้ายไปข้างหน้าพร้อมกับเข่าขวาไปเรื่อย ๆ ในลักษณะลากตัวไปเหมือนกิ้งก่า

ภาพที่ ๒๘ การเคลื่อนที่คลานสูง

ที่มา : กก.๑ บก.กฝ.บช.ตชด. หลักสูตรครูฝึก รุ่นที่ ๑/๖๘ (๒๕๖๘)

๒.๒.๓ การโผ (RUSH) เป็นวิธีที่เร็วที่สุดในการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง โดยใช้เวลา ๓ - ๕ วินาที ในการเคลื่อนที่ไปถึงแต่ละจุด โดยไปเป็นห่วงสั้นๆ เพื่อไม่ให้พลยิง ปกบ. หรือพลปืนเล็กของข้าศึก มองตามได้ทัน แต่ถ้าวิ่งไป ๕ วินาทีแล้วยังไม่พ้นพื้นที่โล่ง ก็ให้พยายามหาสิ่งทีพोकำบังตัวได้ หมอบกำบังไว้ก่อน อย่าหยุดอยู่กลางลานที่โล่งเตียน ก่อนโผต่อไปเล็งหาตำแหน่งที่มีการกำบังและปกปิดตลอดจนเส้นทางที่ดีที่สุด ซึ่งทอดไปยังที่นั้น

๑) เริ่มการโผจากท่านอน (PRONE POSITION)

๑.๑) โผล่หัวขึ้นช้า ๆ เลือกจุดวางตัวข้างหน้า และเส้นทางที่จะวิ่งไป

ภาพที่ ๒๙ การเคลื่อนที่การโผ (๑.๑)

ที่มา : ศูนย์การนัศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๑.๒) ก้มหัวลงช้า ๆ

๑.๓) ดึงแขนเข้ามาแนบลำตัว ข้อศอกชิดลำตัว

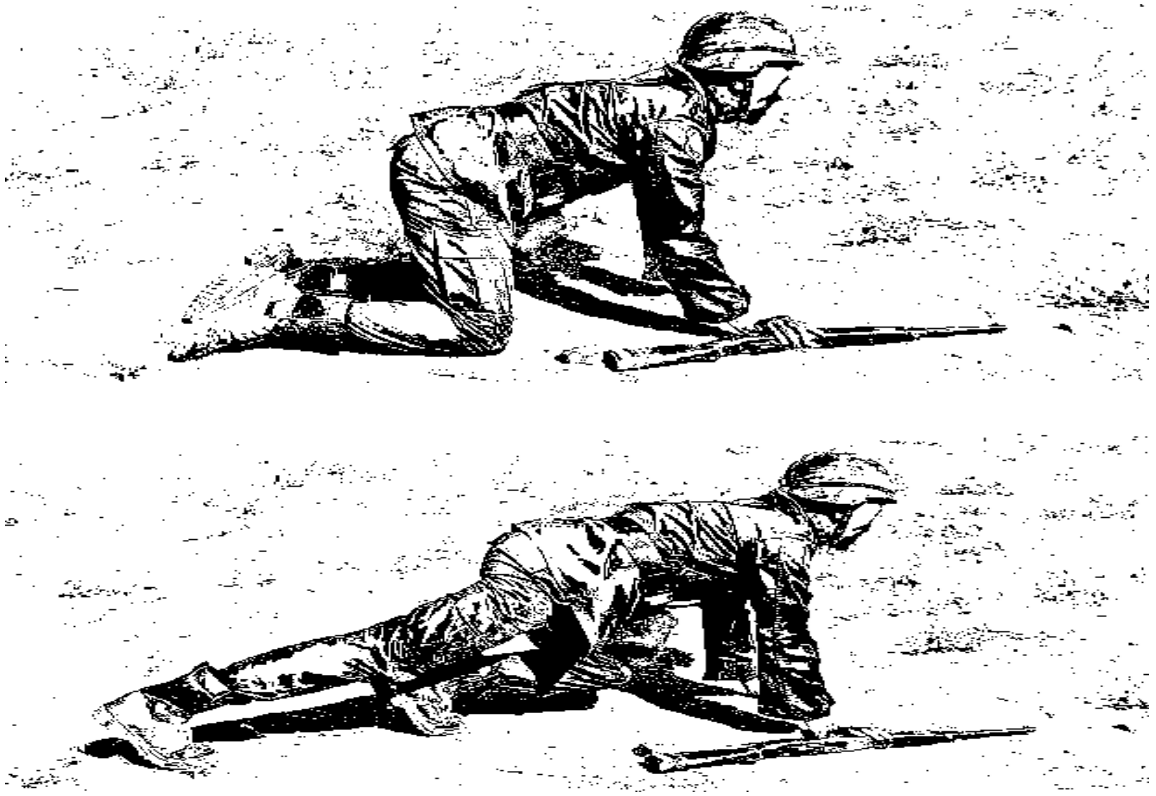
๑.๔) ดึงขาขวา งอมาข้างหน้า

๑.๕) ดันแขนทั้งสอง ยกลำตัวขึ้น

ภาพที่ ๓๐ การเคลื่อนที่การโผ (๑.๒ - ๑.๓)

ที่มา : ศูนย์การนัศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

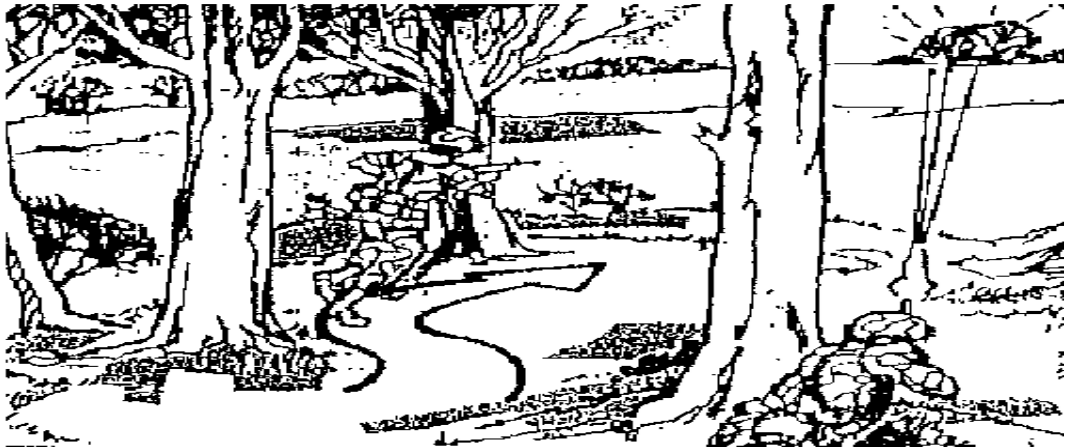

ภาพที่ ๓๑ การเคลื่อนที่การโผ (๑.๔ - ๑.๕)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทวิวิธี ๒ (๒๕๖๓)

๑.๖) ลุกขึ้นอย่างรวดเร็ว

๑.๗) วิ่งเร็วที่สุดไปยังจุดที่หมายตาไว้ ^{๒๖}โดยใช้ระยะทางเป็นห่วง ๆ ที่สั้นที่สุด.

ภาพที่ ๓๒ การโผ

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

^{๒๖} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร, วิทยุทวิวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)),
หน้า ๒๓๙

๒) เมื่อทหารจะหยุดการเคลื่อนที่ ให้ทำดังนี้

๒.๑) กระโดดหยุดลง พร้อมกันทั้งสองเท้าในท่ามั่นคง ^{๒๗}โดยก่อนที่จะทรุดตัวลงกับพื้นอีกครั้งหนึ่ง จะต้องทำท่ายืนให้มั่นคง และทิ้งน้ำหนักตัวไว้บนเท้าทั้งสองข้างเสียก่อนเสมอ.

ภาพที่ ๓๓ การเคลื่อนที่การโผ (๒.๑)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๒.๒) คู่ก่เข้าลงพร้อมกัน ในขณะเดียวกันเลื่อนมือไปจับพานท้ายปืน ^{๒๘}โดยให้ละมือขวามายืนพื้นแทนการใช้พานท้ายยันพื้น. พร้อมประคองพานท้ายปืน

*หมายเหตุ คนถนัดข้างซ้ายให้ปฏิบัติสลับกันตรงกันข้ามกับคนถนัดข้างขวา

ภาพที่ ๓๔ การเคลื่อนที่การโผ (๒.๒)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

^{๒๗} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร, วิทยุทรวีธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๓๕

^{๒๘} เล่มเดียวกัน, หน้า ๒๓๖

๒.๓) ทั้งตัวลงด้านหน้า ผลักพานท้ายปืนยันพื้น^{๒๙} ลักษณะปล่อยน้ำหนักตัวลงไปทางด้านซ้าย โดยใช้ศอกซ้ายยันพื้นไว้พร้อม ๆ กัน ให้ใช้มือขวาจับพานท้ายปืนดึงเข้าร่องไหล่ขวา.

*หมายเหตุ คนถนัดข้างซ้ายให้ปฏิบัติสลับกันตรงกันข้ามกับคนถนัดข้างขวา

ภาพที่ ๓๕ การเคลื่อนที่การโผ (๒.๓)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทวิธี ๒ (๒๕๖๓)

๒.๔) วางตัวลงในท่านอนยิง^{๓๐}พยายามทำท่านอนยิงให้ราบที่สุด เท่าที่สามารถกระทำได้ แต่ถ้าคิดว่าข้าศึกเห็นตน ณ ตำแหน่งนั้น จะใช้วิธีถลึงตัวไปทางซ้าย หรือทางขวาไปยังที่ใหม่ที่ให้การกำบัง และซ่อนพรางที่ดีกว่า.

*หมายเหตุ คนถนัดข้างซ้ายให้ปฏิบัติสลับกันตรงกันข้ามกับคนถนัดข้างขวา

ภาพที่ ๓๖ การเคลื่อนที่การโผ (๒.๔)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทวิธี ๒ (๒๕๖๓)

^{๒๙} แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร, วิทยุทวิธี ๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓)), หน้า ๒๓๕

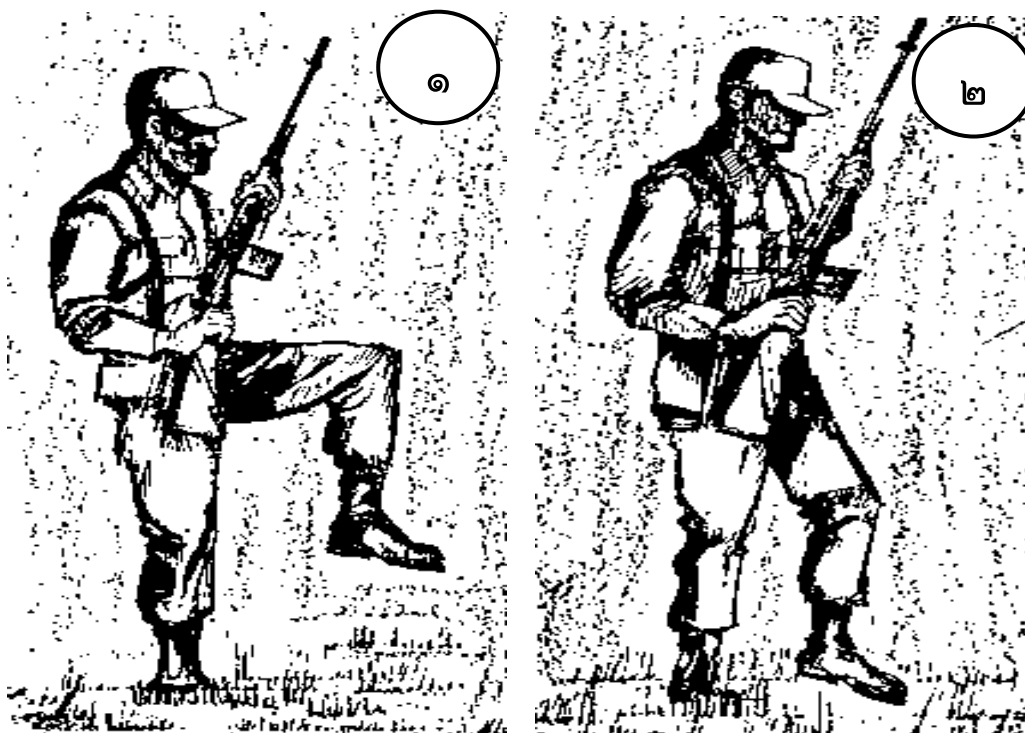
^{๓๐} เล่มเดียวกัน, หน้า ๒๓๖

ถ้ามีข้าศึกยิงมาจากที่ใดที่หนึ่งเป็นครั้งคราว แสดงว่าข้าศึกอาจมองเห็นการเคลื่อนที่ของเรา และคอยจ้องยิงเมื่อเราโผล่ออกจากที่กำบัง ดังนั้นก่อนโผล่ต่อไปให้กลิ้งตัว หรือคลานไปให้พ้นจากที่เราหยุดอยู่ไกลพอประมาณ เพื่อหลอกข้าศึกให้จ้องอยู่ที่จุดเดิม แล้วจึงโผล่ไปอย่างรวดเร็ว

ถ้าเส้นทางมุ่งสู่ที่วางตัวแห่งใหม่ต้องผ่านพื้นที่โล่ง ใช้การโผล่แบบสลับฟันปลา (ZIGZAGGING) หยุดลงแล้วกลิ้งซ้าย หรือขวา แล้วโผล่ไป

๒.๒.๔ การเคลื่อนที่แบบย่องเงียบ (MOVING WITH STEALTH) หมายถึง การย่องเงียบ ๆ ซ้ำ ๆ และระมัดระวัง วิธีนี้ต้องใช้ความอดทนมาก คือ

- ๑) ถืออาวุธในท่าเตรียมพร้อมยิง
- ๒) ก้าวอย่างมั่นคง ถ่าน้ำหนักตัวไว้ที่ขาที่ยึดติดพื้นขณะก้าวไปข้างหน้า
- ๓) ยกขาที่ก้าวไปข้างหน้าให้สูงพ้นกอหญ้า หรือพุ่มไม้
- ๔) วางเท้าลง โดยใช้ปลายเท้าก่อน น้ำหนักตัวยังอยู่ที่ขาหลัง
- ๕) เมื่อปลายเท้าถึงพื้นที่มั่นคงแล้ว จึงวางส้นเท้าลง
- ๖) ถ่าน้ำหนักตัวไปที่เท้าหน้าก่อนที่จะยกขาหลังก้าวต่อไป
- ๗) ใช้การก้าวสั้น ๆ เพื่อรักษาการทรงตัวไว้

ภาพที่ ๓๗ การเคลื่อนที่แบบเดินย่องเงียบ

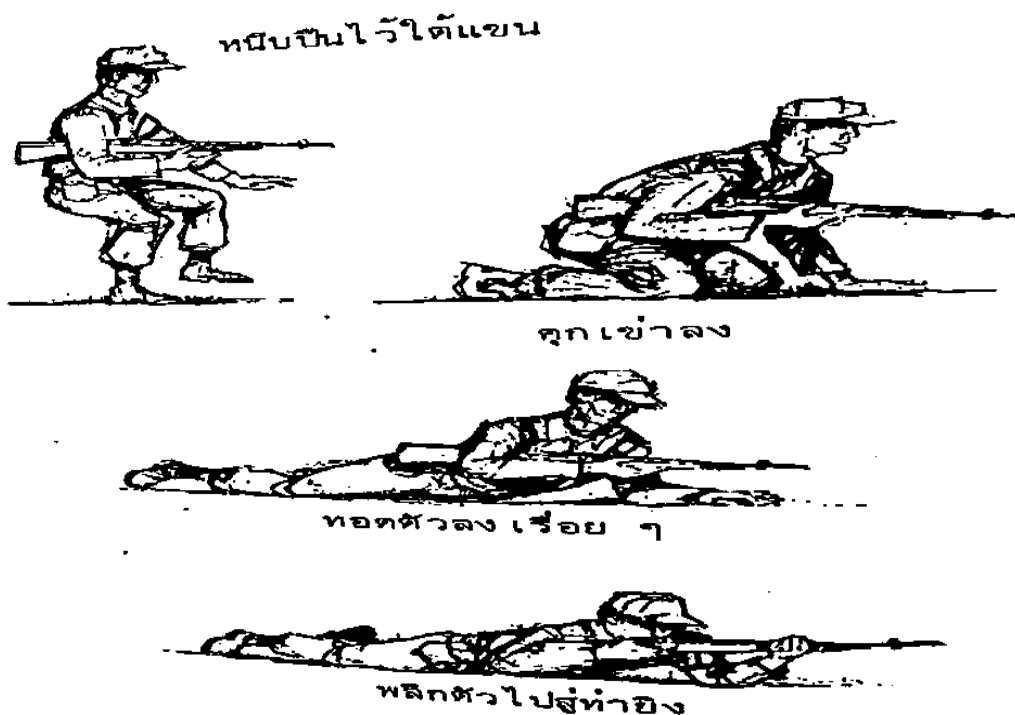
ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๒๒)

ในการเคลื่อนที่ ในเวลากลางคืนผ่านดงไม้ที่หนาแน่น รกทึบ ต้องพยายามให้เงียบที่สุด ถือป็นไว้ด้วยมือที่ถนัด อีกมือหนึ่งยื่นไปข้างหน้า คลำหาสิ่งกีดขวางต่าง ๆ

เมื่อจะหมอบลงใช้วิธีต่อไปนี้

- ๑) ถือป็นไว้ด้วยมือใดมือหนึ่ง ย่อตัวลงช้า ๆ
- ๒) มือที่ว่างคลำดูที่พื้นให้ปลอดภัยจากทุ่นระเบิด ลวดสะกด และอันตรายอื่น ๆ
- ๓) งอเข่าลงทีละข้าง จนเข่าทั้งสอง และมือที่คลำพื้นรับน้ำหนักตัวเองไว้ทั้งหมด
- ๔) ถ่ายน้ำหนักตัวให้มือที่เท้าพื้น และเข่าด้านตรงข้ามกับมือ (มือซ้าย - เข่าขวา)
- ๕) ยกขาที่ไม่ได้รับน้ำหนักตัวขึ้น และเหยียดไปข้างหลัง วางลงอย่างนุ่มนวล
- ๖) เหยียดขาอีกข้างหนึ่งไปวางคู่กันเงียบ ๆ
- ๗) ม้วนตัวลงนอนในท่าหมอบ

^{๓๑}วิธีหมอบที่ใช้ในเวลากลางคืนให้ทรุดตัวลงช้า ๆ แขนแนบป็นไว้ ใช้มืออีกข้างหนึ่งยันพื้น น้ำหนักตัวอยู่กับมือที่ไม่ได้ถือป็นกับเข่าที่ตรงกันข้ามกับมือนั้น ยกขาข้างที่ไม่ได้รับน้ำหนักตัวขึ้นค่อย ๆ ทอดเหยียดลงไปกับพื้นดินข้างหน้า พลิกตัวไปข้าง ๆ ซ้าย ๆ และเหยียดขาอีกข้างไปทางเดียวกัน แล้วค่อย ๆ พลิกกลับมาในท่านอนอิง

ภาพที่ ๓๘ การหมอบเวลากลางคืน

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๒๒)

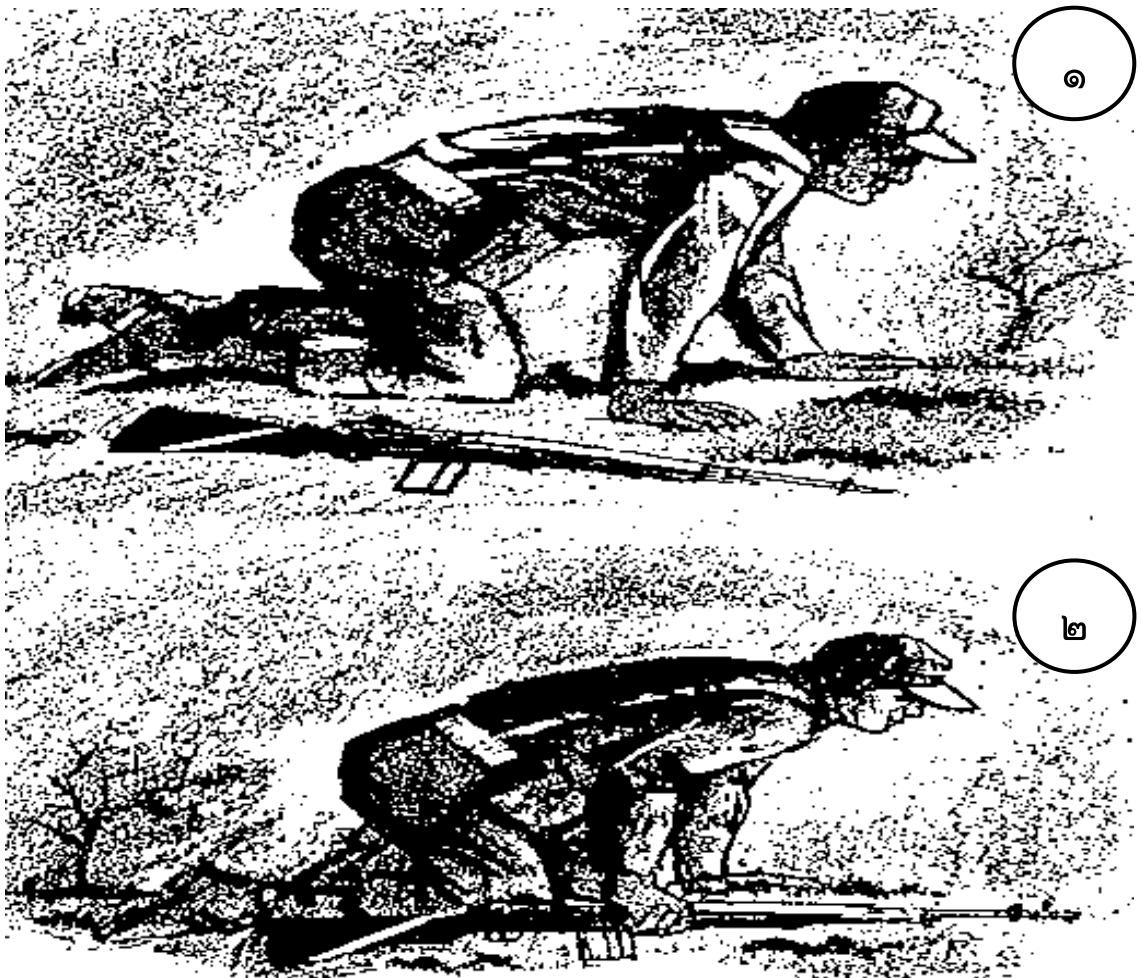
^{๓๑} กองบัญชาการ ตำรวจภูธรชายแดน, เอกสารประกอบความรู้การฝึก ทปส., กรมตำรวจ (๒๕๑๔), หน้า ๑๒

๒.๒.๕ เมื่อทหารจะคลานให้ใช้วิธี ดังต่อไปนี้

๑) นำหนักตัวอยู่บนมือ และเท้าทั้งสอง ถือป็นในมือที่ถนัด มือที่ว่างคลำพื้นดิน เพื่อหาจุดวางมือ และเข้าที่จะคลานต่อไป

๒) เลื่อนมือและเข้าคลานไปยังจุดที่ได้เลือกไว้ วางลงอย่างนุ่มนวล

^{๓๒}วิธีเคลื่อนที่ในเวลากลางคืน (คลานเข้า) การคลานในเวลากลางคืน อาจต้องคลานเมื่ออยู่ในระยะประชิดข้าศึก วิธีคลานเวลากลางวันไม่ควรนำมาใช้ในเวลากลางคืน เพราะอาจทำให้เกิดเสียง อันเกิดจากการลากไปกับพื้นดิน และทำให้ข้าศึกได้ยินง่าย จึงต้องคลานด้วยมือ และเข้าทั้งสองข้าง โดยวางมือบนพื้นดินข้างตัว ใช้มือขวาหาที่วางเท้า เมื่อได้แล้วได้ปล่อยมือไว้ให้อยู่กับที่ เคลื่อนเข้าขวาไปข้างหน้าจนชิดมือขวา ต่อจากนั้นคงทำซ้ำอย่างที่ว่า โดยคลำหาที่วางป็นแล้วจึงค่อย ๆ ยกป็นไปวางข้างลำตัว จงคลานช้า ๆ และเงียบที่สุด.

ภาพที่ ๓๙ การคลานเข้าเวลากลางคืน

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๒๒)

^{๓๒} กองบัญชาการ ตำรวจภูธรชายแดน, เอกสารประกอบความรู้การฝึก ทปส., กรมตำรวจ (๒๕๑๔), หน้า ๑๒

๒.๓ การปฏิบัติโดยฉับพลันขณะเคลื่อนที่ (IMMEDIATE ACTIONS WHILE MOVING) ขั้นตอนนี้เป็นแนวทางให้ทหารปฏิบัติโดยฉับพลัน เมื่อเข้าศักระดมยิงด้วยพลุส่องสว่าง

๒.๓.๑ ปฏิบัติการตอบโต้ต่อการยิงด้วยอาวุธกระสุนวิถีโค้ง

ถ้าทหารตกอยู่ท่ามกลางการระดมยิงของกระสุน ป. หรือ ค. ฯลฯ ในขณะที่เคลื่อนที่รีบมองดู ผบ.หน่วย เพื่อรับคำสั่งโดยทันที ผบ.หน่วย อาจสั่งการให้วิ่งออกไปให้พ้นเขตกระสุนตกในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง หรืออาจสั่งการให้ตามไป ถ้าทหารมองไม่เห็น ผบ.หน่วย แต่สามารถมองเห็นเพื่อนคนอื่น ๆ ให้รีบตามไป ถ้าทหารอยู่โดดเดี่ยวไม่เห็นใครเลย ให้วิ่งออกจากบริเวณนั้นในทิศทางตรงข้ามกับที่กระสุนยิงมา

๒.๓.๒ วิธีกระยะจากลักษณะวัตถุที่ปรากฏ (กลางวัน) (APPEARANCE - OF- OBJECTS METHOD)

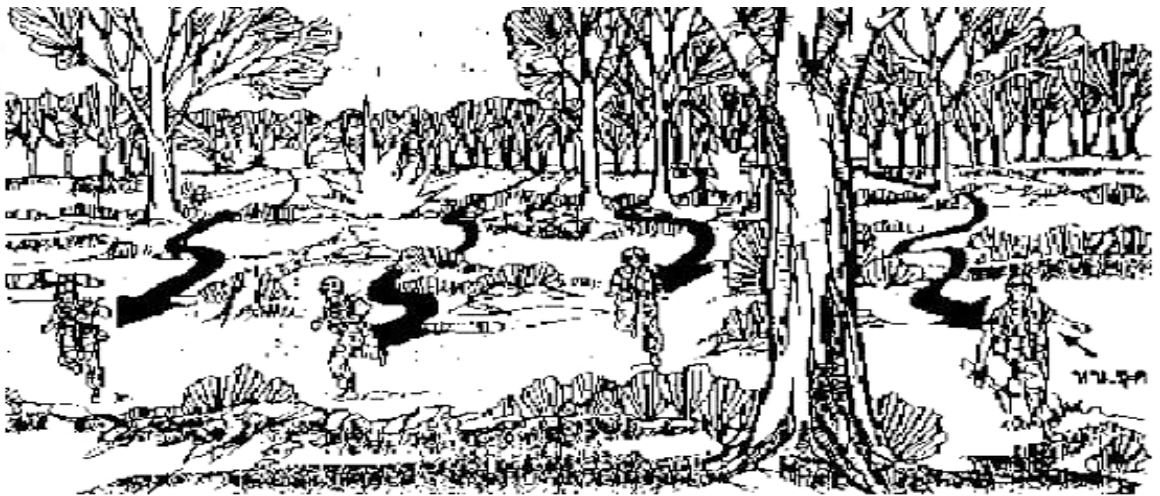
๑) วิธีนี้ใช้การสังเกตจากขนาด และรายละเอียดความชัดเจนของวัตถุที่ปรากฏต่อสายตาเรา เป็นวิธีปกติที่เราได้ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อนักขับรถ พยายามจะแซงรถคันหน้าขึ้นไปก็ต้องตัดสินใจเอาจากขนาดของรถที่สวนมา เขาจะไม่สนใจระยะห่างจริง ๆ เป็นระยะเท่าใด เพียงให้มีที่ว่างที่ปลอดภัยเพื่อแซงให้พ้น สมมติว่า นักขับรถรู้ว่าในระยะ ๑ ไมล์ จะมองเห็นรถที่สวนมามีขนาดกว้าง ๑ นิ้ว และสูง ๒ นิ้ว และระยะห่างของดวงไฟหน้าของรถที่สวนมาครั้งนั้น ดังนั้นเมื่อเรามองเห็นรถที่วิ่งสวนมา (ONCOMING (AR)) มีขนาดสัดส่วนตามที่กล่าวมาแล้ว เขาก็จะรู้ว่าเขาห่างจากรถที่วิ่งสวนมาเป็นระยะ ๑ ไมล์

๒) วิธีนี้สามารถนำมาใช้กระยะในสนามรบได้ ถ้าทหารรู้ถึงขนาด หรือรายละเอียดของกองทหาร และยุทธโศปกรณ์ที่มองเห็นในระยะที่เราทราบแล้วเราก็เปรียบเทียบลักษณะเหล่านั้นต่อวัตถุที่คล้ายคลึงกันในระยะห่างที่เรายังไม่รู้ว่าไกลเท่าไร ถ้าลักษณะ หรือขนาดพอดีกันกับกองทหารดังกล่าว ระยะทางก็ต้องเท่ากัน หรือใกล้เคียง

๓) การใช้วิธีนี้ทหารต้องมีความคุ้นเคยกับรายละเอียดลักษณะของวัตถุที่มองเห็นในหลาย ๆ ระยะที่แตกต่างกัน และเนื่องจากทหารจะต้องสามารถมองเห็นรายละเอียดของวัตถุ จึงจะใช้วิธีนี้ได้ผล ดังนั้น ถ้าหากมีสิ่งที่ยับยั้งทัศนวิสัย (เช่น หมอก, ควัน, ความมืดมัว) ก็จะจำกัดประสิทธิภาพหรือลดประสิทธิภาพของการกระยะด้วยวิธีนี้

๒.๓.๓ วิธีการผสม (COMBINATION OF METHODS) สภาพของสนามรบไม่เหมาะสำหรับการกระยะเสมอไป ถ้าห้องภูมิประเทศจำกัดต่อการใช้วิธีกระยะเป็นห้วง ๑๐๐ เมตร และทัศนวิสัยมีผล ก็จะจำกัดการใช้วิธีกระยะจากลักษณะวัตถุที่ปรากฏ ทหารอาจต้องใช้วิธีผสม เช่น ถ้าทหารไม่สามารถมองเห็นพื้นภูมิประเทศได้ยาวตลอดไปจนถึงเป้าหมาย ทหารก็ยังคงใช้การกระยะจากรูปลักษณะ/รายละเอียดของวัตถุที่ทหารมองเห็น หมอก ควัน อาจบดบังรายละเอียดของเป้าหมาย แต่ทหารยังคงสามารถตัดสินใจได้จากขนาด หรือการกระยะเป็นห้วง ๑๐๐ เมตร โดยการใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือทั้ง ๒ วิธี ทหารจะกระยะเป้าหมายได้ใกล้เคียงกับระยะจริง

๒.๓.๔ วิธีสังเกตแสงสว่างและเสียง (ดีที่สุดในเวลากลางคืน) (FLASH - AND - SOUND METHOD) เสียงเดินทางผ่านอากาศได้ระยะทาง ๓๐๐ เมตร (โดยประมาณ) สิ่งนี้ทำให้เรากระยะได้ ถ้าเราได้ยินทั้งเสียง และมองเห็นแสง ที่เกิดจากสิ่งนั้น ๆ เมื่อทหารมองเห็นแสงสว่าง หรือควันของการระเบิด หรือฝุ่นที่ฟุ้งขึ้น ให้ทหารเริ่มนับในทันทีและหยุดนับเมื่อทหารได้ยินเสียงตามมา จากการสว่างของแสงจำนวนที่ทหารนับได้ให้คุณด้วย ๓ วิธีนี้จะทำให้ทหารประมาณระยะทางจากตัวทหารถึงจุดระเบิดได้เป็นหลักร้อยเมตร ถ้าทหารนับได้หนึ่งระยะทางจะห่างประมาณ ๓๐๐ เมตร ถ้าทหารนับได้สามระยะจะห่างประมาณ ๙๐๐ เมตร ถ้าทหารนับได้เกิน ๙ ยังไม่ได้ยินเสียง ให้เริ่มนับจากหนึ่งขึ้นไปอีกจนได้ยินเสียง (การนับจำนวนมากกว่า ๙ จะทำให้เวลามากขึ้น การกระยะผิดพลาดง่าย)

ภาพที่ ๔๐ ทหารวิ่งติดตามหัวหน้าชุดออกจากตำบลกระสุนตก

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

ภาพที่ ๔๑ ปฏิบัติการต่อพลุส่องสว่างบนพื้นดิน

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๒.๓.๔.๑ ถ้าทหารตกอยู่ท่ามกลางแสงสว่างของพลุสะดุค ให้เคลื่อนที่ออกจากบริเวณแสงสว่างอย่างรวดเร็ว เพราะข้าศึกจะระดมยิงในทันที ใช้วิธีโผ ม้วนตัว หรือคลานต่ำในขณะที่เคลื่อนที่มองหาพวกฝ่ายเรา และเคลื่อนที่ตามไปสมทบกัน ณ บริเวณที่มีสิ่งปกปิดกำบัง

๒.๓.๔.๒ ในภูมิประเทศที่รก และเป็นหลุมเป็นโหลหินเนินดิน จะเป็นอุปสรรคทำให้ทหารวิ่งเร็วไม่ได้ แต่บริเวณนั้นอาจให้ที่กำบังที่ดี จึงควรใช้ประโยชน์จากบริเวณนั้นเป็นที่กำบัง และหมายคอยจนพลุส่องสว่างดับแสงลง จึงเคลื่อนที่ออกจากบริเวณนั้นโดยเร็ว

๒.๓.๕ ปฏิบัติการต่อพลุสะดุคบนพื้นดิน ข้าศึกจะใช้พลุสะดุคเป็นเครื่องเตือนภัยโดยการโยนให้ระเบิดหรือผูกถวดไว้ให้ฝ่ายเราสะดุดระเบิดส่องสว่างขึ้น ในบริเวณที่ข้าศึกสามารถตรวจการณ์เห็นได้ชัดเจน

๒.๓.๖ ปฏิบัติการต่อพลุส่องสว่างบนอากาศ ข้าศึกนั้นใช้พลุส่องสว่างทางอากาศในพื้นที่สำคัญ ๆ อาจใช้ยิงจากการกระแทกด้วยมือ เครื่องยิงจรวด ค. และ ป. หรือทิ้งจากเครื่องบิน

๒.๓.๖.๑ ในขณะที่ทหารกำลังเคลื่อนที่ถ้าได้ยินเสียงระเบิดจากพลุส่องสว่างบนอากาศ ให้ทหารรีบหมอบลง (หลังที่กำบังถ้ามี) ในขณะที่พลุยังส่องสว่างอยู่

๒.๓.๖.๒ ถ้าทหารเคลื่อนที่ไปในบริเวณที่กลมกลืนกับฉากหลัง (เช่นในป่า) และมีพลุส่องสว่างระเบิดขึ้นบนอากาศ ให้ทหารหยุดอยู่หนึ่ง ๆ จนกว่าพลุจะดับไป

๒.๓.๖.๓ ถ้าเป็นที่โล่งให้ย่อตัวต่ำลงในทันที หรือนอนราบกับพื้น

๒.๓.๖.๔ ถ้าทหารกำลังข้ามเครื่องกีดขวาง เช่น รั้วลวดหนาม หรือกำแพง ให้ย่อตัวลงต่ำและนิ่งจนกว่าพลุจะดับ

๒.๓.๖.๕ พลุส่องสว่างที่ระเบิดขึ้น อาจทำให้ทั้งทหารฝ่ายเรา และฝ่ายข้าศึก ตาพร่าไปชั่วขณะ เมื่อข้าศึกใช้พลุส่องสว่างเพื่อตรวจดูฝ่ายเรา ข้าศึกก็จะสูญเสียการเห็นภาพในที่มืดไปชั่วขณะ เพื่อให้ฝ่ายเรายังคงรักษาการมองเห็นในที่มืดไว้ได้ ให้รีบปิดตาในขณะที่พลุกำลังส่องสว่าง เมื่อพลุดับลงเราก็จะมองเห็นในความมืดได้

ภาพที่ ๔๒ ปฏิบัติการต่อพลุส่องสว่างกลางอากาศ

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๒.๓.๗ เมื่อทัศนวิสัยจำกัด การควบคุมในขณะที่เคลื่อนที่จะทำได้ยาก ให้เย็บแถบเรืองแสงขนาด ยาว ๑ นิ้ว ๒ แถบ ติดกับผ้าพรางหมวกด้านหลังห่างกัน ๑ นิ้ว (ทหารอเมริกันเย็บติดที่สายรัดผ้าพราง เพื่อเป็นจุดสังเกตในเวลากลางคืน)

ภาพที่ ๔๓ แถบเรืองแสงเป็นอุปกรณ์ช่วยสังเกต

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๗)

๒.๔ การยิงและการเคลื่อนที่ (FIRE AND MOVEMENT) เมื่อหน่วยทหารปะทะข้าศึก ก็จะมีการยิงโต้ตอบ และเคลื่อนที่เข้าหาข้าศึก บางครั้งก็ต้องเคลื่อนที่ออกห่างจากข้าศึก วิธีการนี้เรียกว่า การยิงและการเคลื่อนที่ เป็นการปฏิบัติทั้งการเข้าประชิดและทำลายข้าศึก หรือเคลื่อนที่ออกห่าง เพื่อผลจากการปะทะ (BREAK CONTACT)

๒.๔.๑ การยิงและการเคลื่อนที่ จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ประกอบด้วยส่วนยิง และเคลื่อนที่ ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้อาจมีเพียงทหารคนเดียว ทหารเป็นคู่ ชุดยิงหรือหมู่ขึ้นอยู่กับขนาดของส่วนนั้น ๆ การปฏิบัติก็ยังคงเป็นการยิงและการเคลื่อนที่

๒.๔.๒ ส่วนยิง (FIRE ELEMENT) จะยิงคุ้มกันการเคลื่อนที่ของส่วนเคลื่อนที่ไปยังที่มั่นของข้าศึก เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าศึกยิงไปยังส่วนเคลื่อนที่

๒.๔.๓ ส่วนเคลื่อนที่ (MOVEMENT ELEMENT) จะเคลื่อนที่เข้าประชิดข้าศึกหรือเข้าประจำที่มั่น แล้วยิงตอบโต้ ส่วนเคลื่อนที่ที่จะเริ่มเคลื่อนที่เมื่อส่วนยิงทำการยิงคุ้มกันให้

๒.๔.๔ ส่วนยิง และส่วนเคลื่อนที่จะสลับหน้าที่กันตามระยะ และที่กำบังที่เหมาะสม เพื่อเคลื่อนที่เข้าทำลายข้าศึก

๒.๔.๕ ก่อนที่ส่วนเคลื่อนที่ จะเคลื่อนที่พ้นระยะยิงสนับสนุนของส่วนยิง (ตามระยะยิงของที่มีอยู่) ส่วนเคลื่อนที่ จะต้องเข้ายึดที่วางตัวที่สามารถยิงไปยังข้าศึกได้แล้วเปลี่ยนเป็นส่วนยิงคุ้มกัน ในขณะที่ ส่วนยิงคุ้มกันเดิม เปลี่ยนเป็นส่วนเคลื่อนที่

บทที่ ๓

การตรวจการณ์ และการกะระยะ

(OBSERVATION AND RANGE ESTIMATION)

กล่าวทั่วไป (GENERAL)

การตรวจการณ์ ในเวลาปฏิบัติการทุกชนิด ทหารจะต้องมองข้าศึก แต่ถึงอย่างไร ทหารก็ยังมีความจำเป็นในการตรวจการณ์ เมื่อทหารเข้าประจำอยู่ที่ตรวจการณ์^{๓๓} (OP) เพื่อเฝ้าตรวจการณ์ปฏิบัติของข้าศึก^{๓๔} โดยการตรวจการณ์ในลักษณะท่าหมอบ เพราะท่าหมอบทำให้ค้นพบยาก และอย่าเลือกพื้นที่ต้องตรวจการณ์บนเส้นตัดขอบฟ้า ภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏบนเส้นขอบฟ้า จะทำให้ข้าศึกสังเกต และพบเจอทหารได้ง่าย.

ที่ตรวจการณ์ (Observation Post) เป็นจุด หรือตำแหน่งที่ทหารเฝ้าตรวจเขตตรวจการณ์ตามที่ได้รับมอบ และรายงานพฤติกรรมของข้าศึก ที่ตรวจพบ หรือได้ยินเสียงภายในเขตตรวจการณ์ จะเป็นแหล่งข่าวแนวทางในการรบ รวบรวม และรายงานข่าวสาร ที่ได้จากการตรวจการณ์นั้น

๓.๑ ทหารจะตรวจการณ์อย่างไร (HOW TO OBSERVE) ตรวจการณ์ทั้งในเวลากลางวัน และในเวลากลางคืน ในส่วนนี้กล่าวถึงเทคนิคที่ทหารจะใช้ในการ

๓.๑.๑ การตรวจการณ์ในเวลากลางวัน ในเวลามีแสงสว่างในเวลากลางวัน ใช้เทคนิคการค้นหาด้วยสายตา เพื่อตรวจดูภูมิประเทศ โดยทำวิธีนี้ได้ ๒ ขั้นตอนคือ

๑) ตรวจการณ์ด้วยสายตา ภาพรวมของขอบเขตตรวจการณ์ทั้งหมดไปยังที่หมายที่เด่นเห็นได้ ง่าย และสีต่าง ๆ ที่ผิดธรรมชาติรูปทรงภายนอก หรือการเคลื่อนไหวต่าง ๆ มองดูพื้นที่ด้านหน้าของที่ตรวจการณ์ เป็นสิ่งแรกแล้วกวาดตาไปทั่วพื้นที่อย่างรวดเร็ว ไกลออกไปจนถึงระยะไกลสุดที่ต้องการตรวจดู ถ้าเขตตรวจการณ์กว้าง แบ่งออกเป็นส่วน ๆ และตรวจการณ์ส่วนที่แบ่งออกตามวิธีที่ ๒

^{๓๓} ตรวจการณ์ ก.ตรวจค้นด้วยสายตา หรือใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าช่วย เพื่อรวบรวมข่าวสาร หรือ ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งในพื้นที่รับผิดชอบ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔)

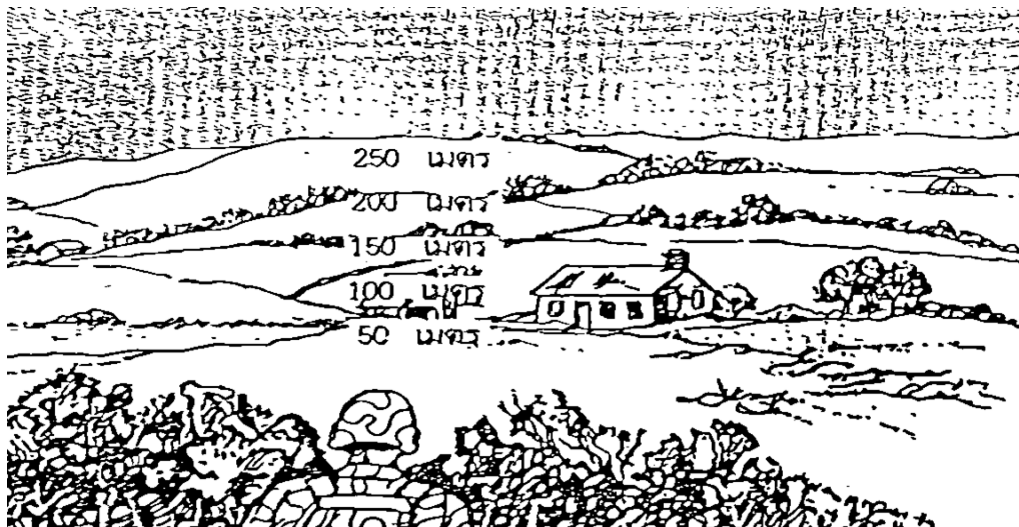
^{๓๔} แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนะรินทร์ : (๒๕๔๒))

ภาพที่ ๔๔ ตรวจสอบพื้นที่ให้ทั่ว ๆ

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๒) ตรวจสอบการเป็นแนว ๆ กว้างแนวละ ๕๐ เมตร ทาบทับกันโดยสลับจากซ้ายไปขวา และขวาไปซ้าย จนตรวจสอบได้ทั่วตลอดเขต เมื่อทหารพบจุดที่น่าสงสัย ตรวจสอบให้ละเอียด

ภาพที่ ๔๕ ตรวจสอบการทาบทับ ๕๐ เมตร

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๓.๑.๒ การตรวจการณ์เวลากลางคืน (NIGHT OBSERVATION) ในเวลากลางคืน ใช้เทคนิคใดเทคนิคหนึ่งใน ๓ อย่างของตรวจการณ์ในเวลากลางคืน เพื่อตรวจดูภูมิประเทศ

๑) เทคนิคการปรับสายตาให้เข้ากับควมมืด ขั้นแรกปล่อยโดยการย่นในที่มืดประมาณ ๓๐ นาที หรือในบริเวณแสงสีแดงประมาณ ๒๐ นาที ตามด้วยย่นมองควมมืด ๑๐ นาที แสงสีแดงจะช่วยประหยัดเวลา โดยทหารสามารถรับคำสั่งตรวจยุทธโปกรณ์ หรือทำสิ่งอื่นในบริเวณที่ส่องด้วยแสงสีแดงก่อนที่จะเข้าไปมองในที่มืด

๒) เทคนิคมองเฉียง (OFF - CENTER VISION TECHNIQUE) พุ่งความสนใจไปที่เป้าหมาย แต่มองเพียงเฉียงเป้าหมาย วิธีนี้จะมองเห็นเป้าหมายได้ชัดเจนกว่ามองตรงกลาง

๓) เทคนิคมองกวาดตารอบภาพ (SCANNING TECHNIQUE) พุ่งความสนใจไปที่เป้าหมาย แต่ไม่มองตรงไปที่เป้าหมาย แล้วค่อย ๆ เลื่อนสายตาเป็นระยะสั้น ๆ อย่างทันทีทันใดสลับที่ไปมาไม่เป็นวงรอบที่แน่นอนรอบ ๆ เป้าหมาย หยุดมองแต่ละจุดประมาณ ๒ - ๓ วินาที

๓.๒ สิ่งที่ต้องมองและคอยฟัง (THINGS TO LOOK AND LISTEN FOR) ในการพยายามที่จะค้นหาข้าศึกในเขตตรวจการณ์ให้มอง และฟังสิ่งแสดงออกเหล่านี้

๓.๒.๑ เสียง

๓.๒.๒ ฝุ่น หรือควันไอเสียของยานยนต์

๓.๒.๓ การเคลื่อนไหว

๓.๒.๔ ตำแหน่งต่าง ๆ

๓.๒.๕ รูปร่างภายนอกหรือเงา

๓.๒.๖ แสงสะท้อนหรือแสงส่องสว่าง

๓.๒.๑ เสียง ฟังเสียงต่างๆ เช่น เสียงก้าวเท้า กิ่งไม้หรือไม้แห้ง หักใบไม้สั้น คนไอและเสียงของยุทธโปกรณ์ หรือยานยนต์ สิ่งเหล่านี้อาจยากที่จะแยกแยะความเด่นชัดจากสนามรบอื่น ๆ และเสียงสัตว์ เสียงสามารถเตือนให้ทราบถึงทิศทาง หรือตำแหน่งที่อยู่ทั่ว ๆ ไปของข้าศึก อย่างไรก็ตามถ้ามีเสียงใดเสียงหนึ่งสะดุดหู นั่นคือทหารใกล้ที่จะเห็นข้าศึกแล้ว

๓.๒.๒ ฝุ่นหรือควันจากท่อไอเสียยานยนต์ (DUST OR VEHICLE EXHAUST) ทหารเดินเท้า หรือยานยนต์ ทำให้เกิดฝุ่นกระจายขึ้น ควันจากท่อไอเสียยานยนต์ที่ปล่อยออกมา สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล

๓.๒.๔ การเคลื่อนไหว (MOVEMENT) มองหาความเคลื่อนไหวในเขตตรวจการณ์ ใช้เทคนิคการค้นหาด้วยสายตา

๓.๒.๔ ตำแหน่งต่าง ๆ (POSITION) มองหาที่มั่นข้าศึกในสถานที่เด่นชัด เช่น ชุมทางถนน ยอดเนิน อาคาร โต๊ะเตี้ย มองหาบริเวณที่ให้การกำบังหลบซ่อนด้วย เช่น ในป่า

๓.๒.๕ รูปร่างภายนอกและเงา (OUTLINES OR SHADOWS) มองหารูปร่าง หรือเงาของทหารข้าศึก อาวุธ ยุทธโปกรณ์ ยานยนต์ ข้าศึกอาจซ่อนอยู่ใต้ร่มเงาของตนไม้ หรืออาคาร ให้มองเพ่งในร่มเงา

๓.๒.๖ แสงสะท้อน หรือแสงส่องสว่าง (SHINE OR GLARE) มองหาต้นกำเนิดของแสงในที่มืด เช่น ไฟจาก ปลายบุหรี ไฟหน้ารถยนต์ ไฟฉาย ในเวลากลางวัน มองหาแสงสะท้อน หรือแสงเจิดจ้าจากวัตถุผิวเรียบ ผิวขัดมัน เช่น กระจกรถยนต์ ภาชนะใส่อาหาร หน้าปัดนาฬิกา และผิวหนังที่ไม่ทาสีพราง

๓.๒.๗ สิ่งที่ตัดกับฉากหลัง (CONTRASTING COLORS) มองหาสีที่ตัดกับฉากหลัง เช่น สีเครื่องบิน ยุทโธปกรณ์ เช่น เสื้อในสีขาว ผ้าเช็ดตัว

๓.๓ การกะระยะ (RANGE ESTIMATION) ^{๓๕}การหาระยะเป็นวิธีการกะระยะโดยประมาณระหว่างที่อยู่ของผู้กะระยะไปยัง ที่หมายแห่งหนึ่ง หรือเป้าหมายของตน ทุกคนภายในหมู่จะต้องรู้วิธีการหาระยะจากที่อยู่ของตนไปยังข้าศึก เพื่อให้

๓.๓.๑ สามารถกำหนด และค้นหาเป้าหมายได้

๓.๓.๒ เมื่อใช้ศูนย์รบ พลปืนเล็ก สามารถปรับจุดเล็งของตนได้

๓.๓.๓ พลยิงอาวุธประจำหน่วย สามารถตั้งศูนย์ที่อาวุธของตนได้ถูกต้อง

๓.๓.๔ ประโยชน์อื่น ๆ จากการทราบระยะ

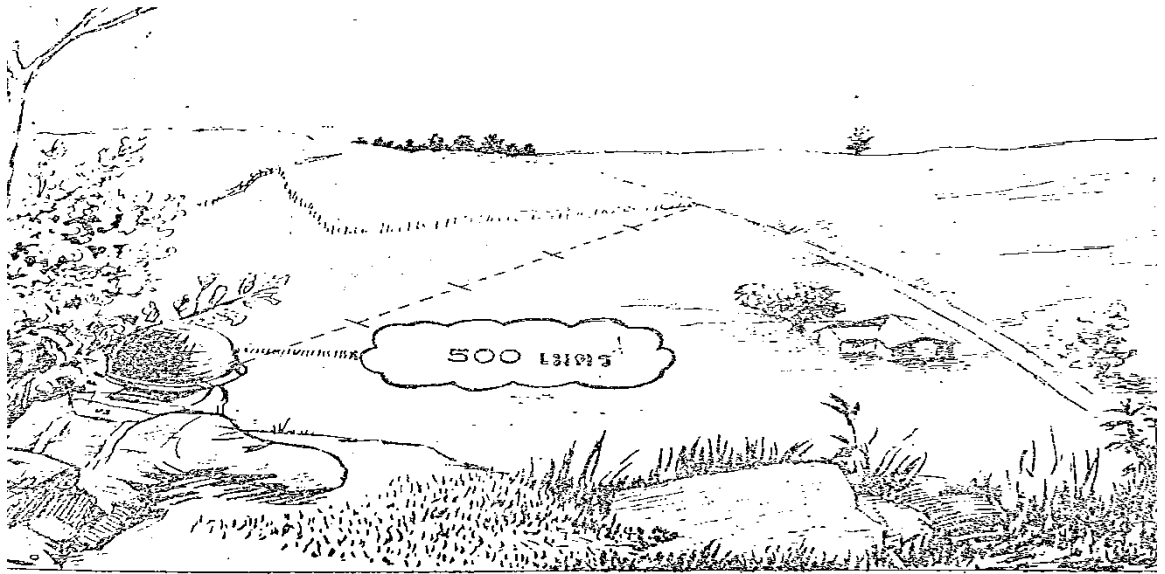
การหาระยะสามารถหาได้โดยการวัดระยะในแผนที่ หรือใช้กล้องวัดระยะ แต่อย่างไรก็ตามในการรบนั้นสิ่งที่ทหารมักจะใช้อยู่เสมอก็คือ การกะระยะด้วยตา โดยวิธีการกะระยะด้วยการใช้หน่วยหลัก ๑๐๐ เมตร และวิธีจำลักษณะปรากฏของเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความชำนาญอย่างเต็มที่ ทหารจะต้องได้รับการฝึกทั้ง ๒ วิธี ที่กล่าวมาแล้ว ในลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน และภายใต้สภาวะต่าง ๆ ของแสงสว่าง และสภาพอากาศที่แตกต่างกัน จนกระทั่งทหารสามารถทราบว่าสภาวะการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบกระเทือนต่อการกะระยะอย่างไรบ้าง ถ้าสถานการณ์อำนวยให้อาจทำการตรวจสอบ การหาระยะโดยการยิงปืน เพื่อให้เห็นว่าการกะระยะนั้น ถูกต้องพอประมาณหรือไม่ เมื่อทหารต้องทำการกะระยะ. ในสนามรบวิธีที่ง่าย และแม่นยำ คือ การใช้การกะระยะเป็นช่วงละ ๑๐๐ เมตร การกะระยะจากลักษณะวัตถุที่ปรากฏ การกะระยะจากแสงสว่าง และเสียงซึ่งจะได้อธิบายวิธีการต่อไป

๑) วิธีการกะระยะเป็นช่วง ๑๐๐ เมตร (๑๐๐ METER UNIT - OF - MEASURE METHOD)

๑.๑ ขั้นต้นทหารต้องฝึกวัดระยะเส้นทางในระยะ ๑๐๐ เมตร บนพื้นดิน เช่น ในลู่วิ่งของสนามกีฬาจนคุ้นเคยด้วยสายตา ^{๓๖}หรือใช้การเดินก้าวเท้าปกติในระยะ ๑๐๐ เมตร โดยปกติทั่วไปจะนับก้าวเท้าเดิน ประมาณจำนวน ๑๓๐ ก้าว เท่ากับ ๑๐๐ เมตร. ต่อไปฝึกกะระยะจากตัวเราถึงวัตถุในระยะไม่เกิน ๕๐๐ เมตร โดยกะระยะเป็นช่วง ช่วงละ ๑๐๐ เมตร จนถึงเป้าหมาย ถ้าวัตถุเป้าหมายอยู่ไกลเกิน ๕๐๐ เมตร ให้แบ่งระยะจากตัวเราถึงที่หมายเป็น ๒ ส่วน แล้ว กะระยะเป็นช่วงละ ๑๐๐ เมตร ไปถึงสุดเขตส่วนแรก que แบ่งไว้ ได้ระยะเท่าไรให้คุณด้วย ๒ จะได้ระยะใกล้เคียงถึงที่หมาย

^{๓๕} แผนกวิชาการ กวก.ศร.กองทัพบก, คู่มือเทคนิคการยิงและการใช้ทางยุทธวิธีของหมู่ปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๑๙))

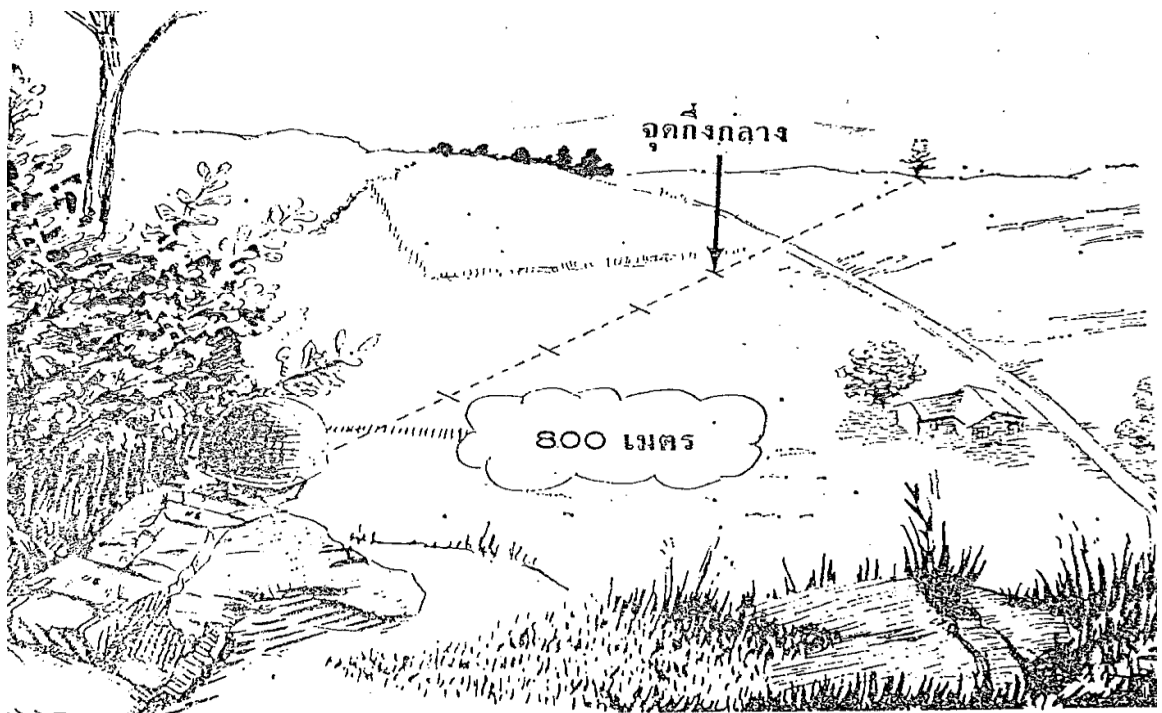
^{๓๖} เล่มเดียวกัน, ๓๕

① ไม่เกิน 500 เมตร

ภาพที่ ๔๖ การใช้หน่วยหลัก ๑๐๐ เมตรวัดระยะ สำหรับหาระยะไม่เกินกว่า ๕๐๐ เมตร

ที่มา : แผนวิชาการ กองทัพบก คู่มือว่าด้วย หมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒ (๒๕๑๙)

② เกินกว่า 500 เมตร

ภาพที่ ๔๗ การใช้หน่วยหลัก ๑๐๐ เมตรวัดระยะ สำหรับหาระยะเกินกว่า ๕๐๐ เมตร

ที่มา : แผนวิชาการ กองทัพบก คู่มือว่าด้วย หมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒ (๒๕๑๙)

๑.๒ พื้นดินที่ลาดขึ้น จากจุดที่ทหารยืน จะทำให้มองระยะ ๑๐๐ เมตร รู้สึกลาดลง และพื้นดินที่ลาดลง จะมองดูลาดขึ้นระยะ ๑๐๐ เมตร ดังนั้น แนวโน้มคือเมื่อระยะบนทางลาดขึ้น ต้องกะระยะ ๑๐๐ เมตร ให้ใกล้กว่าระยะบนพื้นราบ และกะระยะลงมาตามลาดลงด้วยระยะให้ เกินกว่าระยะ ๑๐๐ เมตรบนที่ราบ

๑.๓ ความแม่นยำของวิธีนี้ขึ้นอยู่กับ พื้นดินที่เรามองเห็นได้มากเท่าใด นี่เป็นความจริง คือ ถ้าเป้าหมาย อยู่ในระยะ ๕๐๐ เมตร หรือไกลกว่า และทหารสามารถมองเห็นพื้นดินได้เพียงบางส่วน ระหว่างตัวทหารถึงเป้าหมาย (อาจมีหุบหรือที่ต่ำคั่นอยู่) การใช้วิธีนี้จะเกิดความแม่นยำได้ยาก ^{๓๗}สำหรับระยะนี้ ให้ทหารเลือกจุดกึ่งกลางระหว่างเป้าหมาย เมื่อกะระยะได้เท่าไรแล้ว ให้เอา ๒ คูณ การหาระยะวิธีนี้จะไม่มีความแม่นยำในระยะเกินกว่า ๑,๐๐๐ เมตร

๑.๔ การใช้ศูนย์หน้าของอาวุธประจำกาย โดยการประทับศูนย์หน้าเล็งไปยังวัตถุหรือ บุคคล ส่วนมากมานิยมนำไปเทียบความสูงที่ได้ หากเมื่อเทียบแล้วมีความสูงพอดีกับศูนย์หน้า แสดงว่า มีระยะประมาณ ๒๐๐ เมตรจากตำแหน่งจุดที่ตรวจการณ์

๒) วิธีจดจำลักษณะปรากฏของที่หน่วย บ่อย ๆ ครั้งที่เราไม่สามารถตรวจการณ์ เห็นภูมิประเทศ ได้โดยตลอดไปยังเป้าหมาย ในกรณีเช่นนี้จะไม่สามารถใช้หน่วยหลัก ๑๐๐ เมตร ทำการกะระยะได้ จึง จำต้องหาระยะด้วยวิธีจดจำลักษณะปรากฏของที่หมาย การใช้วิธีการเช่นนี้ ทหารต้องเรียนรู้จากการฝึก ปฏิบัติให้เกิดความคุ้นเคยกับการเห็นเป้าหมายในระยะต่าง ๆ ซึ่งทราบแล้ว เช่นตัวอย่าง ศึกษารูปร่างของ คน เมื่อคนยืนในระยะ ๑๐๐ เมตรเห็นอย่างไร ภาพที่ปรากฏให้เห็น ทหารจะต้องจดจำไว้ในใจโดยจำขนาด และรายละเอียดของเครื่องแต่งกาย และยุทธโปกรณ์ ต่อไปศึกษาจดจำลักษณะของคนในท่านั่งคุกเข่า คนอยู่ในท่านอน การปฏิบัติเช่นนี้ คงกระทำเหมือน ๆ กันที่ทราบแล้วจนถึงระยะ ๕๐๐ เมตร การฝึก ให้ทหารได้เปรียบเทียบ ลักษณะปรากฏของคนในท่าต่าง ๆ กัน ในสนามที่ทราบระยะแล้วนี้ จะช่วยให้ ทหารได้นึกภาพออก และนำมาหาระยะในภูมิประเทศที่ไม่มีความคุ้นเคยได้จนถึงระยะ ๕๐๐ เมตร และความเข้าใจในปัจจุบันนี้ ๆ จะช่วยให้การกะระยะมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น.

^{๓๗} แผนกวิชาการ กวก.ศร.กองทัพบก, คู่มือเทคนิคการยิงและการใช้ทางยุทธวิธีของหมู่ปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๑๙))

ปัจจัยที่จะต้องพิจารณาในการกระษะด้วยตา	ที่หมายที่ปรากฏใกล้กว่าและจะกระษะได้ใกล้กว่าความเป็นจริง	ที่หมายที่ปรากฏไกลกว่าความเป็นจริงและจะกระษะได้ไกลกว่าความเป็นจริง
เป้าหมาย ความชัดของเป้าหมายตลอดจนขอบเขตและรายละเอียด	- เมื่อเห็นเป้าหมายได้เกือบทั้งหมดและเห็นขอบเขตได้อย่างชัดเจน	- เมื่อเห็นเป้าหมายแต่เพียงส่วนน้อยหรือเป้าหมายได้เพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่รอบ ๆ
ลักษณะของภูมิประเทศหรือที่ตั้งของผู้ตรวจการณ์	- เมื่อมองข้ามหุบเขาและส่วนใหญ่ของสิ่งต่าง ๆ ในหุบเขานั้นไม่ปรากฏต่อสายตา	- เมื่อมองข้ามหุบเขาและส่วนใหญ่ของสิ่งต่าง ๆ ในหุบเขานั้นปรากฏต่อสายตา
แสงสว่างและบรรยากาศ	- เมื่อมองจากที่สูงมาที่ต่ำ - เมื่อมองตามทางตรงถนนหรือทางรถไฟ - มองข้ามพื้นที่ราบเรียบเช่นพื้นน้ำหิมะทะเลทรายหรือนาข้าว - ในที่แสงสว่างแจ่มใสหรือเมื่อพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่ข้างหลังผู้ตรวจการณ์ - เมื่อเป้าหมายติดกับฉากหลังหรือแตกต่างกันที่รูปร่าง ขนาด หรือสี - เมื่อเห็นในบรรยากาศที่แจ่มใสในระดับสูง	- เมื่อมองจากที่ต่ำไปยังที่สูง - เมื่อมองไปยังช่องทางแคบ ๆ จำกัด เช่น ถนนตามซอกเขาหรือทางเดินในป่า - ในขณะที่แสงสว่างมีตัว เช่น รุ่งสาง หรือย่ำค่ำขณะที่ฝนตกหรือเมื่อพระอาทิตย์ส่องนัยน์ตาของผู้ตรวจการณ์ - เมื่อเป้าหมายกลมกลืนกับฉากหลังหรือภูมิประเทศ

ภาพที่ ๔๘ ตารางปัจจัยที่เป็นผลกระทบกระเทือนต่อการจำลักษณะปรากฏที่หมาย

ที่มา : แผนกวิชาการ กองทัพบก คู่มือว่าด้วย หมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒ (๒๕๑๙)

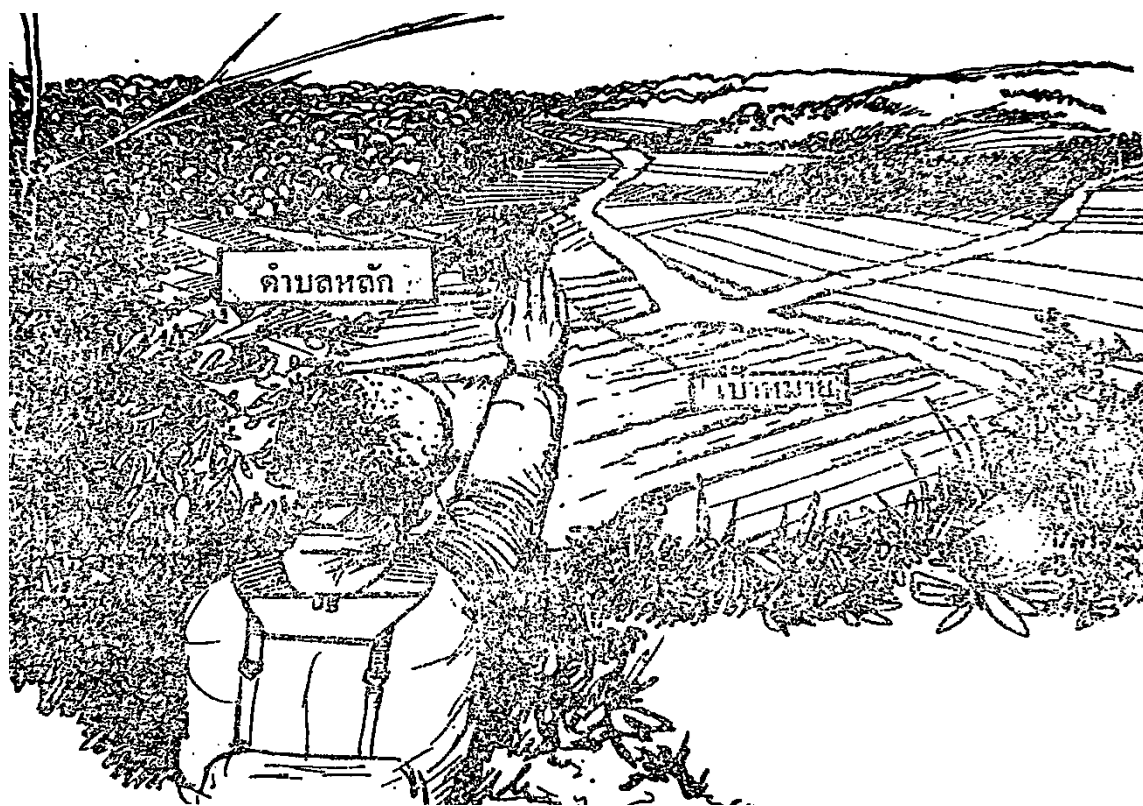
^{๓๘} ๓) การวัดระยะทางข้าง

๓.๑ นอกเหนือจากการที่ต้องวัดระยะ หรือกระษะได้อย่างถูกต้องแล้ว ทหารยังจะต้องมีวิธีหาระยะที่รวดเร็ว สำหรับวัดระยะทางข้างไปทางขวา หรือซ้ายของตำบลหลักไปยังเป้าหมาย หรือสำหรับใช้วัดความกว้างของเป้าหมายที่เป็นแนว การวัดนี้นับว่าเป็นการยากลำบากในการที่จะวัดออกมาเป็นเมตร หรือหน่วยวัดอื่น ๆ โดยไม่ใช้เครื่องมือพิเศษ หรือในการคำนวณ เนื่องจากเราไม่มี

^{๓๘} แผนกวิชาการ กวก.ศร.กองทัพบก, คู่มือเทคนิคการยิงและการใช้ทางยุทธวิธีของหมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๑๙))

เครื่องมือแจกจ่ายเป็นบุคคล หรือหน่วยขนาดเล็ก ดังนั้นเราก็ต้องพยายามวัดระยะทางข้าง โดยใช้ระยะ นิ้วมือทำการวัดระยะทางข้างแทน วิธีนี้ไม่ใช่เป็นวิธีวัดระยะเพื่อหาระยะ แต่ใช้เฉพาะสำหรับวัดระยะทาง ข้างระหว่างจุด ๒ จุด เท่านั้น

๓.๒ การวัดระยะด้วยนิ้วมือระหว่างตำบลหลักกับเป้าหมาย กระทำโดยเหยียดมือออกให้อุ้งมือออกนอกตัว นิ้วมือต้องเรียงชิดติดกัน และข้อศอกเหยียดตรงหลังตาข้างหนึ่ง แล้วเล็งไปตามขอบของนิ้วมือนิ้วแรก เลื่อนมือให้ขอบของนิ้วอยู่ในแนวตรงปีกของเป้าหมาย หรือตำบลหลัก จดจำช่องว่างที่ยังเหลืออยู่ระหว่างจุด ๒ จุด แล้วยกนิ้วมือวัดต่อไปใหม่ จนกระทั่งเต็มกรอบพื้นที่ว่างอันนั้น การวัดจากตำบลหลักไปยังเป้าหมาย จะบอกเป็นจำนวนหนึ่งหลายนิ้วมือ ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับการยกนิ้วขึ้นมา ก็นิ้วจึงจะคลุมระยะที่ต้องการวัด ขอเน้นว่านิ้วมือไม่ได้เป็นเครื่องวัดที่เทียบเท่ากับหน่วยในการวัดอื่นใด.

ภาพที่ ๔๙ วิธีการวัดด้วยนิ้วมือ

ที่มา : แผนวิชาการ กองทัพบก คู่มือว่าด้วย หมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒ (๒๕๑๙)

^{๓๙}๔) การหาระยะจากเสียง และแสงในเวลากลางวัน และกลางคืน

๔.๑ เสียงย่อมเคลื่อนที่ไปในอากาศได้ในอัตราความเร็วสม่ำเสมอ คือ ประมาณ ๓๓๐ เมตรต่อหนึ่งวินาที (๑,๑๐๐ ฟุต) ดังนั้น จึงง่ายที่จะกะระยะ ถ้าเราเห็นและได้ยินเสียง การปฏิบัติการใด ๆ ตัวอย่างเช่น เมื่อมองเห็นประกายไฟ หรือควันที่อาวุธอย่างหนึ่ง ทำการยิง หรือเห็นฝุ่นพุ่งขึ้นก็ตาม

^{๓๙} แผนวิชาการ กวก.ศร.กองทัพบก, คู่มือเทคนิคการยิงและการใช้ทางยุทธวิธีของหมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒, (กรุงเทพฯ : (๒๕๑๙))

ให้เริ่มนับทันทีเมื่อได้ยินเสียงของอาวุธนั้น แล้วก็ให้หยุดนับ จำนวนที่นับได้เมื่อหยุดย้อมเท่ากับระยะทางไปยังอาวุธที่ทำการยิงนั้น ๆ เป็นร้อยเมตร ถ้านับได้สามระยะก็เท่ากับ ๓๐๐ เมตร ถ้านับได้เจ็ด ก่อนได้ยินเสียงปืนระยะก็จะเท่ากับ ๗๐๐ เมตร

๔.๒ จึงฝึกหัดจับเวลาความเร็วในการนับอยู่เสมอ วิธีที่ดีจะฝึกคือ ฝึกด้วยการยิงกระสุนซ้อมรบในสนามฝึกที่ทราบระยะแล้ว แต่ถ้าทำไม่ได้ก็ให้เพื่อนคอยจับเวลาให้ เมื่อทหารเป็นคนนับ ถ้านับมากกว่า ๑๐ ให้เริ่มต้นนับใหม่จำนวนนับที่ใช้หลายพยางค์ เช่น ๑๒ และ ๑๓ (สิบสอง, สิบสาม) จะทำให้เสียเวลานับ เมื่อจะนับให้ได้ความเร็วถูกต้องแล้ว จงนับถึง ๑๐ สองครั้ง ภายในเวลา ๕ วินาที แล้วให้เร่ง หรือลดการนับลงจนกว่าจะได้เวลาที่ถูกต้อง ด้วยการปฏิบัติเช่นนี้ เราจะสามารถกะระยะด้วยวิธีนี้ได้ถูกต้อง ยิ่งกว่าการกะระยะด้วยสายตาแต่เพียงอย่างเดียว.

ภาพที่ ๕๐ การกะระยะจากแสง และเสียง

ที่มา : แผนวิชาการ กองทัพบก คู่มือว่าด้วย หมูปืนเล็ก รส.๒๓ - ๑๒ (๒๕๑๙)

บทที่ ๔

การสะกดรอย

(TRACKING)

กล่าวทั่วไป (GENERAL)

ในการปฏิบัติการทุกอย่าง เราจะต้องคอยตื่นตัวกับสิ่งที่เป็นสิ่งบ่งบอกถึงการกระทำของข้าศึก สิ่งบ่งบอกแต่ละอย่างสามารถทำให้เรารู้สถานการณ์ของข้าศึกและทำให้เรามีเวลาที่จะเตรียมตัวที่จะเผชิญกับข้าศึก ชีตความสามารถในการสะกดรอยข้าศึกที่เราไม่ได้เผชิญกับข้าศึก จะช่วยทำให้เราได้เผชิญหน้ากับข้าศึกได้อีกครั้ง

๔๐ การติดตามเป้าหมาย (บุคคลหรือกลุ่ม) โดยพยายามเคลื่อนที่ตามโดยไม่ให้เป้าหมายรู้ตัว มีจุดประสงค์เพื่อสะกดรอย หรือเพื่อสังเกตการณ์ ระบุตำแหน่งที่มั่นของศัตรู เตรียมโจมตีขีดความสามารถในการสะกดรอยข้าศึกที่เราไม่ได้เผชิญกับข้าศึก จะช่วยทำให้เราได้เผชิญหน้ากับข้าศึกได้อีกครั้ง

๔๑ การสะกดรอยด้วยสายตาหลักนิยมใช้ ก็คือศิลปะในการติดตามบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มคน โดยใช้เครื่องหมายรอย ซึ่งบุคคลหรือกลุ่มนั้น ๆ ปล่อยทิ้งไว้

๔.๑ คุณสมบัติของนักสะกดรอย

การสะกดรอยจากสิ่งที่มองเห็น คือ การตามรอยทางเดินของคน หรือสัตว์ จากสิ่งที่ทิ้งร่องรอยไว้บนพื้นดิน หรือตามต้นไม้ ต้นหญ้า รอยที่ได้จากประสาทสัมผัส คือ รอยตามคน หรือสัตว์โดยใช้กลิ่น

๔.๑.๑ การสะกดรอยเป็นศิลปะที่ต้องพิถีพิถันกันมาก เราต้องทำการฝึกหัดอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้มีความชำนาญ (ทักษะ) และรักษาทักษะในการสะกดรอยในระดับสูงได้ เราควรที่จะคุ้นเคยกับเทคนิคทั่วไปของการสะกดรอย เพื่อที่จะค้นหาข้าศึกที่ซ่อนอยู่ หรือเพื่อจะได้ติดตามข้าศึก หรือเพื่อหลีกเลี่ยงทุ่งระเบิด และกับระเบิดของข้าศึก และเพื่อให้การแจ้งเตือนอันตรายที่จะเกิดจากการชุมนุมโจมตี

๔.๑.๒ ด้วยสามัญสำนึกของประสบการณ์ ทำให้เราสามารถตามรอยผู้อื่นได้ แต่อย่างไรก็ตาม เรายังคงต้องปฏิบัติตามคุณสมบัติ และคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑) ต้องมีความอดทน

๒) สามารถเคลื่อนที่ได้อย่างช้า และเงียบ ไม่ตื่นตระหนกขณะแกะรอย หรือวิเคราะห์รอย

๔๐ กองบัญชาการ ตำรวจภูธรชายแดน, เอกสารประกอบความรู้การฝึก ทปส., กรมตำรวจ (๒๕๑๔)

๔๑ แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนระวีรัตน์ : (๒๕๔๒))

๓) หลีกเลี่ยงการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว เพราะจะทำให้หมองข้ามร่องรอย ร่องรอยอาจหายไป หรือไปทำความผิดพลาดบริเวณพื้นที่ของข้าศึก ^{๔๒}สิ่งที่ดีที่สุดคือการเคลื่อนที่ช้า ๆ เียบ ๆ ไม่ตื่นตระหนกตกใจในขณะแคะรอย หรือวิเคราะห์ร่องรอย.

๔) มีความมั่นคง ยืนหยัดที่จะปฏิบัติภารกิจต่อไป ถึงแม้ว่าจะมีร่องรอยเพียง เล็กน้อย หรือภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวยก็ตาม

๕) ใช้การพิจารณา และความมานะอดทน เมื่อตามหาร่องรอยที่หายไป

๖) ให้ใช้ความสังเกต และความพยายามมองหาสิ่งที่ผิดปกติไปจากเดิม

๗) ใช้ประสาทสัมผัสในการดมกลิ่น และการได้ยินเพิ่มขึ้นจากการมองเห็น

๘) พยายามไต่ร่องรอยที่มองเห็นว่าผิดปกติ เพราะจะช่วยตามหาร่องรอย และสิ่งแสดงหากได้เพิ่มขึ้น

๙) ต้องรู้นิสัย ยุทธโศภกรณ์ และขีดความสามารถของข้าศึก

๔.๒ หลักพื้นฐานของการสะกดรอย

เมื่อสะกดรอยข้าศึก เราควรสร้างภาพของข้าศึกไว้ในใจ แล้วถามตัวเองด้วยคำถามอย่าง เช่น มีคนอยู่ที่คนที่เรากำลังติดตามอยู่ บุคคลพวกนี้ได้รับการฝึกมาดีเพียงใด พวกนี้มีอาวุธ ยุทธโศภกรณ์อะไร พวกเขาสุขภาพสมบูรณ์หรือไม่ มีสภาพขวัญกำลังใจอย่างไร พวกเขารู้หรือไม่ว่ากำลังถูกติดตาม

๔.๒.๑ เพื่อหาคำตอบต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้น ใช้สัญลักษณ์ หรือสิ่งแสดงบอกทั้งหมดที่มีอยู่ สิ่งแสดงบอกความสามารถ เป็นสิ่งใด ๆ ก็ได้ แสดงให้เราทราบถึงพฤติกรรมที่ได้กระทำขึ้นในสถานที่ และเวลาหนึ่ง ๆ ยกตัวอย่าง เช่น รอยเท้า บอกนักสะกดรอยได้ถึงเวลาที่แน่นอนที่บุคคลเดินผ่านจุดนั้น ๆ

^{๔๓}๔.๒.๒ ประเภทของการสะกดรอย

๔.๒.๑ การสะกดรอยด้วยสายตา

๔.๒.๒ การสะกดรอยด้วยการดมกลิ่น วิธีนี้จะใช้ผลดีต่อเมื่อใช้ร่วมกับสุนัข สะกดรอยที่ได้ฝึกมาแล้ว

๔.๒.๓ การสะกดรอยด้วยการฟังเสียง จะใช้ได้ในบางทัศนวิสัยเท่านั้น.

๔.๒.๓ จะวิเคราะห์รอยเท้าอย่างไร รอยเท้าแสดงถึง

๔.๒.๓.๑ ทิศทางและอัตราเร็วในการเคลื่อนที่ของคนในชุด

๔.๒.๓.๒ จำนวนของคนที่เคลื่อนที่ในชุด

๔.๒.๓.๓ มีการแบกน้ำหนักหรือไม่

๔.๒.๓.๔ เพศของคนในชุด

๔.๒.๓.๕ ชุดที่เคลื่อนที่อยู่รู้ตัว หรือไม่ว่ากำลังถูกติดตามอยู่.

^{๔๒} แผนวิชาการจู่โจมและส่งทางอากาศ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, เอกสารการฝึกบุคคลทำการรบใน เวลากลางวันและ กลางคืน, (ศูนย์การทหารราบค่ายธนรัตน์ : (๒๕๔๒))

^{๔๓} แผนวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนรัตน์ : (๒๕๔๒))

๑) ถ้าวรณเฒ่ามีความลึก และช่วงก้าวยาวแสดงว่าชุดเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว ช่วงก้าวยาวมาก ๆ และ รอยเท้าลึกโดยที่นิ้วหัวแม่มือเท้ามีรอยลึกที่นั่นกำลังวิ่ง ถ้าวรณเฒ่าลึก ช่วงก้าวสั้น และเท้าซ้ายขวาห่างกันกว้าง และมีรอยลากเท้าแสดงว่าบุคคลที่ทิ้งรอยเท้าไว้อาจจะมีการแบกของหนัก

๒) เราสามารถพิจารณาเพศของบุคคลได้ โดยศึกษาจากขนาด และลักษณะการวางของรอยเท้า ผู้หญิง ส่วนมากจะมีลักษณะปลายเท้าบิดเข้าด้านใน ในขณะที่ผู้ชายมักจะเดินโดยปลายเท้าชี้ตรงไปข้างหน้า หรือบิดออก ทางด้านนอกเล็กน้อย รอยเท้าของผู้หญิงมักจะมีขนาดเล็กกว่าผู้ชาย และระยะก้าวก็จะสั้นกว่าของผู้ชาย

๓) ถ้าชุดเคลื่อนที่รู้ว่าถูกติดตามอยู่ชุดนั้น ๆ อาจจะพยายามซ่อนหรือหลบเกลื่อนร่องรอย คนเดินถอย หลังจะมีช่วงก้าวสั้น เพราะระยะก้าวจะไม่ปกติสม่ำเสมอ รอยเท้าจะมีรอยลึกของนิ้วหัวแม่มือเท้าผิดปกติ เศษดินจะถูกเตะไปในทิศทางที่เคลื่อนที่

๔๔ ควรหารอยรอยที่ได้บ้าง รอยจะมองหาในที่บางแห่งง่ายกว่าในที่บางแห่ง ที่ต่อไปนี้จะมองหารอยได้โดยชัดเจน

- ๑) ตลิ่งแม่น้ำหรือลำธาร
- ๒) พื้นที่ ที่เป็นโคลนหรือทราย
- ๓) บริเวณหญ้าสูงหรือพืชพันธุ์ขึ้นหนาที่บ
- ๔) เซึ่งเขาที่สูงชัน
- ๕) พื้นที่ที่ต้องข้ามเครื่องกีดขวาง หรือทางแยก.

๔.๒.๔ หลักพื้นฐาน ๖ ประการในการสะกดรอย

- ๑) การแทนที่
- ๒) การเปราะเปื้อน
- ๓) สภาพอากาศ
- ๔) ขยะ การพราสิ่งปฏิกูลที่ตกค้าง
- ๕) การพราง
- ๖) การตีความและการใช้ข่าวกรอง

สิ่งแสดงบอกต่าง ๆ ที่เราพบเราสามารถจัดจำแนกได้เป็นพวกใดพวกหนึ่งของหลักพื้นฐาน ๕ ข้อแรก ใน ๖ หัวข้อ เราใช้หัวข้อ ๕ ข้อ แรกมาผสมผสาน แล้วมาคิดสร้างภาพของข้าศึก

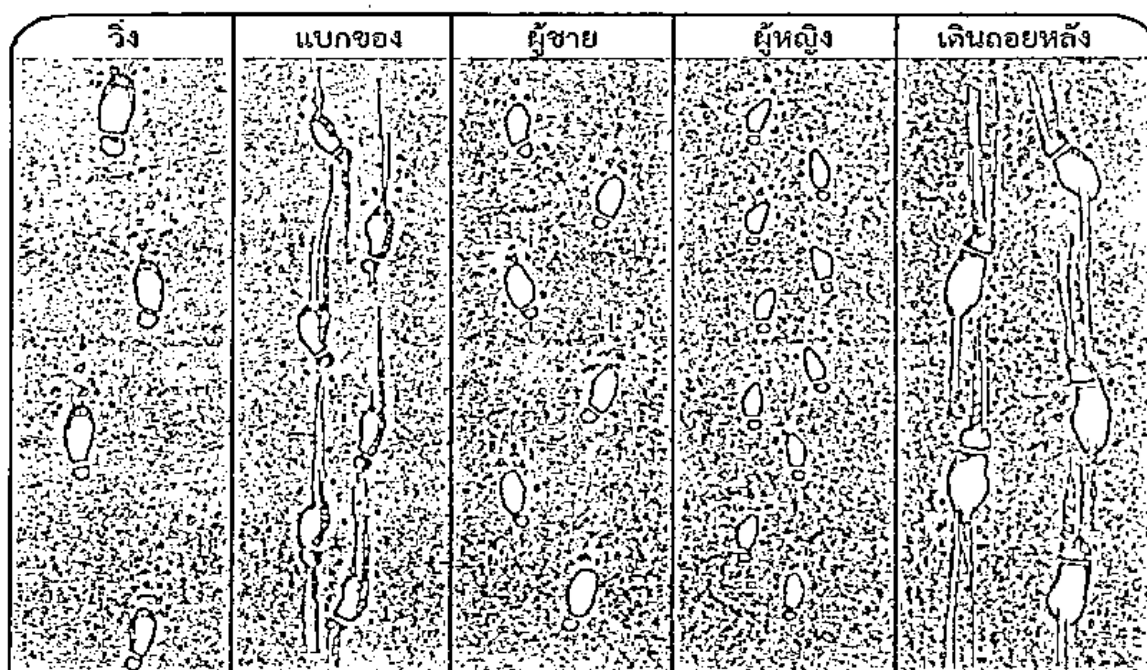
๑) การแทนที่ การแทนที่จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งหนึ่งได้เคลื่อนที่ออกจากจุดเริ่มต้น เช่น รอยเท้าบนพื้นดินที่อ่อน หรือพื้นดินที่ขึ้นและ เท้าของคนทิ้งร่องรอยไว้โดยไปแทนที่ดิน จากรอยเท้าเราสามารถหาข้อมูลได้หลายอย่าง เช่น รอยเท้าที่เกิดจากคนที่สวมรองเท้า หรือสวมรองเท้าที่พื้นสึก แสดงให้เห็นว่า

๔๔ แผนกวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ
ค่ายธนระบัด : (๒๕๔๒))

บุคคลนั้นอยู่ในสภาพขาดแคลนยูโทโปกรณ^{๔๕} โดยปรากฏรอยที่เป็นเครื่องหมายบนพื้นดินที่เกิดขึ้น และ รอยใด ๆ ตามพีชพันธุ์ไม้ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นสัตว์ หรือกลุ่มคนได้ทิ้งไว้ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ร่องรอยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑.๑ รอยบนพื้นดิน หมายถึง รอยซึ่งเกิดจากรอยเท้า หรือรอยรองเท้า เช่น รองเท้า หรือรอยเท้า (รอยรองเท้าจะมีหลายชนิด) กิ่งไม้หัก หรือใบไม้แหลกบนพื้นดิน รากไม้ที่มี รอยชำ รอยหญ้า หรือพีชพันธุ์บนดินที่ถูกตะตอง รอยตัวแมลงถูกเหยียบบนพื้นดิน โคลนตกอยู่ซึ่งเกิดจากรอยเท้า ใบไม้ หรือหิน หรือกิ่งไม้ที่ถูกตะตองบนพื้นดิน ซากของซึ่งตกอยู่บนทาง หรือข้างทาง รอยกระเพื่อม รอยทางเลือด (เลือดใหม่สีจะแดงสด และจะคล้ำลงหลังจากถูกกลม และแสงแดด) รอยดำบนดินอันเกิดจากพื้นรองเท้า

๑.๒ รอยระดับสูง หมายถึง รอยที่สูงกว่าตาตามขึ้นไป เช่น กิ่งไม้ หรือใบไม้หัก รอยขีดบนต้นไม้ รอยมือจับบนต้นไม้ พันธุ์เปลี่ยนสีรูปร่างไปจากธรรมชาติ รอยตัดเศษผาขาดติดตามกิ่งไม้ ก้านต้นไม้ ใบแมลงมุม (แมลงมุมชักใยเวลากลางคืน).

ภาพที่ ๕๑ รอยเท้าชนิดต่าง ๆ

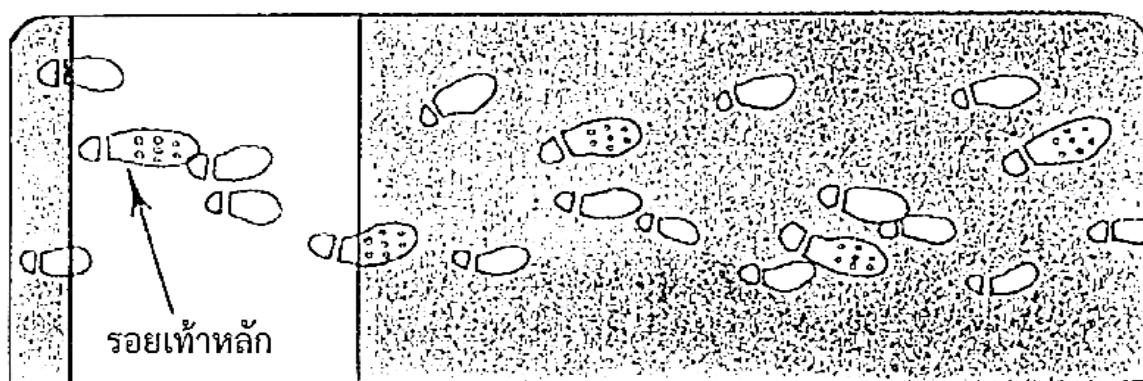
ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

^{๔๕} แผนกวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัตน์ : (๒๕๔๒))

๑.๓ วิธีนับรอยเท้าในระยะก้าวของรอยเท้าหลัก เป็นวิธีทำให้ความถูกต้องมากที่สุด ใน ๒ วิธีที่มีอยู่ จำนวนคนประมาณ ๑๘ คน สามารถตรวจนับได้โดยใช้วิธีการนี้ เราจะใช้วิธีการนี้ เมื่อสามารถหารอยเท้าหลักได้ วิธีปฏิบัติเมื่อตรวจหารอยเท้าหลักได้แล้วให้ขีดเส้นรอยเท้าหลักที่ได้ วิธีปฏิบัติเมื่อตรวจหารอยเท้าได้แล้ว ให้ขีดเส้นตรวจรอยเส้นเท้า ให้เส้นตัดขวางกับทิศทางเคลื่อนที่

๑.๔ คนที่เดินคนสุดท้ายมักจะมีรอยเท้าที่ชัดเจนที่สุด ดังนั้นเราจะใช้รอยเท้าของคนสุดท้ายนี้เป็นหลัก ตัดทิ้งไม่มีความยาวเท่ากับขนาดของรอยเท้าหลัก และหากไม่ให้เป็นรอยเพื่อแสดงขนาดความกว้างของฝ่าเท้าตรงส่วนที่กว้างที่สุด พิจารณามุมของแนวรอยเท้าหลัก เพื่อหาทิศทางการเคลื่อนที่ ค้นหาร่องรอยตามลักษณะของรอยที่เกิดขึ้น เช่น สิ่งสวมใส่ การสึกของรองเท้า ถ้าวรอยไม่ชัดเจน หรือลบเลือน หรือรอยเริ่มไปปะปนเชื่อมต่อกับรอยอื่น ๆ ใช้กิ่งไม้ที่ทำไว้ ช่วยในการจำแนกรอยเท้าหลัก ซึ่งจะช่วยให้เราได้ติดตามร่องรอยของรอยเดิมที่เรา กำลังตามอยู่

๑.๕ ใช้วิธีการกล่องนับ (Box method) จำนวนคนในกลุ่ม มีวิธีอยู่ ๒ วิธี ในการใช้วิธีการกล่อง คือวิธีนับรอยเท้าในระยะก้าวของรอยเท้าหลัก และวิธีการนับรอยเท้าในรอบ ๓๖ นิ้ว

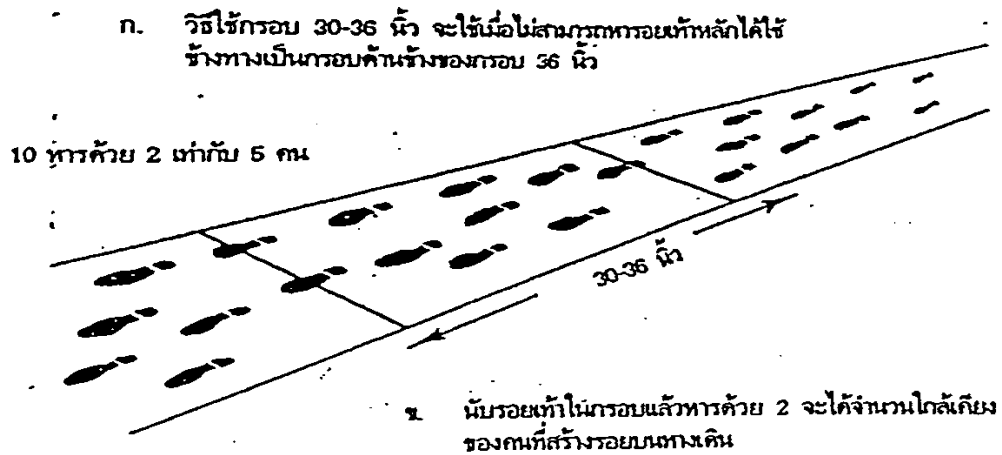

ภาพที่ ๕๒ วิธีนับรอยเท้าในระยะก้าวของรอยเท้าหลัก

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๑.๕.๑ วิธีนับรอยเท้าในระยะก้าวของรอยเท้าหลัก ตัดขอบทางทั้งสองข้างทาง จากนั้นขีดเส้นลักษณะเดียวกับผ่านตรงอุ้งเท้าของเท้าตรงกันข้ามของรอยเท้าหลัก จากการกระทำนี้จะได้กรอบสี่เหลี่ยมขึ้นบนทาง จากนั้นให้นับรอยเท้า หรือบางส่วนของรอยเท้าที่อยู่ในกรอบนี้ เพื่อหาจำนวนคน คนที่เดินอย่างปกติควรมีรอยเท้าในกรอบนี้อย่างน้อย ๑ รอบ ให้นับรอยเท้าหลักครั้งเดียว

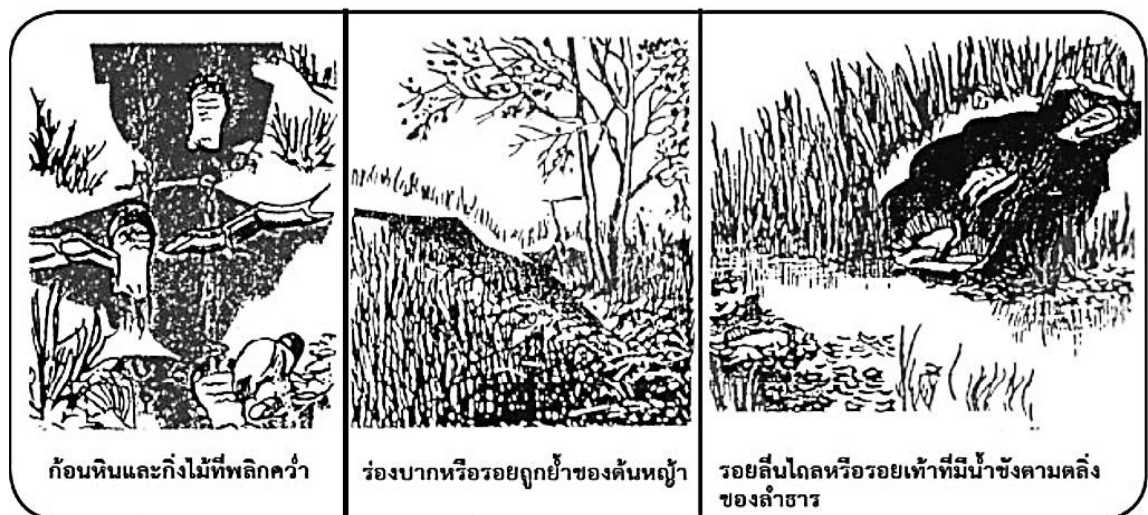
๑.๕.๒ วิธีการใช้กรอบ ๓๖ นิ้ว ขีดกรอบสี่เหลี่ยมความยาว ๓๐ - ๓๖ นิ้ว ตัดกับเส้นทางนับจำนวนรอยเท้า ในกรอบ จากนั้นหารจำนวนรอยเท้าด้วย ๒ จะได้จำนวนคน (ป็นเล็กยาว M๑๖ ยาว ๓๙ นิ้ว เราอาจนำมาใช้วัดระยะได้)

ภาพที่ ๕๓ วิธีใช้กรอบ ๓๖ นิ้ว

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๑.๖ สิ่งแสดงบอกอื่น ๆ ของลักษณะการแทนที่ รอยเท้าเป็นเพียงตัวอย่างอันหนึ่งของรอยที่เกิดจากการ แทนที่เกิดขึ้น เมื่อมีสิ่งหนึ่งเคลื่อนย้ายออกไปจากจุดเริ่มต้น สิ่งอื่น ๆ เช่น ใบไม้ ต้นมอส เถาวัลย์ กิ่งไม้ หรือก้อนหินที่ย้ายที่ไปจากจุดเดิม หยดน้ำจากใบไม้ ก้อนหิน และกิ่งไม้ที่พลิกคว่ำที่แสดงสีของด้านล่างที่มีสีแตกต่าง ต้นหญ้า หรือต้นไม้อื่น ๆ ที่หัก หรือออกไปตามทิศทางการเคลื่อนที่ผ่าน เศษผ้าจากชุดแต่งกายอาจจะขาดติดอยู่ บนหนาม ตามรากไม้ หรือบนพื้น และฝุ่น เศษดินจากรองเท้าอาจทำให้เกิดรอยบนพื้นได้ ตัวอย่างอื่น ๆ ที่มีขึ้นได้จากการแทนที่ คือความเคลื่อนไหวของสัตว์ป่า และนกที่เกิดจากลักษณะนิสัยของสัตว์เหล่านั้น

ภาพที่ ๕๔ ตัวอย่างของการเคลื่อนที่

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๑.๗ เมื่อเราเดินทางที่มีต้นไม้หนาแน่นจะเกิดรอยแทนที่ต้นไม้เหล่านั้น การเกิดรอยแทนที่กันได้ ในขณะที่เราหยุดพัก โดยมีสัมภาระหนักอยู่กับตัว รอยที่เกิดจากยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ สามารถนำรอยมาพิจารณาแยก ชนิดของยุทธโปกรณ์ได้ เมื่อสัมภาระที่แบกมาลงกับพื้นขณะที่หยุดพักหน่วย หรือตั้งค่ายพักแรม ต้นหญ้าบริเวณนั้นจะทำให้เกิดรอย บุคคลที่นอนราบกับพื้นจะทำให้ต้นหญ้ารำไป

๑.๘ ในพื้นที่ส่วนมากจะมีแมลงต่าง ๆ อาศัยอยู่ ชีวิตปกติของแมลงนั้นเราสามารถนำมาพิจารณาเป็นสิ่งที่แสดงบอกได้ ว่ามีคนเดินผ่านบริเวณพื้นที่นั้น ๆ เช่น ลักษณะของผิงแตกกรัง หลุมที่มีรอยถูกปิดโดยมีคนเดินย่ำบน ปากหลุมหรือใยแมงมุมที่ฉีกขาด เราสามารถใช้ในการคาดเดาได้เป็นอย่างดี ถ้าบุคคลพยายามปกปิดร่องรอย โดยใช้การเคลื่อนที่ตามลำธาร สำหรับ และพวกพืชน้ำจะมีร่องรอยของเรา อาจจะได้ยินเสียงนกร้องอย่างตกใจจากการเห็นการเคลื่อนที่ ๆ ผิดปกติ การเคลื่อนไหวของต้นหญ้าสูง ๆ หรือ พุ่มไม้ ในขณะที่ไม่มีลมพัด สามารถทำให้เรารู้ได้ว่ามีบางสิ่งกำลังเคลื่อนที่อยู่ในพวงหญ้า หรือพุ่มไม้นั้น มีการลื่นของ เท้าตามที่ ๆ มีการเดินผ่านไปด้วยความไม่ระมัดระวัง

๑.๙ หินอาจมีการย้ายที่ไปจากเดิม และอาจพลิกคว่ำ แสดงให้เห็นสีด้านที่จางกว่า หรือสีเข้มกว่าอีกด้านหนึ่ง บุคคลที่ขึ้นจากลำธาร จะทำให้มีรอยลื่นไถลที่ตลิ่งมีรอยเปียก หรือมีรอยลาดเท้าที่กิ่งไม้ รากไม้ โดยปกติคน และสัตว์จะต้องพยายามหาทางที่มีจุดต้านทานน้อยที่สุด ดังนั้น เมื่อเราดูตามลำธาร เพื่อจะหารอยของการขึ้นจากลำธาร ให้มองหาบริเวณที่ไม่รกทึบตามชายฝั่ง หรือที่อื่น ๆ ที่ทำให้การขึ้นฝั่งทำได้ง่าย

๑.๑๐ รอยเปื้อน ตัวอย่างของรอยเปื้อนที่อื่นหนึ่ง ก็คือ ร่องรอยที่เกิดจากเลือดที่ไหลออกมาจากบาดแผล รอยเลือดมักจะมีร่องรอยเป็นหยดเลือดที่ออกมาจากบุคคลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ รอยเลือดมักจะพบตามพื้นดิน และรอยเปื้อนตามใบไม้ กิ่งไม้ เราสามารถพิจารณาตำแหน่งของบาดแผลได้ โดยดูจากรอยเลือด ถ้ารอยเลือดหยดอย่าง สม่าเสมอ บุคคลนั้นอาจจะมีบาดแผลที่บริเวณลำตัว ถ้าเป็นบาดแผลที่บริเวณปอดเลือดจะเป็นสีชมพู หรือสีแดงเรื่อ ๆ มีฟอง รอยเลือดจากบาดแผลที่ศีรษะมีลักษณะชันเป็นเมือก แผลบริเวณช่องท้องมักจะมีย่อยปะปนกับเลือดทำให้มีกลิ่น เลือดจะมีสีจาง ๆ รอยเปื้อนสามารถเกิดจากการที่เราเดินไปบนหญ้าด้วยรองเท้าที่เปื้อนโคลน ฉะนั้นรอยเท้าที่เกิดจากรอยเปื้อน และการแทนที่จะทำให้ทราบถึงการเคลื่อนที่ และทิศทางอย่างชัดเจน ร่องรอยบนพื้นที่เป็นหินแข็งจะเป็นรอยลักษณะของการถูบดขยี้

๑.๑๑ รากไม้ หิน และเถาวัลย์ ที่มีรอยถูกย่ำ หรือรอยใบไม้ และผลไม้ที่ถูกเหยียบอยู่ตามพื้น รอยสีเหลืองในหิมะอาจเป็นรอยปัสสาวะของบุคคลในพื้นที่นั้น ๆ ในบางกรณีอาจเป็นการยากที่จะแยกแยะรอยที่เป็นรอยเปื้อน และรอยที่เกิดจากการแทนที่ เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถพิจารณาได้เป็นสิ่งที่แสดงบอกได้พร้อมกันไป เช่น รอยน้ำที่พุ่งจากโคลน แสดงให้รู้ถึงการเคลื่อนที่ ๆ เพิ่งจะผ่านไป โคลนก็ถูกแทนที่ และน้ำก็ถูกทำให้เปื้อนโดยโคลน หินในลำธารก็ถูกทำให้เปื้อนโดยโคลนจากรอยเท้า สำหรับ หรือตะไคร่น้ำสามารถถูกแทนที่โดยหินลำธาร

๑.๑๒ น้ำในรอยเท้าในพื้นที่เป็นเลน ถ้าเป็นรอยที่เกิดขึ้นใหม่จะมีรอยเปื้อนละอะทะอะ เมื่อเวลาผ่านช่วงหนึ่งเลนจะอยู่ตัว น้ำในรอยจะใส การพิจารณาน้ำในรอยเท้า โดยปกติโคลนจะอยู่ตัวในเวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง สามารถใช้ในการประมาณอายุของรอยได้

๒) สภาพอากาศ

สภาพอากาศ อาจจะเป็นสิ่งช่วยเหลือ ชัดขวางต่อการสะกดรอย สภาพอากาศจะมีผลต่อการประมาณอายุของรอย แต่ลม ฝน และแสงอาทิตย์ อาจเป็นสิ่งที่ทำให้รอยเลือนหายไปได้ ในการศึกษาผลกระทบของสภาพอากาศต่อรอยที่เกิด ทำให้เราสามารถประมาณอายุของรอยได้ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดรอยเปื้อนของเลือดที่เพิ่งเกิดขึ้น สีของเลือดจะเป็นสีแดงสด อากาศและแสงอาทิตย์จะทำให้สีของเลือดเปลี่ยนเป็นสีแดงคล้ำ และเปลี่ยนเป็นสีดำคล้ำเมื่อโดนความชื้น รอยขีดข่วนบนต้นไม้จะมีสีดำคล้ำไปตามระยะเวลา ต้นไม้ที่มียางเมื่อถูกตัดจะมียางไหลออกมา แต่จะแข็งตัวเมื่อโดนอากาศภายนอก

๒.๑ รอยเท้า สภาพอากาศจะมีผลกระทบต่อการรอยเท้า เมื่อเกิดรอยเท้าบนพื้นพื้นที่อ่อนบริเวณรอบ ๆ ของรอยเท้าจะชัดเจน เศษสิ่งเล็ก ๆ ในอากาศอาจจะตกลงไปในรอยเท้า ถ้าศึกษาสิ่งเหล่านี้โดยละเอียดจะทำให้ประมาณอายุของรอยได้ ถ้ามีเศษสิ่งเล็ก ๆ ที่เพิ่งตกลงไปในรอยเท้า เราสามารถคาดเดาได้ว่าเป็นรอยเท้าที่เกิดใหม่ ถ้าขอบรอยเท้าแห้ง รอยนั้นอาจเกิดขึ้นแล้วอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง สภาพอากาศอาจแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภูมิประเทศ ดังนั้นสิ่งเหล่านี้เราจะใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาเท่านั้น

๒.๑.๑ ฝนที่ตกบ่อย ๆ จะทำให้รอยขยายขึ้น จงจำไว้ว่าฝนตกครั้งสุดท้ายเมื่อใด เพื่อมาใช้ในการประกอบการ พิจารณาระยะเวลาของรอยฝนที่ตกแรง อาจจะทำให้รอยลบหายไปได้

๒.๑.๒ ลมก็มีผลต่อรอยเช่นกัน นอกจากจะทำให้รอยแห้งแล้ง ลมยังพัดพาเศษ กิ่งไม้ ใบไม้ และขยะให้ไปตกอยู่ในรอย พยายามจดจำลักษณะของลมที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ขณะที่ย่ำลมสงบแต่เมื่อ ๑ ชั่วโมงที่ผ่านมาลมพัดแรง พบว่ามีขยะตกอยู่ในรอย ดังนั้นรอยนั้นน่าจะเกิดขึ้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง แต่ต้องดูให้ดีว่าขยะนั้น ตกไปในรอยไม่ใช่ถูกเหยียบทับอยู่ในรอย

๒.๑.๓ ทางที่ขึ้นจากลำธาร อาจจะมีรอยของน้ำที่หยดลงมาจากเสื้อผ้า และอุปกรณ์ที่เปียกน้ำ อาจหยดลงไปในรอยเท้า

๒.๑.๔ รอยเท้าเดินที่เปียกแล้วค่อย ๆ แห้งลงแสดงว่าเป็นรอยที่เกิดขึ้นใหม่

๒.๒ ลม เสียงและกลิ่น

๒.๒.๑ ลมจะส่งผลกระทบต่อเสียง และกลิ่น ถ้าลมพัดจากทิศทางที่เราเคลื่อนที่ไป เสียง และกลิ่นจะถูกพัด เข้ามาหาเรา แต่ถ้าลมพัดทิศทางที่เดียวกันกับที่เราเคลื่อนที่ไป เราจะต้องระมัดระวัง เพราะว่าลมจะพัดพาเสียง และกลิ่นไปหาข้างข้างหน้า การหาทิศทางของลม ทำได้โดยกำฝ่ามือหรือเศษหญ้า แล้วปล่อยลงสู่ระดับหัวไหล่

๒.๒.๒. การช่วยในการหาทิศทางของเสียงทำได้โดยทำมือป้องหู แล้วหมุนตัวไปรอบ ๆ ตรงจุดที่ได้ยินเสียงดังที่สุด ทิศทางนั้นจะเป็นทิศทางที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียง เมื่อเคลื่อนที่พยายามไปทิศทางที่ปะทะตรงหน้ากับลม

๔.๔.๓ ดวงอาทิตย์ เราต้องพิจารณาถึงผลกระทบจากดวงอาทิตย์ เช่นเดียวกัน มักจะเป็นการยากที่จะมองย้อนดวงอาทิตย์ ดังนั้น ถ้าเป็นไปได้ เมื่อเคลื่อนที่ควรให้ดวงอาทิตย์อยู่ทางด้านหลังของเรา

๓) เศษขยะ

๓.๑ หน่วยที่ได้รับการฝึกมาไม่ดี อาจมีการทิ้งเศษขยะในขณะที่เคลื่อนที่ เปลือกห่อหุ้มมากฝรั่ง หรือลูกอม กระป๋องอาหาร ก้นบุหรี่ เศษเก้าอี้ เป็นสิ่งบอกว่ามีการเคลื่อนที่ผ่านบริเวณนั้น

๓.๒ สภาพอากาศมีผลต่อเศษขยะ ฝุ่นจะชะล้างขยะให้หายไป น้ำฝนจะทำให้กระดาษ เปียดย้วย ลมจะพัดขยะ ให้ย้ายที่ไปจากเดิม กระป๋องใส่อาหารเมื่อปล่อยทิ้งจะเป็นสนิม สนิมจะเริ่มจากตำแหน่งที่เราเปิดกระป๋องก่อนจะเป็นมากขึ้นไปตรงกลาง ใช้ความจำของเราในการกะอายุของขยะ จดจำช่วงเวลาที่ผ่านมาครั้งสุดท้าย หรือลมที่พัดแรง

๔) การซ่อนพราง

๔.๑ ถ้าหน่วยเคลื่อนที่อยู่รู้ว่าเรากำลังสะกดรอยตามอยู่ หน่วยนั้น ๆ อาจจะใช้การพราง เพื่อปกปิดการเคลื่อนที่ และทำให้เราทำการสะกดรอยได้ช้าลง และเกิดความสับสน การสะกดรอยถอยหลัง การลบร่องรอยตามทางเดิน และการเดินบนพื้นที่เป็นหิน หรือลำธารเป็นตัวอย่างของการซ่อนพรางที่สามารถนำมาใช้ เพื่อให้เราเกิดความสับสน

๔.๒ ชุดที่เคลื่อนที่ อาจเคลื่อนที่บนพื้นผิวที่แข็ง หรืออาจใช้ถนนที่ใช้สัญจรไปมา หรือพยายามเคลื่อนที่ไปรวมกับพลเรือน ตรวจสอบเส้นทางแต่ละเส้นทางอย่างระมัดระวัง เพราะเส้นทางที่ชัดเจน ซึ่งนำไปหาข้าศึกอาจจะมีทุ่นระเบิด การชุ่มโจมตี หรือการคุ้มครอง โดยพลซุ่มยิงชุดที่เคลื่อนที่ อาจพยายามหลีกเลี่ยงการทิ้งร่องรอย โดยอาจจะหาผ้ามาพันรองเท้าหรือใส่รองเท้าที่พื้นรองเท้าอ่อน ๆ เพื่อที่จะทำให้อะไรรองเท้ามีความนุ่มมากขึ้น และมีความชัดเจนน้อย ชุดเคลื่อนที่อาจขึ้นจากลำธาร โดยขึ้นเป็นแถวหน้ากระดาน เพื่อไม่ให้รู้ทางขึ้นที่ชัดเจน

๔.๓ ถ้ามีการเคลื่อนที่ถอยหลังเพื่อให้เกิดความสับสน รอยเท้าจะมีรอยลึกบริเวณหัวแม่เท้าและจะมีรอยลากที่พื้นดิน ซึ่งแสดงทิศทางการเคลื่อนที่

๔.๔ ถ้าทางต้องผ่านพื้นที่เป็นหิน หรือพื้นแข็ง พยายามดูรอบ ๆ พื้นนั้น ๆ เพื่อตรวจสอบเส้นทางออก การดูตามลำธารก็ใช้วิธีการนี้เช่นเดียวกันบนพื้นที่เป็นหิน จะมีพวกมอส และตะไคร่น้ำ ซึ่งจะทำให้เกิดรอยได้ ถึงแม้จะพยายามหลีกเลี่ยงก็ตาม ถ้ารอยหายให้กลับไปตำแหน่งสุดท้ายที่มีร่องรอยจากจุดนั้น หันหน้าไปในทางที่ชุดเคลื่อนที่เดินเป็นวงกว้าง เพื่อตรวจสอบร่องรอยในการติดตาม

๕) การตีความ และการให้ข่าวกรองอย่างทันทีทันใด เมื่อทำการรายงาน อย่ารายงานข้อมูลที่ได้จากการตีความ ให้รายงานสิ่งที่เราได้พบเห็นตามที่เป็นอยู่ หรือมีอยู่จริง

๕.๑ รายงานข้อมูลข่าวสารโดยเร็ว การใช้ข่าวกรองอย่างทันทีทันใด จะรวมถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับข้าศึก ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อให้เกิดผลในการจู่โจม ทำให้ข้าศึกสูญเสียจุดได้เปรียบ (ศูนย์ดุล) หรือเป็นการป้องกันไม่ให้ ข้าศึกหลบหนีออกจากพื้นที่ ผบ.หน่วย มีแหล่งที่มาของข่าวสารอย่างมากมาย เขาจะนำข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้มานำมาใช้ในการพิจารณาว่าข้าศึกอยู่ที่ใด ข้าศึกกำลังวางแผนที่จะทำอะไร และข้าศึกจะไปทิศใด

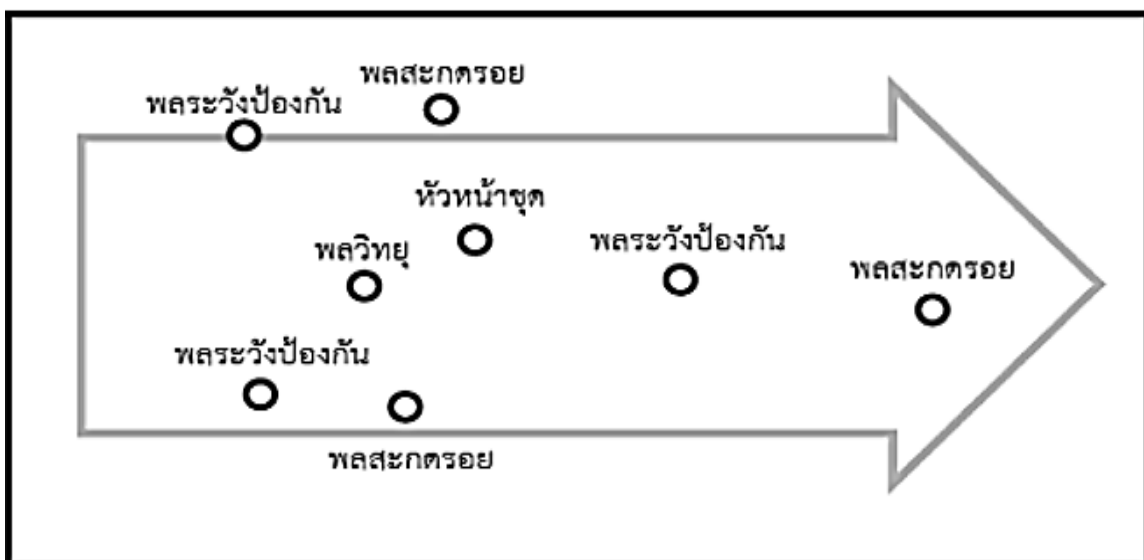
๕.๒ ข่าวสารที่เราจะรายงานจะทำให้ ผบ.หน่วย มีข้อมูลสำหรับการปฏิบัติหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น เรายรายงาน ให้ ผบ.หน่วย ทราบว่าขณะนี้เราเคลื่อนที่ถึงบริเวณที่มีรอยของข้าศึก ซึ่งผ่านจุดนี้ไปแล้วประมาณ ๓๐ นาที ข้าศึกเคลื่อนที่ไปทางทิศเหนือ ซึ่งขณะนี้ข้าศึกควรจะเคลื่อนที่ไปถึงที่แห่งหนึ่ง สิ่งที่ยาขงานไปนี้ จะทำให้ ผบ.หน่วย ได้ใช้ข่าวสารไปคิดพิจารณาการปฏิบัติว่าเราควรจะปฏิบัติอย่างไร อาจจะติดตามรอยข้าศึก และใช้หน่วยอีกหน่วยหนึ่งเข้าโจมตีข้าศึก

๕.๓ ถ้าตามทางปรากฏรอยที่เพิ่งจะเกิดขึ้นไม่นานจากการกระทำของข้าศึก ผบ.หน่วย อาจปฏิบัติการซุ่มโจมตีได้

๔.๓ ชุดสะกดรอย

๔.๓.๑ หน่วยอาจจะจัดชุดสะกดรอยขึ้นมา ซึ่งเราอาจใช้ชุดสะกดรอยเป็นชุดเคลื่อนที่นำ หรือชุดสะกดรอยออกไปต่างหาก เรามีวิธีการหลายวิธีในการจัดชุดแต่ละชุด เราก็สามารถจัดขนาดของชุดได้ทุกแบบ อาจจะใช้คนนำที่เป็นนักสะกดรอย ๑ คน หรือมากกว่า และควรมีคนที่ให้การคุ้มกันแก่นักสะกดรอย ด้วยการจัดชุดสะกดรอยตามแบบแผน จะมีนักสะกดรอย ๓ คน และหัวหน้าชุดที่มีพนักงานวิทยุโทรศัพท์ไปด้วย

๔.๓.๒ เมื่อชุดเคลื่อนที่ นักสะกดรอยที่เก่งควรจะเคลื่อนที่นำ ตามมาด้วยชุดคุ้มกัน นักสะกดรอย ๒ คนที่ เหลือ จะเคลื่อนที่ทางปีกข้าง โดยมีชุดคุ้มกันเคลื่อนที่ตาม ผบ. หน่วย ควรจะอยู่ในที่สามารถควบคุมชุดได้ พนักงานวิทยุโทรศัพท์ติดตาม ผบ.หน่วย

ภาพที่ ๕๕ ชุดสะกดรอย

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

^{๔๖}๔.๓.๓ เทคนิคการลาดตระเวนของหน่วยสะกดรอยในป่า

- ๔.๓.๓.๑ มองไปข้างหนาเพื่อหาช่องทางและทิศทางทั่วไป
- ๔.๓.๓.๒ มองหาเครื่องหมายไกล ๆ หรือร่องรอยไกล ๆ
- ๔.๓.๓.๓ มองให้ละเอียดโดยมองจากไกลมาใกล้
- ๔.๓.๓.๔ มองทะลุป่า
- ๔.๓.๓.๕ ตรวจร่องรอยที่ข้าศึกไป
- ๔.๓.๓.๖ จดจำแนวก้าวไป
- ๔.๓.๓.๗ เคลื่อนที่หน่วยไปตามทางยุทธวิธี

๔.๓.๔ ข่าวสารที่ได้จากรอย เมื่อเราพบรอยแล้วข่าวสารที่ได้จากรอย ก็คือ

- ๔.๓.๔.๑ จำนวนคน คนแคะรอยยอมสามารถทราบจำนวนข้าศึกได้ด้วยการสังเกตรอยเท้า
- ๔.๓.๔.๒ ทิศทาง คือทิศทางที่ข้าศึกเคลื่อนที่ไป
- ๔.๓.๔.๓ อายุ หมายถึง ความเก่า หรือใหม่ของรอยที่ปรากฏ อาจจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าข้าศึกจะผ่านไปนานเท่าใด
- ๔.๓.๔.๔ ความเร็ว (โดยประมาณ) ได้แก่ ความเร็วที่ข้าศึกเดินทางโดยสังเกตจากรอยเท้า ถ้าเป็นรอยวิ่ง รอยเท้าจะกดลึก ระยะห่าง และเป็นแนวตรง (หรือเกือบตรง)
- ๔.๓.๔.๕ จำนวนยุทธโธปกรณ์ ย่อมสังเกตได้จากรอยต่าง ๆ เมื่อข้าศึกพัก
- ๔.๓.๔.๖ ขวัญและกำลังใจ รอยรอยยอมทำให้ทราบขวัญของข้าศึกเป็นอย่างไร สังเกตดูจากสิ่งพบเห็น เช่น เศษอาหาร กนบูห์ ซากที่ปัก
- ๔.๓.๔.๗ เพศ จะสังเกตดูได้จากรอยเท้าที่ปรากฏขึ้นว่าเป็น ชาย หญิง หรือเด็ก รอยผู้หญิงจะแตกต่างกับรอยผู้ชาย คือ รอยมักจะเบา ไม่ค่อยชัดเจน และสั้นกว่า
- ๔.๓.๔.๘ มีของหนักหรือไม่

๔.๔ ปัจจัยที่มีผลกระทบกระเทือนต่อการสะกดรอย

- ร่องรอยที่ปรากฏอยู่บนพื้นดิน หรือเหนือพื้นดิน ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของสิ่งต่อไปนี้
- ๔.๔.๑ แสงแดด อาจทำให้ร่องรอยที่ปรากฏกลับคืนสู่สภาพเดิมได้เร็วยิ่งขึ้น แต่ในบางกรณีอาจเป็นเครื่องช่วยได้
- ๔.๔.๒ ลม ทำให้พืชพันธุ์ที่คนผ่านไปแล้ว กลับสู่สภาพ
- ๔.๔.๓ ฝน ทำให้ร่องรอยบางอย่างลบเลือนหายได้โดยรวดเร็ว โดยเฉพาะรอยบนพื้นดิน นับว่าเป็นอุปสรรคอันสำคัญยิ่งที่จะทำให้การสะกดรอยไม่ได้ผล
- ๔.๔.๔ เวลา ย่อมทำให้สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปได้

^{๔๗}๔.๕ การประมาณอายุของรอย ก่อนอื่นต้องคำนึงถึง ๓ วันที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้มีผลอย่างไรต่อร่องรอย

- ๔.๕.๑ ฝนตก รอยเท้าที่มีรอยชะของฝน แสดงว่ารอยเท้าเกิดก่อนฝนตก รอยเท้าที่มีน้ำขังอยู่ภายใน แสดงว่ารอยเท้าเกิดหลังฝนตก.
- ๔.๕.๒ ลมพัดแรง รอยต่าง ๆ อาจถูกปิดบังด้วยเศษใบไม้ หรือสิ่งต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในป่าหญ้า จะทำให้ร่องรอยหายไป

^{๔๖} แผนกวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนรัตน์ : (๒๕๕๒))

^{๔๗} แผนกวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนรัตน์ : (๒๕๕๒))

๔.๕.๓ แสงแดด จะทำให้การประมาณอายุของรอยคลาดเคลื่อนไปมากขึ้น

๔.๕.๔ สัตว์ รอยสัตว์อาจจะทับด้วยรอยคน ถ้ามีสัตว์ไปอย่างเดียวนแสดงว่า ๑๒ ชั่วโมง ผ่านไปแล้ว ถ้ามีทั้งรอยทั้งไปและกลับ แสดงว่าผ่านไปแล้ว ๒๔ ชั่วโมง

๔.๕.๕ ไยแมงมุม ปกติแมงมุมจะชักใยเวลากลางคืน ถ้ามีรอย และใยแมงมุมแสดงว่ามี รอยก่อนใยแมงมุม ถ้าใยแมงมุมขาดแสดงว่ามีคนผ่านไปไม่เกินครึ่งวัน.

๔.๕.๖ รอยเหยียบสัตว์เลื้อยคลานเล็ก ๆ หรือแมลงและตาย ถ้ามีมดขึ้นแสดงว่าขาหักผ่านไป ประมาณ ๑ - ๓ ชั่วโมง

๔.๕.๗ ต้นไมยราบ ถ้ามีใครเหยียบ หรือแตะต้องใบจะหุบ ถ้าใบยังหุบอยู่แสดงว่าขาหัก ผ่านไปไม่เกิน ๒๐ นาที

๔.๕.๘ ต้นหญ้า ที่มีคนเหยียบแม้จะพ่นแล้ว ก็ต้องมีรอยเหยียบอยู่ เช่น รอยแตกประมาณ ๑๒ ชั่วโมง รอยนั้นจะเริ่มแห้ง

๔.๕.๙ ใบไม้ เมื่อมีคนเด็ดทิ้งไว้ ส่วนล่างที่ติดกับพื้นดินจะขึ้น และมีไอน้ำจับ แสดงว่า เด็ดเมื่อคืนนี้

๔.๕.๑๐ รอยน้ำ ที่หยดไปตามพื้นดิน หรือหิน ถ้าพื้นดินจะแห้งภายใน ๒๐ นาที ถ้าบน ก้อนหินจะแห้งภายใน ๑ ชั่วโมง

๔.๕.๑๑ กิ่งไม้ที่ถูกตัด สีของใบจะติดอยู่ไม่นาน ยิ่งใบอ่อนยิ่งเฉาเร็ว ใบธรรมชาติจะเหี่ยว ภายใน ๒ - ๓ ชั่วโมง

๔.๕.๑๒ ต้นไม้ที่ถูกตัด รอยตัดใหม่จะสด และมียาง หรือเป็นสีอ่อนไหลออกมา รอยตัด จะมีสีคล้ำภายใน ๒ - ๓ ชั่วโมง

๔.๕.๑๓ กองไฟ ถ้าผ่านมาหลายวัน เมื่อเป่าเข้าแล้ว ขี้เถ้าจะไม่ลอยสูง แต่ถ้าผ่านไป ไม่เกิน ๑๒ ชั่วโมง ขี้เถ้าจะลอยสูง (โดยเฉพาะถ้าใหม่ จะลอยสูงมาก) ถ้าผ่านไปหลายสัปดาห์ปลวกจะขึ้น

๔.๕.๑๔ ร่องเท้าที่เหยียบแองน้ำ (น้ำนิ่ง) ถายังชุ่มอยู่ แสดงว่าขาหักผ่านไปไม่เกิน ๒ ชั่วโมง.

๔.๖ สิ่งที่ไม่ควรทำ ๕ ประการ ของนักสะกดรอย

๔.๖.๑ อย่าก้มหน้ามองหารอยตลอดเวลา

๔.๖.๒ อย่าทำเสียงดัง

๔.๖.๓ อย่าจับต้องพืชพันธุ์ไม้ เช่น ตัด หัก

๔.๖.๔ อย่าหลอกตัวเอง (ว่าตัวเองอยู่บนรอยทั้งที่ตัวเองไม่แน่ใจ)

๔.๖.๕ อย่าไปต่อเมื่อเหนื่อย.

๔.๗ สุนัขสะกดรอย

๔.๗.๑ สุนัขสะกดรอย เราสามารถนำมาช่วยในการตามรอยของข้าศึก สุนัขสะกดรอยจะถูกฝึก หรือใช้งานโดยผู้ฝึกสุนัข สุนัขจะตามกลิ่นของมนุษย์ และตามหากลิ่นตามพวกตนไม้ ต้นหญ้าที่มี คนเคลื่อนที่ผ่าน

^{๔๔} แผนกวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัตน์ : (๒๕๔๒))

๔.๗.๒ สุนัขสะกดรอย ควรถูกใช้ร่วมกับชุดสะกดรอย ชุดสะกดรอยสามารถใช้การสะกดรอยโดยใช้สายตา และสุนัขสะกดรอยมีผู้ฝึกสุนัขติดตาม เมื่อรอยหายไป ก็ใช้สุนัขเข้ามาค้นหารอยแทน สุนัขจะค้นหาตามร่องรอยได้เร็วกว่าคน และสุนัขยังสามารถตามร่องรอยในเวลากลางคืนได้

๔.๘ การหลอก

นักแกะรอยที่ดียากที่ข้าศึกจะหลอกได้ สิ่งต่อไปนี้ เป็นลักษณะของการหลอกฝ่ายติดตามเท่าที่เคยใช้กันมา

- ๑) เดินในลำธาร เราจะได้ตามชายฝั่ง เราต้องพบรอยขึ้นฝั่ง
 - ๒) การหลอกออกนอกทาง เพื่อมิให้ถูกพรางตาด้วยวิธีนี้ จะต้องตรวจดูข้างทางเสมอ และคอยตรวจสอบดูจำนวนของผู้ที่เราติดตามอยู่เสมอ
 - ๓) การกระจายออกจากกันคนละทิศคนละทาง วิธีนี้ยากแต่เราใช้วิธีตามรอยที่เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด
 - ๔) ทางตัน หรือทางมืด
 - ๕) เดินถอยหลัง
 - ๖) เขย่ง
 - ๗) คนที่เดินหลังกลบรอย
 - ๘) ปีนต้นไม้
 - ๙) ใช้สัตว์พาหนะ หรือยานพาหนะ (รถ เกวียน เรือ จักรยาน)
 - ๑๐) แยกออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ
 - ๑๑) กลบรอยตรงที่แยกทางออก
 - ๑๒) ใช้ไม้ไผ่ล้มทำเป็นเนิน เพื่อดูเป็นรอยสัตว์
 - ๑๓) ใช้ผู้หญิง หรือเด็กเดินตามรอย
 - ๑๔) จงใจนำทางไปให้ไกลแหล่งอาหาร และอาวุธ
 - ๑๕) ข้าศึกจงใจล่อลวงไปสู่ที่แอบซุ่มโจมตี
- จงจำไว้ว่า ข้าศึกไม่หายไปไหน ฉะนั้นรอยจะไม่หาย ต้องพบรอยที่แน่นอนเสียก่อน จึงจะแกะรอยต่อไป.

๔.๙ การต่อต้านการสะกดรอย

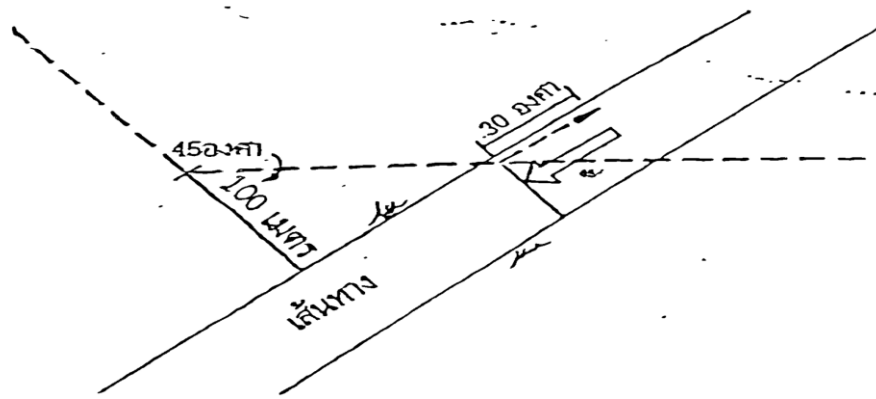
นอกจากที่เรารู้วิธีการติดตามร่องรอย เราจะต้องรู้วิธีการต่อต้านนักสะกดรอยของข้าศึกที่จะตามร่องรอยของเรา เทคนิคบางอย่างในการต่อต้านการตามร่องรอยจะได้กล่าวถึง ดังนี้

๔.๙.๑ ขณะที่เคลื่อนที่จากพื้นที่ ๆ ปกปิดออกไปสู่พื้นที่โล่งแจ้ง ให้เดินผ่านต้นไม้ขนาดใหญ่ (เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ ซม. (๑๒ นิ้ว) หรือใหญ่กว่า ออกไปสู่พื้นที่โล่งแจ้ง ระยะ ๓ - ๕ ก้าว จากนั้นเดินกลับมาบริเวณด้านหน้าของต้นไม้ แล้วหันทำมุม ๙๐ องศา มุ่งหน้าไปในทางทิศนั้น แต่ถ้าทำมุม

๔๙ แผนกวิชาการ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ : (๒๕๔๒))

๙๐ องศาแล้ว ไม่ใช่ทิศทางที่ต้องการเคลื่อนที่ให้เลื่อนจุดออกไป ประมาณ ๕๐ เมตร แล้วทำตามขั้นตอนเดิม การกระทำเช่นนี้จะทำให้ ข้าศึกจะสะกดรอยเราได้ยากขึ้น หรือเกิดความเข้าใจผิดกับรอยในพื้นที่นั้น ๆ

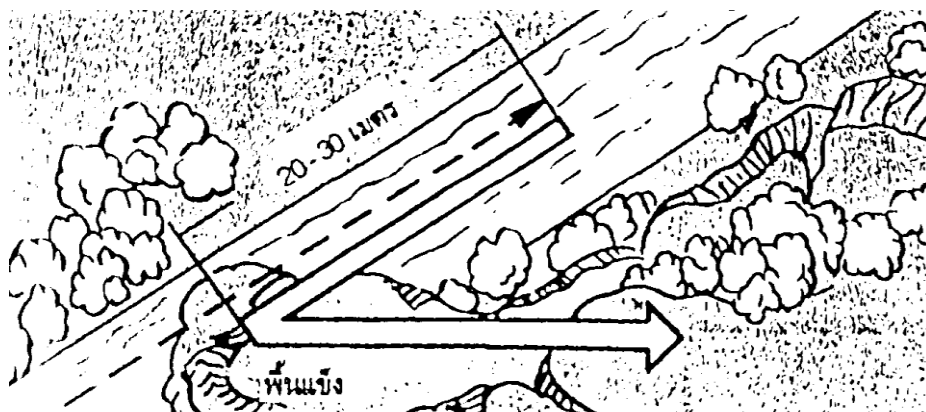
๔.๙.๒ เมื่อเคลื่อนที่ใกล้ถึงทางเดิน (ห่างประมาณ ๑๐๐ เมตร) ให้เปลี่ยนทิศทางการเดิน จากเดิม ประมาณ ๔๕ องศา แล้วเดินต่อไป เมื่อเดินทางถึงให้เดินสร้างรอยเท้าไปข้างหน้า และกลับมา ทางหลังในระยะประมาณ ๒๐ - ๓๐ เมตร แล้วจากจุดที่เดินถึงทางครั้งแรก ให้ข้ามทางนั้นโดยไม่ทิ้ง ร่องรอยไว้ในลักษณะเดียวกันในอีกฝั่งหนึ่ง ของทาง ก็กระทำเช่นเดียวกับขั้นตอนข้างต้น การกระทำเช่นนี้ จะทำให้นักสะกดรอยของข้าศึกเข้าใจผิดถึงเส้นทางที่เราใช้เคลื่อนที่

ภาพที่ ๕๖ เมื่อเคลื่อนที่ใกล้ถึงเส้นทาง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

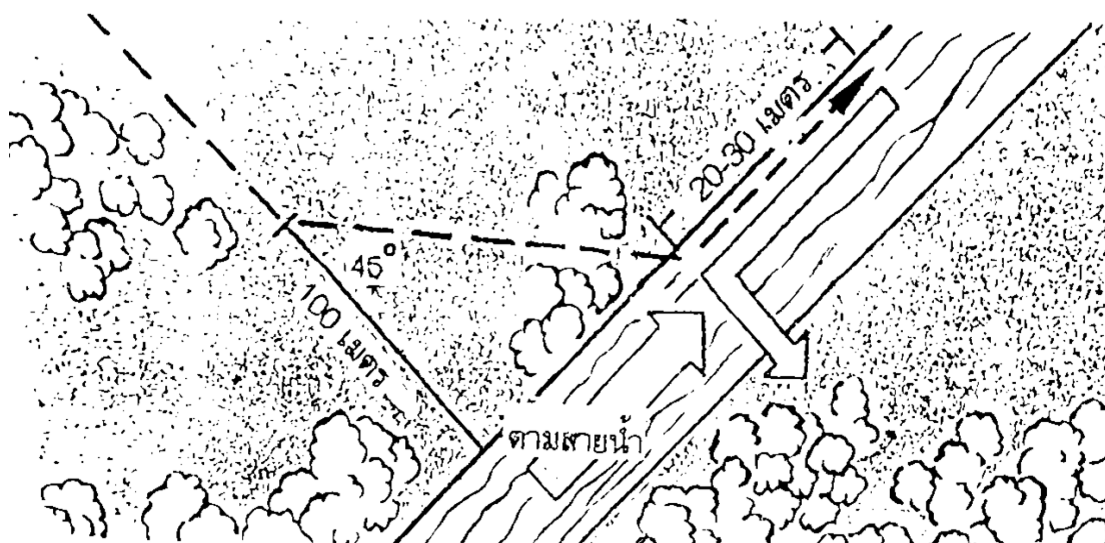
๔.๙.๓ การสร้างรอยหลอนนักสะกดรอยของข้าศึกให้เข้าใจผิดถึงทิศทางการเคลื่อนที่ของเราให้เดินถอยหลังบน พื้นี่อ่อนเป็นระยะ ๒๐ - ๓๐ เมตร จนกระทั่งเคลื่อนที่ถึงบริเวณที่พื้นดินแข็ง

ภาพที่ ๕๗ การใช้กระแสน้ำไหลเพื่อลวงข้าศึก

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๔.๙.๔ เมื่อมุ่งหน้าไปสู่ลำธาร ให้เปลี่ยนทิศทางในระยะก่อนถึงลำธารประมาณ ๑๐๐ เมตร โดยใช้มุมประมาณ ๔๕ องศา ในการเดินไปหาลำธาร เมื่อถึงลำธารลงไปในลำธารแล้ว เดินตามสายน้ำไประยะ ๒๐ - ๓๐ เมตร แล้วเดินกลับมาที่เดิม ใช้เทคนิคนี้เมื่อเดินขึ้นจากลำธาร เพื่อให้นักสะกดรอยของข้าศึกเกิดความสับสน ให้ใช้ เทคนิคนี้เป็นครั้งคราว เมื่อเดินขึ้นจากลำธารทางฝั่งอีกฟากหนึ่ง ตรงจุดเดียวกันกับที่ลงลำธารตอนแรก การเปลี่ยนทิศทางการลงลำธารจะทำให้นักสะกดรอยของข้าศึกเกิดความสับสน เมื่อข้าศึกตามรอยไปในลำธาร ข้าศึกอาจจะตามรอยที่เราทำไว้จนเมื่อรอยหายไปก็จะเป็นช่วงที่เราห่างจากข้าศึกมากแล้ว

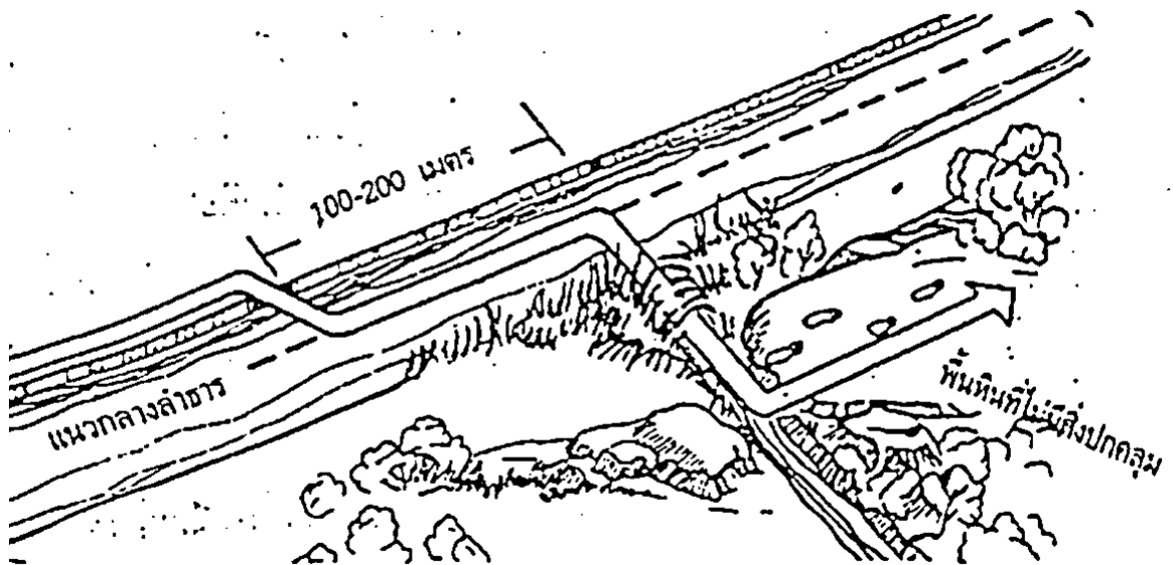

ภาพที่ ๕๘ การข้ามลำธาร

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๔.๙.๕ เมื่อทิศทางการเคลื่อนที่ของเราขนานกับลำธาร ใช้ลำธารในการลวงนักสะกดรอยของข้าศึก กลวิธีบางอย่างต่อไปนี้จะช่วยให้เรารอดพ้นจากการสะกดรอยของข้าศึก

- ๑) ให้เดินลงในลำธารระยะ ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร
 - ๒) ให้เดินตรงกลางลำธารที่น้ำลึก
 - ๓) ให้มองหาหิน หรือรากไม้ที่อยู่ข้าง ๆ ตลิ่ง ที่ไม่มีต้นมอส หรือพวงสาหร่ายปกคลุมอยู่ และให้ขึ้นจากลำธารต่างบริเวณนั้น
 - ๔) ขึ้นไปแล้วเดินถอยหลังไปพื้นที่อ่อนนุ่ม
 - ๕) เดินขึ้นตามร่องน้ำ หรือทางแยกของลำธารที่มีการปกคลุมของต้นหญ้า พืชพันธุ์
- ๔.๙.๖ เมื่อเราถูกติดตามร่องรอยโดยนักสะกดรอยของข้าศึก สิ่งที่เราควรจะทำก็คือพยายามเดินออกไป ให้ไกล ๆ จากข้าศึกหรือไม่ ก็ย้อนรอยกลับหลังกลับ เพื่อซุ่มโจมตีข้าศึก

ภาพที่ ๕๙ ทางเดินขนาน

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๕๐ ๔.๑๐ การปฏิบัติเมื่อรอยหาย

๔.๑๐.๑ หยุด ณ รอยสุดท้าย (ทำเครื่องหมายไว้)

๔.๑๐.๒ ถอยหลังมาประมาณ ๔ - ๕ ก้าว

๔.๑๐.๓ มองไปตามทิศทางรอยที่เราได้กะออกมาแล้ว อาจพบรอยข้างหน้าก็ได้

๔.๑๐.๔ ถ้าถอยหลังมาแล้วยังไม่เห็นรอยก็ให้เดินเป็นวงกลมรัศมี ๕ เมตร (โดยประมาณ)

ต้องมี รอยรอยของข้าศึกหลงเหลืออยู่

๔.๑๐.๕ เมื่อปฏิบัติในข้อ ๔.๑๕.๔ แล้วยังไม่พบรอย ก็ให้เดินเป็นวงกลมใหญ่ขึ้น อาจพบรอยได้ (ต้องทำโดยสะกดรอยเพียงคนเดียว) เพื่อป้องกันรอยสับสน

๔.๑๐.๖ มีบางครั้งข้าศึกเดินกลับมาทางเดิม

๔.๑๐.๗ ควรเดินเป็นวงกลมอย่างมีระเบียบ เพื่อป้องกันการสับสนระหว่างรอยของเราและข้าศึก

๔.๑๐.๘ ถ้าข้าศึกรู้ว่าฝ่ายสะกดรอยตาม ข้าศึกจะทำให้เกิดรอยสับสนเพื่อลวงเรา ถ้าข้าศึกไม่รู้ตัวจะทิ้งรอยรอยไว้มาก.

๕๐ แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ

ค่ายธนรัตน์ : (๒๕๔๒))

บทที่ ๕

การเล็ดลอด หลบหนี และการต่อต้าน (EVASION RESISTANCE AND ESCAPE)

กล่าวทั่วไป (GENERAL)

การปฏิบัติการต่อเนื่อง และการปฏิบัติการยุทธศาสตร์เคลื่อนที่เร็ว เป็นการเพิ่มโอกาสที่เราจะต้องถูกแยกโดดเดี่ยวไปจากหน่วยใหญ่เป็นการชั่วคราว หรือแม้แต่ว่าเราถูกตัดออกจากหน่วยลาดตระเวนขนาดเล็ก หรือใหญ่ ภารกิจของเราหลังจากที่ถูกตัดขาดก็คือ จะต้องกลับเข้าไปยังหน่วยเดิมให้ได้

๕๑ การปฏิบัติการเล็ดลอดหลบหนีเพื่อให้ทหาร หรือบุคคลฝ่ายเรา ซึ่งถูกจับกุมคุมขังตัดขาดในดินแดนข้าศึก หรือผู้หลบหนีการจับกุมออกมาสู่พื้นที่การควบคุมของฝ่ายเรา ต้องสนับสนุนการปฏิบัติการสงครามนอกแบบในพื้นที่ที่ข้าศึกยึดครอง หรือภายนอกประเทศ.

๕๒ เพื่อเป็นแนวทาง ได้ทราบถึงหลักการ และเทคนิคต่าง ๆ ในการเล็ดลอดและหลบหนีจากข้าศึก ในเมื่อตนเอง หรือหน่วยถูกตัดจากกำลังส่วนใหญ่ ตกอยู่ในเขตของข้าศึก หรือตกเป็นเชลยของข้าศึก และสามารถปฏิบัติได้ในขณะที่ตนตกอยู่ในสภาพที่จะต้องเล็ดลอดและหลบหนี ไม่ว่าจะเป็นสงครามชนิดใดก็ตาม.

๕.๑ นิยามความหมาย

๕.๑.๑ การเล็ดลอด คือ การปฏิบัติต่าง ๆ เมื่อถูกตัดขาดในพื้นที่ของข้าศึก เพื่อให้พ้นจากการถูกข้าศึกจับกุม และหาหนทางกลับสู่หน่วยของตน

๕.๑.๒ การหลบหนี คือ การหนีให้พ้นจากการควบคุมตัว เมื่อถูกจับได้อาจจะอยู่ในขณะเดินทางร่วมกับข้าศึก หรืออยู่ในที่กักกันที่คุมขังก็เป็นได้

๕.๑.๓ ผู้เล็ดลอด คือ บุคคลใด ๆ ซึ่งถูกตัดขาดอยู่แนวหลังข้าศึก แต่สามารถหลบหนีจากการถูกจับได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ตาม

๕.๑.๔ หลบหนี คือ บุคคลใด ๆ ที่ถูกข้าศึกจับกุมได้ แต่สามารถหนีออกมาได้เอง.

๕.๒ สถานภาพตามกฎหมายของผู้เล็ดลอด ผู้หลบหนี และเชลยศึก

ผู้เล็ดลอดและผู้หลบหนีย่อมมีสิทธิบางประการในความคุ้มครองของกฎหมายระหว่างชาติสิทธิต่าง ๆ ได้ กำหนดไว้โดยชัดเจนในอนุสัญญาเจนีวา ดังนี้

๕๑ แผนกวิชาการจุลโสมและสงครามทางอากาศ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ, **หมวดวิชาการจุลโสมและสงครามทางอากาศ เรื่อง หลักพื้นฐานป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบ**, (โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัตน์ (๒๕๓๙))

๕๒ แผนกวิชาการ กองการศึกษา, **แนวสอน วิชา การรบแบบจุลโสม หลักสูตร การรบแบบจุลโสม**, (โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัตน์ : (๒๕๔๒))

๕.๒.๑ เซลยศึกทุกคน เมื่อถูกซักถามให้ตอบเพียง ยศ ชื่อ ชื่อสกุล วัน เดือน ปีเกิด และหมายเลขประจำตัว

๕.๒.๒ การใช้อาวุธด้วยวิธีการรุนแรงต่อเซลย โดยเฉพาะผู้ที่กำลังหลบหนี หรือพยายามหลบหนี จะต้องมีการเตือนให้ทราบก่อนตามสมควรแก่กรณี

๕.๒.๓ เซลยศึกซึ่งพยายามหลบหนีแล้วถูกจับตัวได้อีกก่อนจะหนีสำเร็จ จะลงทัณฑ์^{๕๓} เนื่องจากการกระทำนี้ได้ในทางวินัยเท่านั้น.

๕.๓ การเล็ดลอด แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) การเล็ดลอดระยะใกล้

๒) การเล็ดลอดระยะไกล

๕.๓.๑ การเล็ดลอดระยะใกล้

๕.๓.๑ ยุทธวิธีและเทคนิคต่าง ๆ ที่หน่วย หมู่ หรือทหารแต่ละคนใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับกุมในเขตการรบของข้าศึก เช่น หน่วย หรือทหารที่ข้าศึกผ่านเลยไป เมื่อข้าศึกเจาะแนวเข้ามาได้

๕.๓.๒ แนวคิดพิเศษของการเล็ดลอดระยะไกล การที่จะกำหนดให้แน่ชัดว่าเวลาใด หรือระยะใดเป็นการสิ้นสุดของการเล็ดลอดระยะไกล และเป็นการเริ่มต้นของการเล็ดลอดระยะใกล้ไม่ใช่ของง่าย ความแตกต่างทั้งสองประการนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เล็ดลอดประสบเอง หลักการต่าง ๆ ยังคงคล้ายคลึงกันโดยทั่วไป แต่เทคนิคย่อมเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เข้ากับความต้องการต่าง ๆ ของสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปการเล็ดลอดระยะไกลย่อมเกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนหน้าของเขตหน้า หลังจากถูกตัดขาดภายในระยะเป็นชั่วโมง หรือบางทีเป็นวัน ๆ และเมื่อทหารหรือหน่วยขนาดย่อมยังมีสภาวะทางร่างกายดี มีอาหาร และเสื้อผ้าเพียงพอ ได้รับคำชี้แจงโดยทั่วไปในเรื่องทิศทาง ระยะทางและภูมิประเทศ หรือในทางตรงข้าม ผู้เล็ดลอดระยะไกล ซึ่งมักจะเป็นเซลยศึกซึ่งหลบหนี ต้องทำการเล็ดลอดในภูมิประเทศที่ตนไม่เคยประสบมาก่อน ซึ่งขาดและมีอาหาร รวมถึงยุทธภัณฑ์แต่เพียงเล็กน้อย

๕.๓.๓ สาเหตุต่าง ๆ ในการถูกจับ การถูกจับย่อมเกิดขึ้นได้จากกรณีแวดล้อมต่าง ๆ กัน อาจเกิดขึ้นจากการเลิกต่อสู้ก่อนที่จะพยายามใช้วิธีการอื่น อย่างน้อยก็ด้วยการไคร่ครวญอย่างหนัก หรืออีกนัยหนึ่งอาจเกิดจากสถานการณ์บังคับให้ต้องเลือกว่า จะมีชีวิตอยู่หรือตายเท่านั้น ในที่นี้จะกล่าวถึงในกรณีที่ถูกจับ เพราะไม่มีทางเลือกเสียอย่างอื่น แต่จะกล่าวถึงเพราะกรณีที่เลิกสู้การต่อสู้ก่อนที่สถานการณ์จะหมดหวังจริง ๆ (หมายถึงว่าเลิกต่อสู้แล้วยังมีเวลาในการเล็ดลอดได้อีก) จากรายงาน

^{๕๓} ลงทัณฑ์ทางวินัย คือ โทษทางวินัยอันพึงปรับใช้แก่เซลยศึก มีดังต่อไปนี้คือ

(๑) โทษปรับไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของเงินจ่ายล่วงหน้าและเงินค่าจ้างแรงงานซึ่งเซลยศึกอาจได้รับจากทาง อื่นตามบทบัญญัติแห่งข้อ ๖๐ และ ๖๒ โดยมีระยะเวลาไม่เกินกว่าสามสิบวัน

(๒) งดสิทธิพิเศษที่ให้ออกนอกเหนือการปฏิบัติดังบัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

(๓) ให้ทำงานออกแรงไม่เกินวันละสองชั่วโมง

(๔) การคุมขัง

ห้ามมิให้ใช้การลงโทษที่ระบุไว้ในข้อ (๓) แก่หน่วยทหารไม่ว่าในกรณีใดโทษทางวินัยจะต้องไม่เป็นไปอย่าง

ไร่มนุษยธรรม ทารุณ หรือเป็นอันตรายต่ออนามัยของเซลยศึก ตามข้อ ๘๙ แห่งอนุสัญญาเจนีวา (๑๙๔๙)

ค้นหาจากเว็บไซต์ : <https://blogs.icrc.org/th/wpcontent>

ของเชลยศึกที่ส่งตัวกลับคืนมา เปิดเผยว่าการที่ถูกตัดขาดให้อยู่โดดเดียวนั้น โดยทั่ว ๆ ไป ยังมีเวลาพอที่จะพยายามหาหนทางปฏิบัติการเล็ดลอด ก่อนที่จะถูกจับกุม เวลาที่เหลือถูกจับกุมนั้น อาจจะมีตั้งแต่สองสามชั่วโมงจนถึงหลายๆ วันก็มี

๕.๓.๔ หนทางปฏิบัติต่าง ๆ เมื่อหน่วยถูกแยกให้อยู่โดดเดี่ยว ย่อมพิจารณาหาหนทางปฏิบัติได้หลายประการ ซึ่งจะทำให้หมู่ทหาร หรือทหารเป็นบุคคลหลักเสี่ยงจากการถูกจับ และกลับคืนมายังหน่วยทหารฝ่ายเดียวกันได้ มีโดยทั่วไป ๕ ประการ คือ

๕.๓.๔.๑ **ตั้งรับ ณ ที่มั่นปัจจุบัน** อาจจะมีหนทางอื่นนอกจากการตั้งรับ ณ ที่มั่นหลัก จะกระทำเมื่อหน่วยนั้นสามารถรักษากฎมณฑลที่จะอำนวยความสะดวกในการตั้งรับเป็นอย่างดีจนกว่าจะมีหน่วยทหารฝ่ายเดียวกันมาช่วยเหลือหรือมาผลัดเปลี่ยน ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่ถูกตัดขาด จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะการกระทำด้วยวิธีนี้เป็นการเสี่ยงอยู่มาก ในการตกลงใจกระทำการตั้งรับให้ได้ผลนั้น ต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วยคือ

๑) เวลา เป็นปัจจัยอันสำคัญในการตั้งรับให้ได้ผล จะต้องใช้เวลาพอที่จะต้องจัดหมวดหมู่ ปรับกำลังใหม่จากกำลังรบที่เหลืออยู่ ตัดแปลงที่มั่นสำหรับทำการตั้งรับวงรอบ โดยแจกจ่ายยุทธภัณฑ์ อาหาร และกระสุนเพิ่มเติม

๒) ข่าวสารเกี่ยวกับข้าศึก การวางกำลัง และสมรรถภาพของข้าศึกถ้าปราศจากข่าวสารเหล่านี้ ผู้นำหน่วย หรือทหารอาจจะหาหนทางอื่นซึ่งดีกว่า

๓) สิ่งอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนในขณะที่ทำการตั้งรับมีเพียงพอหรือไม่ เช่น กระสุนและเสบียงอาหาร

๔) กำลังที่จะทำการต้านทาน ณ ที่มั่นตั้งรับ มีความแข็งแรงขนาดไหน ทหารมีสภาพอดโรย หรือกระปรี้กระเปร่าอยู่ ขวัญทหารดีหรือไม่ รวมทั้งจำนวนของทหารที่จะต้านทาน จะต้องนำมาพิจารณาด้วย

๕.๓.๔.๒ **การตีฝ่าออกไปยังพื้นที่ที่ฝ่ายเดียวกันควบคุมอยู่ (แหวกวงล้อม)** หนทางปฏิบัติ วิธีนี้ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาของหน่วยที่ถูกตัดขาดนั้น จะต้องใช้ความสามารถในการนำหน่วยให้พ้นจากการถูกล้อม และตัดขาดกลับมาสู่ฝ่ายเดียวกันอย่างปลอดภัย หรือเสียหายน้อยที่สุด กระทำได้ด้วยการรุก โดยวางแผนง่าย ๆ ปฏิบัติการต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยที่จะให้รู้ถึงที่ตั้งข้าศึกที่แน่นอน เส้นทางตีฝ่าที่ดีที่สุด ซึ่งมีกำลังใจไม่ย่อท้อ หรือสิ้นหวัง

๑) การตีฝ่าจะสำเร็จลงได้ ย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำหน่วย หรือทหาร ซึ่ง

๑.๑ พิจารณาถึงความเข้มแข็ง และจุดอ่อนของข้าศึก โดยใช้ความชำนาญและความรวดเร็วในการปฏิบัติ เนื่องจากข้าศึกจะยังไม่ทำการเข้าตีจนกว่าจะเรียนรู้ถึงสถานการณ์ของหน่วยที่ซึ่งถูกตัดขาดได้มากพอสมควร จึงเป็นเหตุให้หน่วยถูกตัดขาดใช้ความรวดเร็วในการที่จะตีฝ่าได้

๑.๒ รู้จักภูมิประเทศอย่างละเอียด และใช้ให้เป็นประโยชน์ที่สุด

^{๕๔} กองบัญชาการ ตำรวจภูธรชายแดน, เอกสารประกอบความรู้การฝึก ทปส., กรมตำรวจ (๒๕๑๔), หน้า ๑๘๖ - ๑๘๗

๑.๓ เลือกใช้แผนที่ย่างๆ และคิดว่าเร็วที่สุด ใช้เส้นทางและเวลาที่ข้าศึก
ไม่มีการรักษาการณ์

๑.๔ ทุกคนต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่เข้มแข็ง ฉับไว ประกอบกับความมีจิตใจ
ในการต่อต้าน

๑.๕ โดยธรรมชาติแล้วข้าศึกมักจะหาข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมของฝ่ายเรา
ในทางด้านหน้ามากกว่าจะหาข่าวจากหน่วยที่ถูกตัดขาดข้างหลังแนวหลังของตน ย่อมอำนวยความสะดวกให้หน่วย
ทหารที่ถูกตัดขาดมีอิสระในการปฏิบัติ.

๒) ปัจจัยที่เกื้อกูลในการตีฝ่าของทหารที่ถูกตัดขาด มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ข้าศึกจะยังไม่เข้าใจจนกว่าจะเรียนรู้ถึงสถานการณ์ของหน่วย
ที่ถูกตัดขาดได้มากพอสมควร ซึ่งจะทำหน่วยที่ถูกตัดขาดสามารถใช้ความรวดเร็วในการตีฝ่าออกมาได้

๒.๒ หน่วยที่ถูกตัดขาด ย่อมเริ่มการเคลื่อนที่ผ่านด้านหลังข้าศึก
ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้วย่อมเป็นจุดอ่อน ซึ่งมักจะเป็นพวกบริการที่ขาดการเตรียมพร้อม และไม่มีอาวุธ
เช่นเดียวกับหน่วยรบ

๒.๓ โดยปกติข้าศึกย่อมจะหาข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมของเรทางด้านหน้า
มากกว่าจะหาข่าวจากหน่วยที่ถูกตัดขาดอยู่ข้างหลังแนวของตน ย่อมอำนวยความสะดวกให้หน่วยที่ถูกตัดขาดมีข่าวสาร
บางประการปฏิบัติ

๕.๓.๔.๓ การเล็ดลอดด้วยการแทรกซึม เมื่อส่วนต่าง ๆ ของถูกแยกออกจากกัน
หน่วยขนาดย่อย หรือหมู่ต่าง ๆ ถูกตัดขาด อีกนัยหนึ่งถูกแยกให้อยู่โดดเดี่ยวแล้ว การเล็ดลอดด้วย
การแทรกซึมอาจเป็นหนทางที่ดีที่สุด ที่จะกลับมาสู่แนวของฝ่ายเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดีผู้บังคับหน่วยทหาร
ไม่ควรเลือกหนทางปฏิบัติเช่นนี้ ก่อนที่จะพิจารณาเลือกหนทางอื่น

การเล็ดลอดด้วยการแทรกซึมนั้น ย่อมต้องการการฝึกเป็นอย่างดี
มีความห้าวหาญ ความมีสามัญสำนึก และสภาวะทางร่างกายดี และขึ้นอยู่กับการวางแผนละเอียด
ความอดทนการปฏิบัติอย่างรอบคอบด้วย มีการลวง และลบลอบเป็นประการสำคัญ ส่วนใหญ่ของทหาร
ถูกจับเป็นเชลยศึกนั้น รวมกันเป็นกลุ่มก้อนจะถูกข้าศึกจับได้ง่ายเร็วกว่าทหารที่แยกอยู่ตามลำพัง ในขณะที่
ที่ถูกตัดขาดเพราะเป็นเป้าหมายเล็ก ย่อมคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ และถ้าเผชิญกับทหารข้าศึกแล้ว
ก็สามารถหลบซ่อนตัวให้พ้นจากเส้นทางเคลื่อนที่ของข้าศึกได้โดยง่าย

เมื่อดอกใจจะทำการเล็ดลอดด้วยการแทรกซึมแล้ว ย่อมต้องวางแผน
อย่างรอบคอบ และปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง ในการวางแผนจะขึ้นอยู่กับการวางแผนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
ในขณะบริเวณเฉพาะเวลา อย่าตื่นตกใจและยอมแพ้โดยไม่จำเป็น ในขั้นแรกให้ประมาณสถานการณ์
อย่างรอบคอบ โดยอาศัยประเมินค่าปัจจัยต่าง ๆ ที่ทราบแล้ว อันจะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อการแทรกซึม
ทหารทุกคนภายในหน่วยช่วยกันวางแผน และเมื่อดอกใจแล้ว ทุกคนจะต้องสนับสนุนแผนนั้นทุกประการ

๑) ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำมาพิจารณาในการวางแผน ได้แก่

๑.๑ ที่อยู่ปัจจุบันโดยทั่ว ๆ ไปหน่วยทหาร หรือทหารเป็นบุคคลจะต้องทราบที่อยู่ปัจจุบันโดยวิธีใดก็ตาม เพื่อสามารถพิจารณาทิศทางหรือแนวของทหารฝ่ายเดียวกันได้ อาจจะทราบได้โดยได้รับคำชี้แจงมาก่อนจากแผนที่ยุทธการ และเข็มทิศที่ติดตัว และจากข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติของข้าศึก

๑.๒ การวางกำลังและการเคลื่อนที่ของข้าศึก ถ้าทหารได้รับการฝึกเรื่องการซ่อนพราง และการตรวจการณ์เป็นอย่างดีแล้ว ก็สามารถเลือกตำบลที่ได้เปรียบในการตรวจการณ์ในการเคลื่อนที่ของข้าศึกโดยไม่ถูกข้าศึกค้นพบได้ด้วยการสังเกตชนิดของหน่วยทหารข้าศึกและการเคลื่อนที่ภายในบริเวณนั้น ย่อมอาจพิจารณาได้ว่าการรบได้คืบหน้าไปอย่างไร

๑.๓ ภูมิประเทศและสิ่งกีดขวาง ถ้าทหารเดินทางผ่านพื้นที่ซึ่งเคยควบคุมโดยทหารฝ่ายเดียวกันมาก่อนก็ย่อมคุ้นเคยกับภูมิประเทศ เพื่อวางแผนหาเส้นทางแทรกซึมได้ โดยเฉพาะถ้ามีแผนที่ ทหารจะต้องพิจารณาถึงเครื่องกีดขวางที่สร้างขึ้น เช่น สนามทุ่นระเบิด และลวดหนาม โดยศึกษาภูมิประเทศ และลักษณะภูมิศาสตร์ ซึ่งข้าศึกควรจะวางลวดหนาม หรือสนามทุ่นระเบิดไว้มากที่สุด จงหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางตามธรรมชาติ เช่น หน้าผา เหว และลำน้ำกว้าง ๆ เสียให้เลือกเส้นทางที่จะต้องออกแรงทางกายน้อยที่สุด และปลอดภัยมากที่สุด ให้หลีกเลี่ยงจุดต้านทาน และสถานที่ตั้งทางการของข้าศึกการเคลื่อนที่ตามแนวสันเขาไม่ควรกระทำที่สำคัญ คือเพียงหลีกเลี่ยงสะพาน ถนน และเมือง

๑.๔ ลมฟ้า อากาศ และทัศนวิสัย ในขณะที่ทัศนวิสัยแย่ หนทางที่ข้าศึกจะจับกุมผู้เล็ดลอดได้ลดน้อยลง เวลาที่ดีที่สุดในการเดินทาง คือ ตอนที่ข้าศึกมีการเตรียมการน้อยที่สุด เช่น ฝนตกเกิดพายุ ควรเดินทางในเวลากลางคืน และหลังเที่ยงคืนเมื่อยามข้าศึกมีการตื่นตัวน้อยที่สุด

๑.๕ สมรรถภาพและข้อขัดข้องของผู้เล็ดลอด ในการวางแผนต้องพิจารณาสภาพทางร่างกาย ขวัญกำลังใจ ระดับสิ่งอุปกรณ์ประกอบกับสภาพการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อผู้เล็ดลอด

๕.๓.๔.๕ การเจาะลึกเข้าไปเพื่อปฏิบัติการแบบกองโจร การเจาะลึกเข้าไปในพื้นที่ของข้าศึกของหน่วยที่ถูกตัดขาด และปฏิบัติการแบบกองโจรเป็นหนทางปฏิบัติที่ห้าวหาญอย่างหนึ่ง

๑) ในการปฏิบัติการทางทหารของคอมมิวนิสต์ ได้เน้นถึงลักษณะการรบด้วยวิธีรุก ตามปกติการเข้าตีย่อมกระทำเมื่อมีกำลังเหนือกว่าข้าศึกสี่ต่อหนึ่งเท่านั้น โดยใช้คลื่นทหารเป็นจำนวนมากต่อเนื่องกัน โดยมุ่งหมายที่จะทำลายที่มั่นตั้งรับข้าศึกให้สิ้นเชิง จุดมุ่งหมายโดยเฉพาะของคอมมิวนิสต์ คือทำการโอบล้อมแล้วทำลายเสีย ยุทธวิธีในการรุกเช่นนี้ ย่อมทำให้เกิดเอกภาพแกือกุลแก่หน่วยที่ถูกตัดขาดให้เลืกรวิถีการเจาะลึกเข้าไป เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับกุม

๒) ข้าศึกย่อมต้องรวมกำลังอย่างเต็มที่ เพื่อทำลายที่มั่นซึ่งเป็นสิ่งแกือกุลทางยุทธวิธีในการเจาะลึกเข้าไปของหน่วยที่ถูกตัดขาด กำลังจำนวนมากและน้ำหนักในการเข้าตี จะทำให้

ส่วนใหญ่ของข้าศึกในบางโอกาสอาจทำความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้แก่ส่วนหลังของข้าศึก หรืออาจจะปลดปล่อยเชลยศึกสัมพันธมิตรซึ่งถูกข้าศึกจับได้

๓) ผู้นำหน่วยที่จะเลือกหนทางปฏิบัติเช่นนี้ ย่อมต้องมีความรู้ในการรบแบบกองโจรเป็นอย่างดี จะต้องสามารถเลือกพื้นที่ปฏิบัติที่เหมาะสมในการซ่อนพราง ดำรงชีพในภูมิประเทศ และหลีกเลี่ยงการปะทะกับข้าศึกที่แข็งแกร่งกว่า จะต้องเตรียมพร้อมเสมอที่จะถือประโยชน์ทุกโอกาสในการปฏิบัติการรุก เช่น การทำลายเส้นทางคมนาคม การเข้าตีกองบังคับการขนาดใหญ่ รวบรวมข่าวสาร และปฏิบัติการรบกวน หรือขัดขวางอื่นๆ

๔) การที่หน่วยถูกตัดขาดจะดำเนินการรบด้วยวิธีรุกต่อไปให้สำเร็จ ย่อมขึ้นอยู่กับความเป็นผู้นำของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ จะต้องให้เหตุผลให้ทหารทุกคนภายในหน่วยที่จะพอเชื่อได้ว่าการเจาะลึกเข้าไปย่อมเป็นที่ดีที่สุดที่จะดำรงชีพอยู่ได้ ทหารจะต้องเชื่อมั่นว่าการเจาะลึกเข้าไปใน ดินแดนของข้าศึก มีโอกาสที่จะยึดพื้นที่ที่สำคัญของข้าศึกได้ และเพื่อที่จะทำการส่งกลับ โดยทางน้ำ อากาศ หรือวิธีอื่น ย่อมเป็นสิ่งทำได้

๕) อาจเป็นไปได้ที่หน่วยทหารที่เจาะลึกเข้าไปในดินแดนข้าศึก อาจติดต่อกับหน่วยกองโจร หรือกลุ่มชาวพื้นเมืองซึ่งไม่พอใจข้าศึก แต่เป็นการเสี่ยงภัยอย่างยิ่งไม่การกระทำลงไป โดยที่ยังไม่ได้ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ของท้องถิ่นที่เชื่อถือได้เสียก่อนการพยายามที่จะประสานกับหน่วยดังกล่าว ถ้าเป็นผลสำเร็จแล้ว อาจจะเป็นการเปิดเผยหน่วยต่อต้านใต้ดินได้ ซึ่งการรักษาความลับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของหน่วยเช่นนั้น และอาจจะเป็นไปได้ว่าหน่วยกองโจร หรือกลุ่มชนที่ไม่พอใจข้าศึกอื่นๆ ในดินแดนข้าศึกอาจเป็นศัตรูกับฝ่ายเราได้ สิ่งเหล่านี้จะต้องผ่านการพิจารณาของผู้นำหน่วยที่จะเข้าไป

๖) การเจาะลึกเข้าไปเพื่อจะปฏิบัติการแบบกองโจรนั้นข้อสำคัญ คือเป็นการปฏิบัติการเพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น อย่างนำความมุ่งหมายไปปะปนภารกิจ หรือกิจกรรมของหน่วยรบพิเศษ

๕.๓.๒ การเล็ดลอดระยะไกล

๕.๓.๒.๑. การเล็ดลอดระยะไกล คือ ยุทธวิธีหรือเทคนิคที่หมู่ หรือบุคคลต่าง ๆ ที่ทำการเล็ดลอดใช้เพื่อดำรงชีพ และหลีกเลี่ยงการถูกจับกุมในขณะที่เดินทางอยู่หลังแนวข้าศึกออกไป เช่น ผู้หลบหนีจากค่ายกักกันเชลยศึกหรือทหารอากาศ (นักบิน) ซึ่งจำเป็นต้องลงในอาณาเขตของข้าศึก

๕.๓.๒.๒ ปัญหาของผู้เล็ดลอด สำหรับทหารที่จะทำการเล็ดลอดเช่นนี้ มักจะเป็นเชลยศึก ผู้หลบหนีออกจากค่ายกักกันได้ การเล็ดลอดหลังจากการหลบหนีนั้นย่อมมีปัญหามาก ผู้เล็ดลอดจะต้องขบคิดและต้องแก้ไขด้วยตนเอง ในการเล็ดลอดระยะไกล ถ้าเป็นผู้หลบหนีก็ย่อมมีสภาพร่างกายอ่อนแอ เนื่องจากอยู่ในค่ายกักกันเชลยศึก ย่อมมีอาการเหนื่อยหรืออดอาหาร และไม่มีเครื่องมือใดที่จะช่วยให้กลับไปอยู่ในพื้นที่ของทหารฝ่ายเดียวกันได้ ทหารจะต้องรักษาตนเองด้วยการดำรงชีพในภูมิประเทศ ถ้าทำได้อาจขอความช่วยเหลือจากชาวพื้นเมือง นอกจากนั้นยังต้องต่อสู้กับการรักษาความปลอดภัยของข้าศึกด้วย เช่น การใช้กำลังต่างๆ ของข้าศึกตำรวจท้องถิ่น การเข้มงวดในการเดินทาง และประชาชนพลเมืองที่มีอยู่ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติ และเป็นปัญหาในการเล็ดลอด

๕.๓.๒.๓. ความต้องการต่าง ๆ ในการเล็ดลอด การเล็ดลอดภายในดินแดนของข้าศึก จำเป็นต้องมีการเสี่ยงภัยความรอบคอบ ความมีสติ และการควบคุมตนเองเป็นอย่างมาก ย่อมเป็นสิ่งที่ต้องการเพื่อที่จะเอาชนะข้าศึกซึ่งได้เปรียบทางความรู้จักภูมิประเทศของตนเองดี โดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากแล้ว การเล็ดลอดระยะไกลได้เคยประสบผลสำเร็จมาแล้ว และสามารถกระทำได้อีกหากถูกตัดขาดจากหน่วยของตน เพื่อได้หลบหนีออกจากผู้ควบคุม ย่อมจะต้องเดินทางอันยากลำบากเป็นจำนวนร้อย ๆ ไมล์ ก่อนที่จะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยทหารฝ่ายเดียวกัน หรือเข้าไปสู่แนวทหารฝ่ายเดียวกัน ดังนั้น ทหารทุกคนควรจะได้รับทราบอย่างถี่ถ้วนในหลักการต่าง ๆ ในการเล็ดลอด มีความชำนาญการดำรงชีพในภูมิประเทศในระยะเวลาอันยาวนาน ทั้งยังจะต้องมีความรู้เบื้องหลังของประเทศพอสมควร รวมทั้งภูมิศาสตร์ ภาษา ขนบธรรมเนียมของประชาชน ระบบการขนส่ง และคมนาคม และกิจการภายในประเทศนั้น ๆ ด้วย

๕.๓.๒.๔ ความสำคัญของความตั้งใจจะมีชีวิตอยู่ ความตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่ ประกอบกับความสามารถที่จะทนความยากลำบาก และการเอาชนะสิ่งกีดขวาง ย่อมเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในการเล็ดลอดระยะไกลความตั้งใจที่มีชีวิตอยู่นี้มิใช่อ่านาลึกกลับ เกิดความตั้งใจของมนุษย์แต่เป็นสิ่งที่หนึ่งที่ทหาร อาจมิได้ด้วยการสร้างกำลังใจให้ดี เมื่อทราบว่ายตนเองอยู่ในฐานะที่ต้องเล็ดลอด และรักษาชีวิตให้อยู่รอดแล้ว ควรจะระลึกถึงความจริงว่าสิ่งกีดขวางทั้งหลายที่คนจะต้องเอาชนะให้ได้ นั้น คือ ทางจิตใจมากกว่าทางร่างกายไม่ว่าจะอยู่ที่ใด **“ความจริงใจที่จะมีชีวิตอยู่”** ย่อมประกอบด้วยการปรับพฤติกรรมอยู่เสมอ และการควบคุมความตึงเครียดภายนอกได้สำเร็จ **“ความล้มเหลวที่จะมีชีวิตอยู่”** เนื่องจากขาดความตั้งใจ ไม่มีกำลังใจ หรือจากความเร่งเร้าของความตื่นตกใจอย่างสุดขีดอย่างใดอย่างหนึ่ง ทหารอาจหมดกำลังใจ หรือหมดความสามารถที่จะปฏิบัติใด ๆ ในยามซับซ้อนได้

๕.๓.๒.๕ การดำรงความตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่ ปัจจัยและสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่อาจช่วยให้ดำรงความตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่ คือ

- ๑) การวางแผน สืบรวจสถานการณ์ และใช้สิ่งเกื้อกูลที่หาได้ให้ดีที่สุด
- ๒) การกระทำ กระทำสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีพ และการเล็ดลอดถือประโยชน์จากสถานการณ์ด้วยการหลบหนี การตรวจค้น เสาะหาอาหารและที่พัก ฯลฯ
- ๓) ความพยายาม ดำรงความตั้งใจและการรักษาชีวิตอยู่ โดยความพยายามอย่างแน่วแน่ ด้วยความไตร่ตรอง แม้ว่าจะตกอยู่ในกรณียากลำบากเป็นที่สุด
- ๔) การฝึก ฝึกการดำรงชีพและการเล็ดลอด ประสบการณ์ของตนเองสามัญสำนึก และความรู้ความชำนาญเบื้องต้น เป็นเครื่องช่วยให้ทหารเตรียมตัวในการเล็ดลอด
- ๕) การควบคุม การตกลงใจ รักษาการควบคุมตนเองไว้ และอย่าให้เกิดความตื่นตกใจ
- ๖) ความเชื่อตรงในหมู่คณะ เมื่ออยู่ในหมู่คณะ ให้ดำรงความตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่ตามทหารคนอื่น ๆ ตามความร่วมมือของหมู่ตน หรือตามความเป็นปึกแผ่นของหมู่คณะ ซึ่งเป็นคำมั่นของหมู่คณะ

๗) ความเป็นผู้นำในหมู่คณะ ความเป็นผู้นำที่มีอำนาจ และเข้มแข็ง ย่อมช่วยเหลือให้รักษาความตั้งใจในการที่จะมีชีวิตรอดได้

๘) การช่วยเหลืออย่างเต็มที่แก่ผู้อ่อนแอเมื่ออยู่เป็นหมู่คณะ จงช่วยเหลือทหารที่มีความอ่อนแอซึ่งจะยอมแพ้ จงช่วยทหารด้วยการกระตุ้นให้อีกเข้ม ช่วยระงับความกลัว และชักชวนให้กระทำการใด ๆ ที่เกิดเป็นแก่การรักษาชีวิตรอด และการเล็ดลอด

๙) การช่วยเหลือซึ่งกัน และการรวมกลุ่มกันคนหนึ่งหรือหลายคน ย่อมทำให้มีเสถียรภาพ มีความสงบ ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ด้วยการใช้ระบบ “เพื่อนตาย”

๑๐) ความอดกลั้น จงมีความอดกลั้น และตั้งใจคอยจนถึงที่สุด

๑๑) ความอดทน ต้องมีความสามารถที่จะทนต่อความเจ็บปวด ความทุกข์ หรือสภาพไร้ความสุขสบายต่างๆ รักษาตนให้มีสภาพร่างกายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อรักษาความแข็งแรงของตนไว้

๑๒) การผ่อนคลายอารมณ์ จงผ่อนคลายอารมณ์ที่อัดอั้น และดึงเครียดด้วยการออกกำลังกายเคลื่อนไหวอย่างหนัก จะทำให้จิตใจสงบ และสามารถแก้ปัญหาในการดำรงชีพได้

๑๓) ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ ความตั้งใจที่จะรักษาชีวิตนั้น ย่อมสืบเนื่องมาจากความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ ความรักชาติบ้านเมือง และหน้าที่ของทหารอย่างแรงกล้า

๑๔) ความเชื่อมั่นทางศาสนา ความตั้งใจที่จะรักษาชีวิตรอด ย่อมดำรงอยู่ได้ด้วย ความเชื่อมั่นในคุณพระ และด้วยการสวดมนต์ภาวนา

๑๕) ความผูกพันกับครอบครัวและบ้านเมือง ความปรารถนาดีที่จะกลับคืนสู่บ้านเมือง เป็นปัจจัยในการกระตุ้นเตือนในความตั้งใจที่จะรักษาชีวิตรอดอย่างสำคัญ

๑๖) ความเกลียดชังพยาบาท ความตั้งใจที่จะรักษาชีวิตรอด ย่อมจะเกิดจากความเกลียดชังข้าศึก และปรารถนาที่จะแก้แค้น

๕.๓.๒.๖ ปัจจัยที่จะช่วยให้เสียความตั้งใจที่จะรักษาชีวิตรอด และการเล็ดลอด ได้แก่

๑) ขาดการฝึก เรื่องการดำรงชีพ และการเล็ดลอด

๒) ไม่วางแผน ทหารไม่สำรวจสถานการณ์เมื่อวางแผนความเป็นอยู่ และเส้นทางในการเล็ดลอด

๓) ความตื่นกลัว ทหารจะกลายเป็นคนปราศจากเหตุผล ขาดสติและยุ่งเหยิง

๔) ความเพิกเฉย ทหารจะไม่ทำอะไร เพิกเฉย ที่จะกระทำการที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เนื่องจากความหวาดกลัว ความประมาท หรือความเกียจคร้าน

๕) ความว้าเหว่ ทหารรู้สึกสิ้นหวัง และว้าเหว่เนื่องจากความตื่นตกใจ และความกลัวอย่างท่วมท้น

๖) ความนับถือตนเองต่ำ ทหารขาดความมั่นใจ ขาดความเชื่อมั่นตนเอง รู้สึกไร้ค่า และเกิดความรู้สึกแค้นต่อชีวิต

๗) ขาดการทำงานเป็นชุด มีการขาดการทำงานเป็นชุด หรือมีการชิงดีชิงเด่น และแตกแยกกันในหมู่เลือดตลอดด้วยกัน ผลก็คือทำให้ขวัญเสีย

๘) อยู่ในกลางเจ้านานเกินไป ทหารขาดความตั้งใจในการรักษาชีวิตรอด เนื่องจากอยู่ในที่เปิดเผยต่อความร้อน ความหนาวเย็น ความเหน็ดเหนื่อย และความหิวกระหาย

๙) ความยากลำบากที่สุดที่จะแก้ไข อาจทำให้ทหารหมดความตั้งใจที่จะรักษาชีวิตรอด ถ้าทหารประสบความยากลำบาก ซึ่งปรากฏว่าไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น ลม ฟ้า อากาศ บาดเจ็บ หรือเจ็บไข้ ขาดอาหาร

๑๐) หมดความสามารถที่จะทนทาน ทหารที่ขาดความแข็งแรงมีสภาพร่างกายอ่อนแอ ไม่สามารถที่จะทนต่อความเจ็บปวด ความเหน็ดเหนื่อย ความไม่สบาย ความหิว ฯลฯ ทหารจะหมดสติ และง่วงเหงา หมดเรี่ยวแรง

๑๑) ความไม่อดกลั้น ทหารจะหมดความตั้งใจที่จะรักษาตัวรอด เนื่องจากไม่มีความอดกลั้นหรือความสามารถที่จะปฏิบัติงาน

๑๒) ความคุ้มคลั่งทหารจะเป็นคน “บ้าเลือด” หรือเป็นคนคุ้มคลั่ง ความคุ้มคลั่ง หมายถึง จิตใจ ที่ถูกทำลายอย่างรุนแรง มากกว่าพฤติกรรมที่ยุ่งเหยิง เช่น การตื่นตกใจ ทหารจะขาดสติขาดความควบคุมตนเองอย่างสิ้นเชิง

๕.๓.๒.๗ การเอาชนะอุปสรรคต่างๆ การดำรงชีพและการเลือดตลอดในระยะนานภายในที่เปิดเผย หรือการเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ย่อมจะเป็นไปไม่ได้ เว้นแต่เตรียมจิตใจไว้สำหรับความเลวร้ายที่จะเกิดขึ้น ทหารต้อง มั่นใจว่าตนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ และกลับสู่ทหารฝ่ายเดียวกันผู้มิว่าจะต้องเสี่ยงก็ตาม ทหารจะต้องยอมรับว่าพื้นที่ที่ต้องเลือดตลอด คือ สนามรบที่ขยายออกไปอีกเท่านั้นเอง และจะไม่ยอมล้มเลิกการต่อสู้จนเท่านั้นที่ยังมีหนทางต่อสู้อยู่

๕.๓.๒.๘ การวางแผนในการเลือดตลอดระยะไกล

๑) การวางแผนเลือดตลอดรวมกับการหลบหนี

๑.๑ เมื่อเป็นเชลยศึกที่หลบหนีอย่างน้อยทหารควรวางแผนการเลือดตลอดระยะไกลในขั้นแรก ๆ ต่อจากการวางแผนการหลบหนี

๑.๒ ส่วนมากเชลยศึกที่ถูกจับได้อีก ให้เหตุผลว่า ตัวผู้หลบหนีขาดข่าวสารเกี่ยวกับมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของข้าศึกที่ใช้อยู่ภายนอกค่ายกักกันนั้น ทหารจะต้องกำหนดจุดเริ่มต้นไว้อีกหนึ่ง เพื่อให้สามารถเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วทันที่ที่พ้นจากค่ายกักกัน ถ้าเชลยศึกหลายคนทำการหลบหนี จุดเริ่มต้นอาจใช้เป็นจุดพบกันได้

๒) หนทางปฏิบัติซึ่งทหาร หรือคณะเลือดตลอดหลังแนวข้าศึก อาจเลือกใช้มีดังนี้คือ

๒.๑ การแทรกซึมเป็นหนทางที่ปฏิบัติได้ผลดีที่สุด สำหรับทหารเป็นบุคคล หรือหมู่คณะเล็ก ๆ ที่เลือดตลอดหลังแนวข้าศึก ถ้าทำได้ทหารควรเดินทางเป็นหมู่เล็ก ๆ หมู่ละ ๒ ถึง ๔ คน หมู่ใดมีมากกว่า ๒ คน นายทหาร หรือนายสิบที่มีอาวุโส ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชา

เมื่อได้ตกลงใจใช้หนทางปฏิบัติใดแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะต้องให้ความร่วมมือ และปฏิบัติต่อไปจนบรรลุผลสำเร็จ

๒.๒ การเล็ดลอดโดยการลวง

๒.๒.๑ หนทางเลือกแบบนี้ อาจเป็นหนทางปฏิบัติอันเดียวเท่านั้นที่เปิดโอกาสให้กระทำได้การเดินทาง โดยไม่ต้องเผชิญหน้ากับประชาชนพลเรือน ย่อมเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ โดยเฉพาะประเทศแถบเอเชียในการเล็ดลอดโดยการลวง มุ่งหมายให้ใช้การปลอมแปลง และปิดบังในการเล็ดลอดบางที่ย่อมทำได้ยากที่สุดในประเทศภาคพื้นเอเชีย ทหารไทยเราย่อมทำได้สำเร็จยิ่งกว่าในแถบทวีปอื่น เพราะรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีเข้ากันได้

๒.๒.๒ การเล็ดลอดในบริเวณที่มีพลเรือนหนาแน่นมาก มีปัจจัยอยู่หลายประการ ที่จะนำมาพิจารณาใช้หนทางปฏิบัตินี้ โดยการประเมินค่า ดังต่อไปนี้

- ๑) ลักษณะหน้าตา สามารถผ่านไปเหมือนชาวพื้นเมืองหรือไม่
- ๒) ภาษาพูดในพื้นที่นั้น ๆ ใช้ได้หรือไม่
- ๓) หลักฐานต่างๆ และเครื่องแต่งกายใช้ในบ้านนั้นได้หรือไม่
- ๔) มีเงินชนิดเดียวกันกับที่ใช้บริเวณนั้นหรือไม่
- ๕) เรื่องราวที่แต่งขึ้น เพื่อแสดงฐานะปัจจุบันของเรา เป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่ และจะเป็นอย่างไร เมื่อถูกสำรวจท้องที่ตรวจสอบ และถูกซักถามจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของข้าศึก ถ้าสามารถตอบคำถามทั้งหมดดังกล่าวได้แล้ว ย่อมมีโอกาสที่จะเล็ดลอดโดยการลวงได้

๒.๓ การปฏิบัติการแบบกองโจร

๒.๓.๑ หนทางเลือกแบบนี้มิได้พิจารณาใช้กับทหารเป็นบุคคล หรือหมู่ ในการเล็ดลอดขนาดย่อม เนื่องจากมีความสามารถที่จะทำความเสียหายให้แก่ข้าศึกเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าสิ้นโอกาสที่จะใช้หนทางปฏิบัติได้ ถ้าทหารหรือผู้นำหน่วยคิดว่าตนสามารถทำการรบนอกแบบกับข้าศึกได้สำเร็จแล้ว ก็ควรใช้วิธีแบบกองโจร รายละเอียดเกี่ยวกับหนทางปฏิบัติในเรื่องนี้ ดูในข้อที่ของการเล็ดลอดระยะใกล้

๒.๓.๒ หลักการแบบกองโจร พอสรุปได้ดังนี้

- ๑) เข้าตีตรงจุดอ่อนด้วยกำลังที่เหนือกว่า
- ๒) หลีกเลียงการปะทะซึ่ง ๆ หน้า หรือการรบชั้นแตกหักกับหน่วยปราบปรามที่มีกำลังเหนือกว่า
- ๓) ปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว แล้วกระจายกำลัง เพื่อหลีกเลี่ยงการตอบโต้
- ๔) สลายตัวปะปนไปกับพลเรือน
- ๕) ดำรงความริเริ่มเป็นฝ่ายเข้าปฏิบัติก่อน

๖) ปฏิบัติการอย่างจริงจัง โดยอาศัยข่าวสารที่แน่นอน วางแผน รายละเอียดและการชักจูง การเกาะข้าศึก ความคล่องแคล่ว การพราง การลวง

๗) ทำการรบด้วยวิธีรับโดยการหน่วงเวลา ก่อวุ่น ลอบสังหาร การใช้กลยุทธ์ลวง

๘) ทำการยิงทำลายที่ตั้งถาวรในการส่งกำลัง สนามบิน ที่ตรวจการณฐานปฏิบัติการข้าศึก

๒.๔ การผสมหนทางปฏิบัติต่างๆ กรณีสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อาจเปลี่ยนให้ต้องใช้ยุทธวิธีผสมหนทางปฏิบัติต่าง ๆ ได้ในขั้นแรกการเล็ดลอดอาจกระทำได้ โดยไม่ต้องการความช่วยเหลือแต่อย่างใด และใช้ยุทธวิธีแทรกซึม และดำรงชีพในภูมิประเทศ และใช้ในขั้นต่อไป อาจจำเป็นต้องใช้วิธีลวง เมื่อต้องการผ่านพื้นที่ที่มีพลเมืองหนาแน่น ในบางกรณีหน่วยในการเล็ดลอด อาจถือประโยชน์จากยุทธวิธีเข้าตีแล้วหนีกองโจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสถานที่ส่งกำลังทางทหารของข้าศึก ซึ่งมีอาหาร และสิ่งอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะช่วยเหลือในระหว่างการเดินทางได้ จงชั่งน้ำหนักของปัจจัยต่าง ๆ เสียก่อนแล้ว จึงพิจารณาตกลงใจเลือกหนทางปฏิบัติต่อไป

๕.๔ การหลบหนี

การหลบหนีนั้น ต้องใช้กำลังในการปฏิบัติอย่างสูงในการที่จะหนีออกจากการควบคุม หรือค่ายกักกันของข้าศึก นับแต่วินาทีแรกที่ถูกจับกุมนั้น ต้องคิดหนีออกจากการควบคุมอยู่ตลอดเวลา และเมื่อมีโอกาสให้รับฉวยโอกาสในวินาทีทองนั้นโดยรวดเร็วและกล้าหาญ การหลบหนีอยู่ตลอดเวลา นั้น ต้องอยู่ในสมองของ ผู้ถูกจับกุมหรือผู้ที่อยู่ในค่ายเชลยศึก เราอาจจะหนีได้ในขณะที่ข้าศึกจับกุมอยู่ในภูมิประเทศ โดยข้าศึกไม่ปล่อยโอกาสหรือช่องว่างให้เลยจนกระทั่งถูกนำตัวเข้าไปอยู่ในค่ายกักกันเชลยศึกแล้วก็ตาม ก็ไม่ใช่จะหมดโอกาสที่จะหนี เราต้องคิดหนีต่อไปความสำเร็จเราจะต้องเกิดขึ้นไม่ว่าวันใดวันหนึ่ง

๕.๔.๑ สาเหตุในการที่ไม่คิดหลบหนีหรือหนีไม่ได้

๕.๔.๑.๑ ความหวาดกลัว ความกลัวที่คนจะได้รับอันตรายต่าง ๆ ในการที่จะหลบหนีกลัวว่าจะถูกข้าศึกจับได้กลัวว่าจะไปไม่รอดขณะที่หลบหนีออกไปได้แล้ว แล้วกลัวว่าจะถูกจับอีกและถูกทรมานโดยการกระทำของ ข้าศึก เป็นต้น

๕.๔.๑.๒ ความยากลำบากในค่ายกักกันเชลยศึก ความอดอยากและยากลำบากในค่ายเชลยศึกต่าง ๆ เช่นความหนาว ความกระหาย ความหิว ความเหนื่อยอ่อน ความเบื่อหน่ายต่าง ๆ ความปวดร้าวใจ และความ อ่างว้างเปล่าเปลี่ยว สิ่งเหล่านี้สะสมเอาไว้มาก ๆ ขึ้น จะทำให้ตื่นตระหนกควบคุมตนเองไม่ได้ จิตใจเสื่อมลงทำให้ไม่คิดที่จะหลบหนี ไม่มีความสามารถที่จะคิดหลบหนีได้

๕.๔.๑.๓ ความแตกความสามัคคีในหมู่คณะ ผู้ที่อยู่ในค่ายกักกันเชลยศัคนั้นมาจากที่ต่าง ๆ กัน และคนละหน่วยคนละกองทัพบ้างครั้งอาจเป็นคนละชาติก็มี ซึ่งได้เข้ามาอยู่รวมกัน ความสามัคคีจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าทหารเหล่านั้นขาดวินัย เอารอดเอาเปรียบกัน ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วความลับที่คิดจะหลบหนีก็จะเปิดเผยขึ้นได้

๕.๔.๑.๔ ขวัญกำลังใจต่ำ การดำเนินชีวิตอยู่ในค่ายกักกันเชลยศึกนั้นลำบากแสนเข็น อาหารไม่ดี โดยได้รับการเลี้ยงดูอย่างรวบรวาย แต่ทำงานหนัก ไหนจะหนักทางร่างกาย ไหนจะหนักทางด้านจิตใจ ทำให้สมองเสื่อม คิดอะไรไม่ออก หรือไม่ก็ไม่คิดจะดิ้นรน ตัวอย่างสาเหตุที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นเพียงข้อปลีกย่อยเล็กน้อย ซึ่งยกมาให้เห็นเท่านั้น ยังมีมากซึ่งสภาพในค่ายกักกันเชลยศึกนั้น ทำให้เชลยศึกไม่คิดหลบหนี

๕.๔.๒. วิธีปฏิบัติให้มีจิตใจที่จะคิดหลบหนี

๕.๔.๒.๑ ความตั้งใจ ความตั้งใจที่หลบหนีปรากฏอยู่ตลอดเวลาในตัวทหารนั้น ส่วนมากจะอยู่กับบุคคลที่มีกำลังใจแข็งแกร่ง หัวหาญ มั่นคง และมีกำลังใจแข็งแรงมาก และมีความเข้มแข็งสามารถควบคุมจิตใจได้ ฉะนั้น ทหารซึ่งเป็นเชลยศึกต้องมีบุคลิกลักษณะดังกล่าวมาแล้ว

๕.๔.๒.๒ ต้องได้ตอบสาเหตุต่าง ๆ ที่ไม่คิดหลบหนีดังกล่าวแล้วในข้อใดข้อหนึ่งให้ได้

๕.๔.๒.๓ จงรับประทันทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถใช้เป็นอาหารรับประทานได้ เพื่อที่จะได้มีกำลังใจ

๕.๔.๒.๔ รักษาอารมณ์ขันไว้ให้มาก (ทำจิตใจสดชื่น)

๕.๔.๒.๕ จงฝึกหัดการหนี การช่วยตนเอง การใช้ยาป้องกัน และการใช้ไหวพริบ

๕.๔.๓ คุณค่าของการหลบหนี ขณะที่ท่านเป็นเชลยศึกอยู่นั้น ท่านมิได้หมดภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบต่อประเทศชาติของท่าน ท่านจะต้องรุก และรบต่อไปเพื่อประเทศชาติ เพื่อตนเอง และทหารของท่านด้วย โดยการดิ้นรนต่าง ๆ เพื่อหลบหนีออกมาให้ได้ ดังต่อไปนี้

๕.๔.๓.๑ ท่านจะได้รับอิสรภาพ และหลบหนีความทุกข์ยากจากค่ายเชลยศึก

๕.๔.๓.๒ ในระหว่างเดินทางหลบหนี ยังได้รวบรวมข่าวสารทางทหารในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่การข่าวกรองของฝ่ายเรา

๕.๔.๓.๓ ข้าศึกต้องมาพะวงในเรื่องการค้นหาและหลบหนีและจัดยามคอยเหตุ ทำให้ข้าศึกเสียกำลังในด้านนี้มาก เป็นการตัดกำลังรบของข้าศึกให้น้อยลง

๕.๔.๓.๔ ทำให้ความมั่นคงในค่ายเชลยศึกลดลงในการปกครอง

๕.๔.๓.๕ ก่อให้เกิดความวุ่นวาย รำคาญใจ ในการควบคุมเชลยศึก

๕.๔.๓.๖ ทำให้ฝ่ายเรามีผลในการที่จะพยายามหลบหนีออกจากค่ายเชลยศึก

๕.๔.๓.๗ เมื่อทหารได้หลบหนีและเล็ดลอดได้สำเร็จ ก็เป็นการเพิ่มกำลังใจให้กับฝ่ายเราอีก

๕.๔.๔ โอกาสเริ่มหลบหนี การหลบหนีนั้น มีอยู่หลายช่องทางในเขตการยุทธ์หน้า พยายามให้พร้อมอยู่เสมอ เพื่อฉวยโอกาสหลบหนีตามสถานการณ์ต่อไปนี้

๕.๔.๔.๑ เมื่อจากการยิงของปืนใหญ่ และเครื่องยิงระเบิดฝ่ายเรามาตกใกล้ ๆ ทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นอย่างโกลาหล บ่อยครั้งที่ผู้ควบคุม หรือยามต้องหลบเข้าที่กำบัง เป็นโอกาสที่ท่านมีช่องทางหลบหนีได้

๕.๔.๔.๒ โดยธรรมชาตินักโทษเดินกลับเข้าไปในเขตหลัง ในรูปขบวนแถวตอนเรียงสอง โดยมียามหรือผู้ควบคุมประมาณ ๑ นาย ต่อนักโทษทุก ๆ ๓ นาย ยามหรือผู้ควบคุมเหล่านี้บางครั้งก็เกิด

อาการกะปริดกะปรอยและไม่สามารถจะรักษาหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง ให้บอกต่อ ๆ กันไป ทุก ๆ คน เพื่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในแถว เมื่อถึงทางโค้งแรกบนแถว คนอยู่ตรงกลางแถวอาจพ้นสายตาของยามได้

๕.๔.๔.๓ หมู่เครื่องบินฝ่ายเรา บางครั้งทำการยิงกวาดตามข้างขอบบนของนักโทษ เพื่อให้เกิดการอลหม่านวุ่นวาย และเป็นเหตุให้ยามข้าศึกหลบเข้าหาที่กำบัง

๕.๔.๔.๔ ถ้านักโทษถูกส่งไปยังเขตหลังโดยทางรถยนต์ หรือรถไฟ ให้คอยโอกาสเหมาะที่จะหลบหนี ดังนี้

๑) ถ้าเป็นการขนส่งกลับทางรถยนต์ การโจมตีของเครื่องบินฝ่ายเราอาจเป็นเหตุให้รถหยุด ท่านที่มีโอกาสที่จะกระโดดลงจากรถได้ บางทีอาจสามารถออกจากรถได้ โดยที่รถวิ่งช้าลง ขณะขึ้นลาดเนิน ถ้าผู้ควบคุมไม่ระวังตัวอยู่ การเคลื่อนย้ายทางรถยนต์ในเขตการยุทธ์ โดยธรรมดา มักจะทำให้ในเวลากลางคืน ถ้าผู้ควบคุมไม่ระวังตัวอยู่ การเคลื่อนย้ายทางรถยนต์ในเขตการยุทธ์ โดยธรรมดา มักจะทำให้ในเวลากลางคืนภายใต้สภาพความมืด ให้ฉวยโอกาสตามสภาพของความเลวร้าย หรือจำกัดของทัศนวิสัย เช่น มีดจืด ฝนตกหนัก หมอกลงจัด หิมะตกหนัก โคลนและฝุ่นต่างๆ เหล่านี้เป็นเครื่องช่วยในการหลบหนี

๒) บนรถไฟ นักโทษมักจะถูกส่งไปโดยรถสินค้า ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ เซลยศึกบางนายทำการหลบหนีออกทางหน้าต่าง หรือโดยการเจาะช่องหน้าต่างพื้นรถ หากเซลยเดินทางโดยพ่วงโดยสาร ต้องหลบหนีโดยการพังหน้าต่าง แล้วกระโดดไปเมื่อรถวิ่งช้าลง ก่อนที่จะกระโดดออกจากรถ เมื่อถึงทางโค้งให้สังเกตว่า ด้านใดเป็นทางขวาของขบวนรถที่กำลังวิ่งไป บางประเทศจราจรวิ่งทางซ้าย บางประเทศวิ่งทางขวา ให้คำนวณออกไปทางด้านที่ถูกต้องเช่นนั้น ท่านอาจกระโดดเข้าไปในทางของขบวนรถที่วิ่งเข้ามา การหลบหนีจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น จะต้องอาศัยหมู่เซลยศึกอื่น ๆ ช่วยกันชักจูงหันเห โดยการก่อกวนยามใน ขณะที่เซลยศึกถูกคุกคามไปในรถโดยสารหรือขบวนรถธรรมดาอื่น ๆ ผู้คุมจะต้องจัดมาตรการป้องกันขึ้น อย่างไม่มีปัญหา เพื่อป้องกันการหลบหนี แผนการใช้กำลังเขาบังคับผู้ควบคุมเป็นคันต่อคัน หรือทั้งขบวน จะต้องกำหนดขึ้นเมื่อเห็นวามอยู่ในความประมาท หรือมีจำนวนน้อย และหากมีบุคคลใดสามารถควบคุม รถจักรอยู่ในจำนวนเซลยศึกนั้น ด้วยการปลดขอต่อตัดขบวน และการใช้ห้ามล้อเมื่อสามารถทำได้ เพื่อ แยกรถออกเป็นคัน ๆ จากขบวนใหญ่ของรถไฟนั้น เพื่อประสงค์ในการหลบหนี

๕.๔.๕ วิธีการหลบหนี ความพยายามหลบหนี ในอดีตได้ให้ข่าวสารอันมีค่า อันเกี่ยวกับการหลบหนีหลายวิธี หนึ่งในจำนวนเหล่านั้น คือ การขุดอุโมงค์ วิธีการต่อไปนี้ เป็นวิธีการง่าย ๆ บางประการ ซึ่งเป็นทางหนึ่งจะนอกอาคารหรือนอกเขตค่ายคุมขังก็ได้

๕.๔.๕.๑ แหกหน้าต่างและตะใบ (เลื่อย) ลูกกรง ทำชะแลงแสวงเครื่องขึ้น เพื่อใช้ฉีกหน้าต่าง ใช้เลื่อยที่สร้างขึ้นมาอยู่แล้ว หรือลักลอบนำเข้าไปเพื่อตัดลูกกรง บางทีก็เพียงเลื่อยส่วนกลางของลูกกรงเท่านั้น แล้วงอพับขึ้นเมื่อถึงเวลาออก การเลื่อยนั้นให้เลือนทางข้าง เพื่อให้ตรวจพบให้น้อยที่สุด เมื่อการเลื่อยได้หยุดลง ซ่อนตะใบหรือเลื่อยเสีย แล้วหลบเกลื่อนร่องรอยด้วยเศษขนมปังขึ้น ๆ หรืออย่างอื่น ๆ ที่คล้าย ๆ กัน

๕.๔.๕.๒ การลงจากหน้าต่างใช้เชือกแสงเครื่องที่เตรียมไว้จากแถบผ้า หรือผ้าห่ม เพื่อช่วยตัวเองจากหน้าต่างสูง ๆ

๕.๔.๕.๓ การไต่กำแพงโดยไม่มีเครื่องช่วยแสงเครื่องมือช่วย ๆ ที่จำเป็นจะต้องปีนข้าม กำแพงสูงมากเกินกว่า ที่ท่านจะไปคนเดียวได้ กำแพงสูงเกิน ๑๒ ฟุต สามารถข้ามได้ ดังนี้

๑) ทำโคลนยก ต้องใช้คนสองคนยืนหันหน้าเข้าหากัน และหันข้างเข้ากำแพง ด้วยการถ่างขาทั้งสองแล้วงอเข้าทำมือให้เป็นอุ้งวางอยู่บนต้นขาเหนือเข้า โดยมือทั้งสองประสานกันเหยียดไปบนมือรูปโคลนนั่น และยันกำแพงด้วยมือทั้งสองข้างเหยียดขาตรง คนยกยกส้นเท้า คนเหยียบขึ้นไปสามารถเกาะบนยอดกำแพงไว้ได้

๒) การยกขึ้นทางตั้ง วิธีนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งจากการแยกแบบโคลน ยืนหันหน้าเข้ากำแพง ยึดตัวข้อมือให้สูงที่สุดที่จะทำได้ทั้งสองมือ ผู้ยกหันหน้าเข้าคนละข้างของผู้ขึ้น ก้มตัวลงสอดมือเข้าใต้เท้าของผู้ขึ้น แล้วยกทำให้ตรงและติดกันทั้งสองข้าง

๓) การไต่กำแพงโดยมีเครื่องมือแสงเครื่องช่วย การไต่เครื่องกีดขวางที่สูงกว่า ๑๒ ฟุต โดยวิธีใช้โยทะกาแสงเครื่อง (แผ่นอิฐธรรมดาผูกกับท่อนไม้ก็สามารถใช้เป็นโยทะกาได้ดี)

๓.๑ โยทะกาชนิดนี้ สามารถใช้ข้ามกำแพงที่สูงถึง ๓๐ ฟุต และใช้กับยอดกำแพงที่แบนราบ ส่วนโยทะกาขนาดใหญ่ขึ้น ใช้กำแพงมนกลม

๓.๒ ภายหลังที่โยทะกาถูกเหวี่ยงขึ้นไป และรั้งให้เกาะกับที่แล้ว ให้ทดสอบเพื่อความปลอดภัยแล้วไต่ขึ้นไปทำตัวให้ชิดกำแพงเท่าที่จะทำได้ นำเชือกเส้นที่ ๒ ติดตัวไปด้วยแล้วทดลองทางด้านนอกให้คนอื่นช่วยยึดปลายเชือกทางด้านใน หากท่านมีคนเดียวให้กลับเชือกโยทะกาออกไปแล้วไต่ลง

๔) การข้ามลวดหนาม การข้ามลวดหนามที่ขาดการซ่อมรั้น และโอกาสเกิดเสียงมาก วิธีทำต้องใช้ความรอบคอบและเวลามากขึ้น ในเวลากลางคืน และวางแผนไว้ หรืออาศัยเสียงที่มีอยู่แล้วเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าทำได้ให้สวมเสื้อหนา ๆ และถุงมือสำหรับจับเครื่องกีดขวาง ลวดหนาม บันไดแสงเครื่องสามารถใช้ไต่ข้ามลวดหนามได้ และเครื่องรองนอน การก่อตัวเป็นรูปสามเหลี่ยม ก็อาจช่วยให้สามารถข้ามลวดหนามได้

๕) การลอดลวดหนาม วิธีนี้ปลอดภัยกว่าวิธีข้าม ในเมื่อท่านมองหาหนทางออกได้น้อย อย่างไรก็ตาม เครื่องตัดลวดแสงเครื่องก็เป็นสิ่งจำเป็นในเวลาตัดลวด จงใช้วิจารณญาณให้มากหากจำเป็นที่ต้องผ่านลวดหนามสองชั้น ระหว่างแถวลวดหนามที่ใช้ซึ่งควรตัดลวดหนามออกแล้ว นำกลับไปพับไว้กับเสา เพื่อป้องกันมิให้เกิดเสียงในขณะหนีกันไปหลาย ๆ คน ในการหนีคนเดียวควรใช้ลวดกลับไว้ตามเดิมของมัน เพื่อป้องกันการชี้ทิศทาง และเพื่อการใช้ในอนาคต ทางที่ง่ายที่สุดคือ คลานออกไปโดยนอนให้หลังแนบกับ พื้นดิน เครื่องมือตัดลวดขึ้นไปเหนือศีรษะ เป็นเครื่องนำทาง อุปกรณ์การหลบหนีมัดรวมกันเป็นห่อ แล้วผูกให้ลอดไปในระหว่างขาทั้งสอง ในเมื่อท่านไม่สามารถถือไว้ได้ นอนอยู่ในลวดหนาม

๖) การออกประตูใหญ่ การหลบหนีออกจากประตูใหญ่ได้ทำกันมาแล้วโดยใช้การปลอมแปลงเสื้อผ้า เอกสารเท็จ และอุบายอันชาญฉลาดอย่างอื่น วิธีที่สามอันง่ายผลให้ คือ การซ่อนตัวเข้าไปอยู่ในรถงานของค่าย เช่น รถเทขยะ รถบำรุงความสุข (โสเภณี) รถอาหาร เกรียนใช้งาน รถพยาบาล

ทั้งนี้ ต้องอาศัยการเรียนรู้อย่างละเอียดรอบคอบ ถึงเกณฑ์ของค่ายและระเบียบการต่าง ๆ จำนวนเสื้อผ้า ทหาร และพลเรือนของข้าศึกที่แน่นอน และการปลอมเอกสาร.

๕.๕ การหลบหลีก

การหลบหลีกเป็นการปฏิบัติที่เรากระทำเพื่อให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของข้าศึก เมื่อเราแยก ขาดจากหน่วยและเมื่อเราอยู่ในพื้นที่ของข้าศึก จะมีหนทางปฏิบัติอยู่บางอย่าง เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับจากข้าศึก และกลับมายังหน่วยได้

๕.๕.๑ เราจะต้องอยู่ในที่ ๆ เราอยู่ในขณะนั้น เพื่อรอทหารฝ่ายเดียวกันมาพบ หนทางปฏิบัตินี้จะเป็นผลดี ถ้า เรามั่นใจว่าจะมีกำลังของทหารฝ่ายเดียวกันจะเขามาปฏิบัติการณ์ในพื้นที่นั้น ๆ และในกรณีที่มีกำลังของข้าศึก ปฏิบัติการณ์ในพื้นที่นั้นมาก

๕.๕.๒ เราอาจจะเข้าไปหาพื้นที่ของทหารฝ่ายเดียวกัน หนทางปฏิบัตินี้จะเป็นผลดีถ้าเรารู้พื้นที่ของทหารฝ่ายเดียวกันนั้นอยู่ที่ใด และข้าศึกนั้นอยู่อย่างกระจัดกระจาย

๕.๕.๓ เราอาจจะเคลื่อนที่เข้าไปในพื้นที่ของข้าศึกให้ไกลเข้าไปอีก เพื่อปฏิบัติการแบบกองโจรแบบต่าง ๆ เรา จะใช้หนทางปฏิบัติสำหรับระยะเวลาสั้น ๆ ในกรณีที่หนทางปฏิบัติอื่นไม่สามารถทำได้ การปฏิบัติแบบนี้จะเป็น ผลดีเมื่อเรารู้ว่าข้าศึกมีกำลังเบาบาง และเมื่อเราจะสามารถเชื่อมต่อับหน่วยกองโจรฝ่ายเดียวกันได้

๕.๕.๔ เราอาจใช้หนทางปฏิบัติสองหนทาง หรือมากกว่าผสมผสานกัน เราอาจอยู่ในที่ ๆ อยู่ปัจจุบันจนกว่าข้าศึกเคลื่อนที่ออกไปจากพื้นที่นั้น เราจึงเริ่มเคลื่อนที่ออกไปหาพื้นที่ของทางทหารฝ่ายเดียวกัน

๕.๕.๕ บางทีเราจะต้องฆ่า ทำให้สลบ หรือจับข้าศึก โดยไม่ทำให้กำลังข้าศึกอื่น ๆ ในพื้นที่รู้ตัว เนื่องจากเมื่อไซปนเล็ก ปนพก จะทำให้เกิดเสียงดังมาก เราจึงควรใช้อาวุธเงียบที่มี

๑) มีด ดาบปลายปืน

๒) ที่รัดคอ (ลวด สายไฟ หรือเชือกที่มีมือจับ)

๓) กระบอง

๕.๕.๖ ไม่ว่าจะเป็นในเวลากลางวันหรือในเวลากลางคืน การใช้การเก็บเงียบอย่างได้ผล เราจะต้องมีความชำนาญ (ทักษะ) ที่ดี และการเคลื่อนที่อย่างรักษาความลับ

๕.๖ การต่อต้าน

กลุ่มประมวลลับจะเป็นกลุ่มของคำพูดที่มีแนวความคิด และได้ยึดถือปฏิบัติกันมา ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความแข็งแกร่งสำหรับนักรบของสหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดให้ทหารทุกคนจะต้องยึดถือและปฏิบัติเมื่อถูกจับกุม หรือเมื่อมีโอกาสที่จะถูกจับกุม

๕.๖.๑ เราจะต้องไม่ยอมแพ้ต่อการที่จะมีอิสระภาพ เช่นเดียวกับ ผบ.หน่วย จะต้องไม่ยอมแพ้ หรืออ่อนแอต่อทหารภายใต้การบังคับบัญชาของตนในขณะที่พวกเขาอยู่ในสถานะที่ต่อต้าน

^{๕๕} แผนกวิชาการ กองการศึกษา, แนวสอน วิชา การรบแบบจู่โจม หลักสูตร การรบแบบจู่โจม, (โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
ค่ายธนะรัตน์ : (๒๕๔๒))

๕.๖.๒ ถ้าถูกจับเราจะต้องดำรงการต่อต้านในทุกวิถีทางที่ทำได้ โดยใช้กฎบางประการ ดังนี้

- ๑) พยายามทุกวิถีทางที่จะหลบหนี และช่วยผู้อื่นให้หลบหนี
- ๒) อย่ายอมรับความกรุณาปราณีจากข้าศึก
- ๓) อย่าพูดกับตัวเองว่าจะไม่หลบหนี
- ๔) อย่าทำอะไรที่จะทำให้ชักโหดด้วยกันเกิดอันตราย
- ๕) อย่าให้ข้อมูลใด ๆ ยกเว้น ชื่อ ยศ หมายเลขประจำตัว และ วัน เดือน ปีเกิด
- ๖) อย่าตอบคำถามใด ๆ นอกจากคำถามเกี่ยวข้องกับเรื่อง ชื่อ ยศ หมายเลขประจำตัว และวัน เดือน ปีเกิด.

ภาคผนวก

ผนวก ก

สิ่งกีดขวาง

กล่าวทั่วไป (GENERAL)

ในการรบ หน่วยข้าศึกใช้เครื่องกีดขวางในการหยุดหรือยับยั้งการเคลื่อนที่ของ ฝ่ายตรงข้าม อาจจะทำทางผ่านหรือช่องทางผ่านเครื่องกีดขวางเหล่านั้นในการที่จะดำเนินการกิจต่อไป

เมื่อสามารถทำได้ ให้พยายามหลีกเลี่ยงเครื่องกีดขวาง เพราะโดยธรรมดาแล้ว ข้าศึกมักวาง การยิงเป้าเครื่องกีดขวางไว้ จงหาทางเคลื่อนที่ไปทางอื่น เพราะการเดินทางอ้อมอาจทำให้ได้รับอันตราย น้อยกว่า จงเคลื่อนที่ช้า ๆ และด้วยความระมัดระวัง แต่ไม่มีทางเลือกจำเป็นต้องปฏิบัติก็ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้.

๒๑ **ลวดหนาม** การเคลื่อนที่ผ่านลวดหนามในเวลากลางคืนนั้น ข้อสำคัญจะต้องทำตัวต่ำ เพราะรูปเงาของ ลวดหนามนั้น ตอนที่ตัดกับขอบฟ้าย่อมจะทำให้เห็น รูปร่างของสิ่งต่าง ๆ ที่เข้าไปอยู่ใกล้กับลวดหนามนั้น ได้อย่างเด่นชัด และนอกจากนี้จะต้อง ทำการตรวจสอบทุกระเบิด กับระเบิด และเครื่องมือเตือนภัยต่าง ๆ อีกด้วย เพราะข้าศึกมักจะวางไว้เพื่อป้องกันการทำลายลวดหนามนั้น แต่สำหรับการเคลื่อนที่ผ่านลวด หนามในเวลากลางวัน จะเคลื่อนที่ผ่านไปโดยลักษณะอย่างใดก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่ให้พยายามทำตนให้ เป็ดเผยต่อข้าศึกลดน้อยที่สุด เคลื่อนที่ผ่านลวดหนามในเวลากลางคืนอาจจะกระทำได้ ตามวิธีการอย่างใด อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้คือ

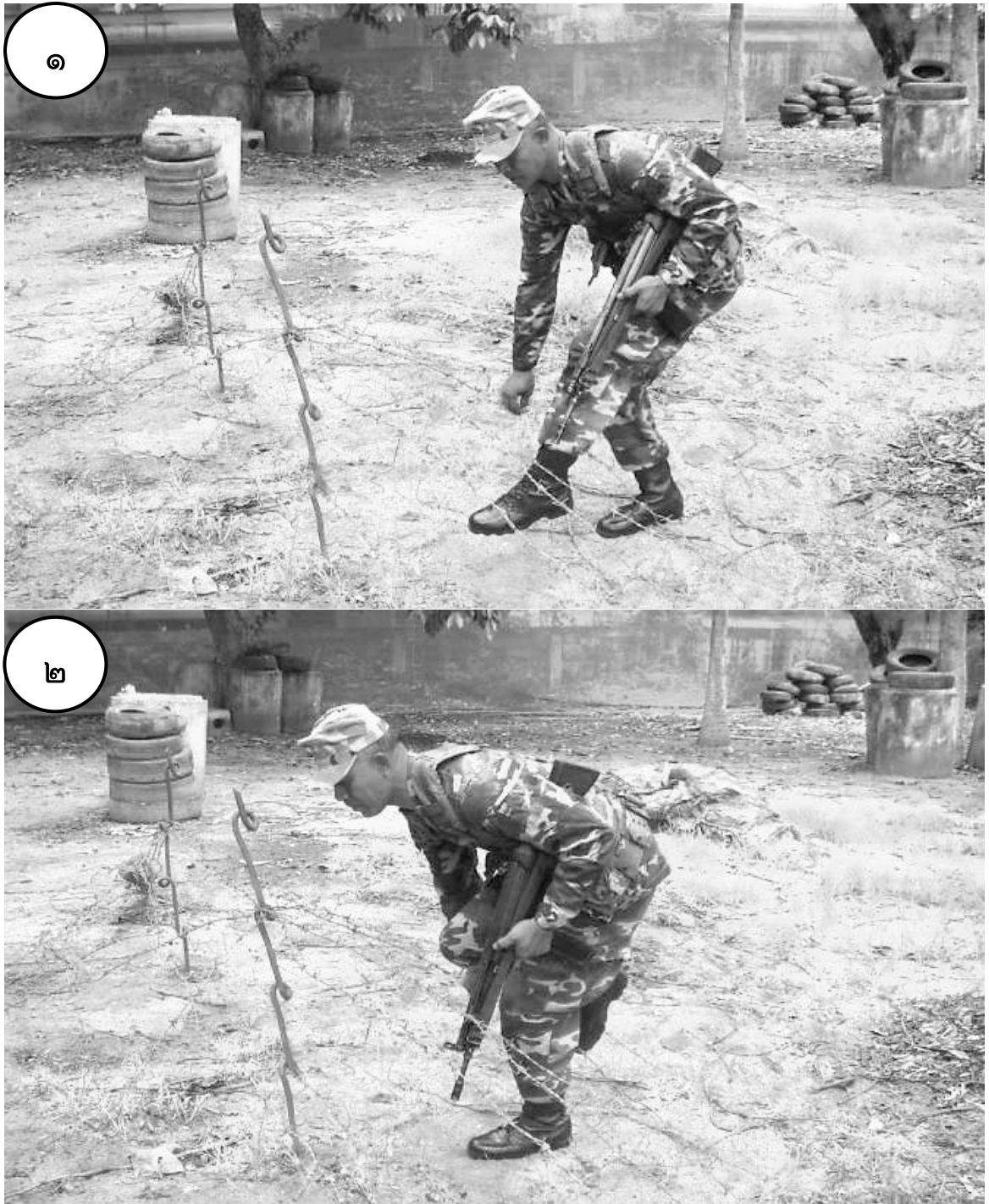
๑.๑ การก้าวข้ามลวดหนาม จะกระทำดังนี้

๑.๑.๑ ให้จับลวดหนามเส้นบนเบา ๆ ด้วยความระมัดระวัง แล้วยกขาข้ามไปข้างหนึ่ง แล้วค่อย ๆ หย่อนเท้าลงไปเหยียบที่พื้น โดยคลำหาที่วางเท้าให้มั่นคง แล้วจึงยกเท้าอีกข้างหนึ่งข้ามตามไป จากนั้นจึงค่อย ๆ ปลอยลวดเส้นนั้นคืนตามเดิมอย่าง เหยียบแล้วใช้มือค่อย ๆ คลำหาลวดเส้นต่อไป และ ดำเนินการข้ามตามทำนองเดียวกันนี้

๑.๑.๒ เราอาจข้ามลวดหนามได้อีกวิธีหนึ่งก็คือให้ใช้แผ่นไม้กระดาน หรือเสื่อที่ทำด้วย หญ้าหนา ๆ หรือลวดตาข่ายวางพาดทับลงไปบนลวดหนามนั้นเสียก่อน แล้วจึงค่อย ๆ ข้ามไปอย่างเชื่องช้า เพราะว่ามีวัสดุต่าง ๆ ตามที่กล่าวนี้ เมื่อพาดไว้บน ลวดหนามแล้วขึ้นไปเดินเหยียบ ย่อมเกิดอาการยุ่นตัว ไม่นั่นคงแข็งแรง.

^๑ กองบัญชาการ ตำรวจภูธรชายแดน, เอกสารประกอบความรู้การฝึก ดปส., (กรมตำรวจ (๒๕๑๔)), หน้า ๑๓

^๒ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน, วิทยุทรวี ๒, (ศูนย์การศึกษานักวิชาการทหาร กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓))

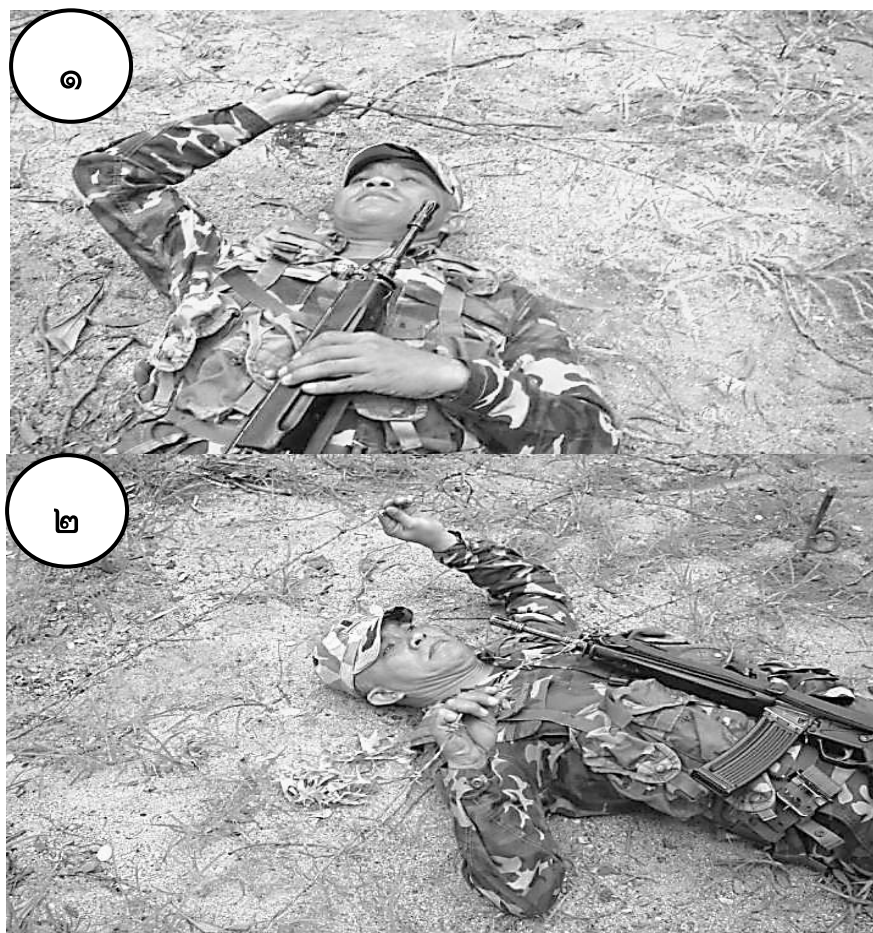
ภาพที่ ๖๐ การเคลื่อนที่ข้ามลวดหนาม

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรรวิธี ๒ (๒๕๖๓)

^๓๑.๒ การลอดใต้ลวดหนาม การลอดลวดหนามไปนั้น นับว่าเป็นวิธีการผ่านลวดหนามที่ดีที่สุด เพราะจะไม่เป็นการเปิดเผยตนเอง ให้ข้าศึกเห็นได้ง่ายเหมือนกับการก้าวข้ามการลอดลวดหนามให้กระทำ ดังนี้

๑.๒.๑ การเคลื่อนที่ให้เอาทางศีรษะไปก่อน โดยให้ทำท่านอนหงายเอาป็นพาดไว้ บน ลำตัวตรงประมาณแนวหน้าอก ใช้มือข้างหนึ่งจับลวดหนามเส้นล่างสุด และยกขึ้นเล็กน้อย เพื่อป้องกันไม่ให้ลวดหนามเกี่ยวกัอาวุธ เสื้อผ้า และยุทธโธปกรณ์ประจำกายอื่น ๆ และพยายามอย่าดึง หรือกระตุก ลวดหนามเป็นอันขาด

๑.๒.๒ แล้วเลื่อนตัวลอดลวดหนามไปข้างหน้า โดยใช้สันเท้าทั้งสองถีบพื้น เพื่อยันตัวให้ขยับ เลื่อนขึ้นไป ในขณะเดียวกันก็ใช้มืออีกข้างหนึ่งคลำไปยังบริเวณข้างหน้าตรงทิศทางที่จะเคลื่อนที่ไป เพื่อตรวจหาลวดเส้นต่ำที่อยู่ถัดไปและบรรดาลวดสะดุดต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมียู่

ภาพที่ ๖๑ การเคลื่อนที่ลอดใต้ลวดหนาม

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

^๓ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน, วิทยุทรวีธี ๒, (ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓))

๑.๓ การลอดใต้ลวดหนาม (ตัดลวดหนาม) ถ้าจำเป็นจะต้องผ่านลวดหนามไปด้วยวิธีการตัดลวดหนามแล้ว

๑.๓.๑ จะต้องตัดเฉพาะแต่ลวดหนามเส้นต่ำสุดเท่านั้น ส่วนลวดหนามเส้นบนขึ้นไปให้ปล่อยไว้ตามเดิม การตัดลวดหนามวิธีนี้ย่อมจะทำให้ข้าศึกมองเห็น ช่องที่ขาดหายไปได้ยาก

๑.๓.๒ วิธีการตัดนั้นจงตัดลวดหนามให้ใกล้กับเสาที่สุด ถ้ามีเพื่อนอยู่ด้วย ก็ให้เพื่อนใช้มือทั้งสองจับลวดหนามนั้นไว้ ใช้ผ้าพันลวดหนามตรงตำแหน่งที่จะตัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเสียงในเวลาตัดเสียก่อน แล้วจึงตัดลวดหนามตรงระหว่างมือทั้งสอง จากนั้นม้วนปลายลวดหนามตอนที่ไม่ได้ติดเสาไปจนกว่าจะไม่เกะกะอย่างระมัดระวัง ถ้าเป็นการตัดลวดหนามเพียงคนเดียวก็ให้ใช้ผ้าพันลวดหนามเสียก่อนเช่นเดียวกัน และใช้มือข้างหนึ่งจับลวดไว้แล้วจึงตัดระหว่างมือที่จับกับเสา หลังจากนั้นค่อย ๆ ม้วนปลายลวด ที่ไม่ได้ติดกับเสาไปจนไม่เกะกะอย่างระมัดระวัง

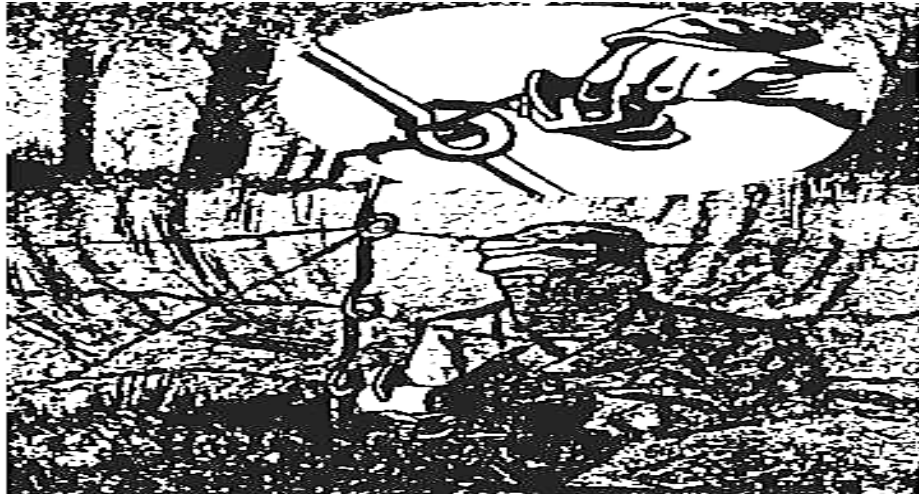
ภาพที่ ๖๒ การคลานใต้รั้วลวดหนาม

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

ภาพที่ ๖๓ การเจาะช่องรั้วลวดหนาม

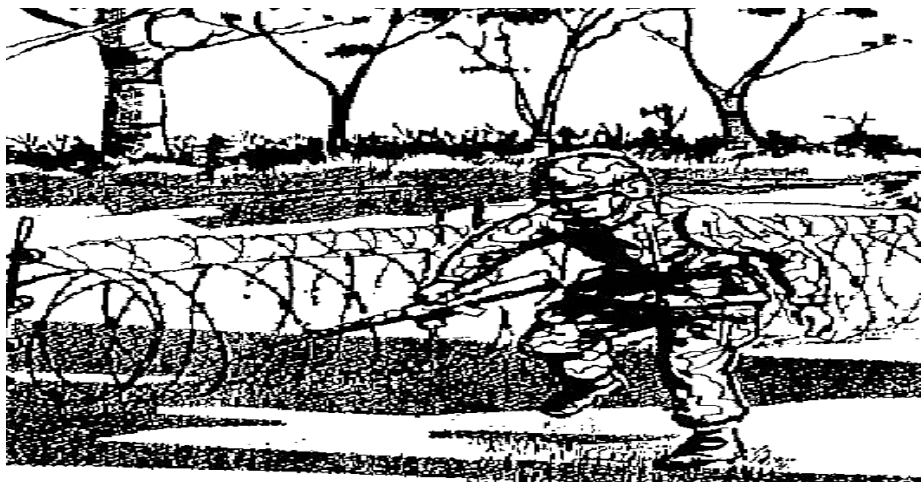
ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

ภาพที่ ๖๔ การตัดลวดหนาม

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๒๒)

๒) สำหรับลวดหนามประเภทลวดหีบเพลงนั้น ถ้ามีหนทางเคลื่อนที่อื่นก็ควรจะทำอ้อมผ่านไปยังอย่าตัดลวดหีบเพลงโดยไม่จำเป็น เพราะวาระหว่างเสา หรือหลักนั้นลวดหีบเพลง จะตึงและมีลักษณะเหมือนสปริง ถ้าตัดขาดแล้วจะควบคุมได้ยากลำบากมาก ลวดอาจกระตุกกลับจะเกิดเสียงดัง และเปิดเผยการกระทำของเราได้ ถ้าจำเป็นต้องตัดลวดหีบเพลง เพื่อผ่านไปจริง ๆ แล้ว ก็ให้ใช้หลักตอกลงไปในระหว่างวงของลวดหีบเพลงสองแห่งในระยะห่างกัน พอที่จะคลานผ่านไปโดยสะดวก แล้วจึงทำการตัดตามวิธีการเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้ว หลักทั้งสองที่ปักลงไปนี้จะป็นเครื่องช่วยป้องกันไม่ให้ลวดหีบเพลงที่ถูกตัดขาดแล้วกระตุกกลับไปเกินกว่าหลักนี้ อย่างไรก็ตามการตอกลูกอาจทำได้ยากและเกิดเสียงขึ้นได้.

ภาพที่ ๖๕ ลวดหนามหีบเพลง

ที่มา : คู่มือราชการสนาม รส.๒๑ - ๗๕ ว่าด้วย บุคคลทำการรบ (๒๕๔๒)

๔๓) การข้ามสิ่งกีดขวางชนิดต่ำ และชนิดสูง

๓.๑ การเคลื่อนที่ข้ามเครื่องกีดขวางชนิดต่ำ เครื่องกีดขวางชนิดต่ำ หมายถึง เครื่องกีดขวางซึ่งไม่สูงจนเกินไปนัก ซึ่งสามารถคลานข้ามไปได้ เครื่องกีดขวางเหล่านี้ ได้แก่ คันนา คันดิน ท่อนไม้ล้มที่ไม่ใหญ่โตนัก ฯลฯ เป็นต้น

เมื่อสถานการณ์บีบบังคับให้เคลื่อนที่ด้วยวิธีการคลานต่ำ หรือคลานสูง และวิธีการเคลื่อนที่ผ่านเครื่องกีดขวางชนิดต่ำให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ เมื่อคลานมาถึงเครื่องกีดขวางแล้ว ขั้นแรกให้พิจารณาความปลอดภัยหรือไม่ที่จะข้ามไป

๓.๑.๒ เมื่อเห็นว่าปลอดภัย ให้เคลื่อนตัวให้ลำตัวขนานกับเครื่องกีดขวาง

ภาพที่ ๖๖ การข้ามเครื่องกีดขวางชนิดต่ำ (๑ - ๒)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๓.๑.๓ จับลำกล้องปืนด้วยมือซ้าย มือขวาจับคอปืน โดยให้พานท้ายปืนอยู่บนบ่าขวา

๓.๑.๔ พลิกตัวเอาหลังทาบเครื่องกีดขวางพร้อมกับหมุนตัวข้ามเครื่องกีดขวาง

ภาพที่ ๖๗ การข้ามเครื่องกีดขวางชนิดต่ำ (๓ - ๔)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

^๔ แผนกวิชาทหารช่าง กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน, วิทยุทรวีธี ๒, (ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร กรุงเทพฯ : (๒๕๖๓))

๓.๑.๕ เมื่อพลิกตัวข้ามพ้นแล้ว จึงเริ่มคลานต่อไป แต่ถ้าเครื่องกีดขวางสูงไม่สามารถที่จะข้ามตามวิธีการดังกล่าวได้ ก็ให้ใช้วิธีข้ามแทน

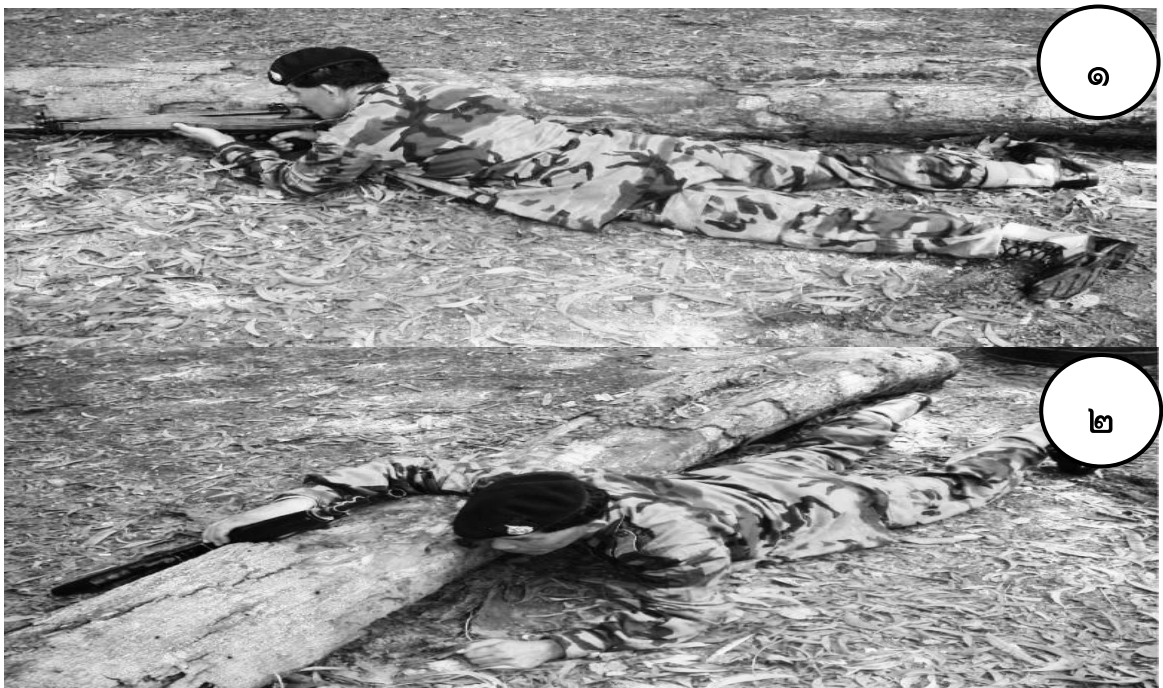
ภาพที่ ๖๘ การข้ามเครื่องกีดขวางชนิดต่ำ (๕)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๓.๒ การข้ามสิ่งกีดขวางชนิดสูง ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ ขั้นแรกเลื่อนตัวให้ลำตัวขนานกับเครื่องกีดขวางก่อน

๓.๒.๒ ส่องปืนข้ามไปก่อน โดยยกข้ามเครื่องกีดขวางให้พานท้ายปืนไปข้างหน้าแล้วทิ้งไว้กับเครื่องกีดขวาง

ภาพที่ ๖๙ การข้ามเครื่องกีดขวางชนิดสูง (๑ - ๒)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๓.๒.๓ ใช้แขนและขาข้างที่อยู่ใกล้เครื่องกีดขวางโอบคร่อมเครื่องกีดขวาง

๓.๒.๔ ค่อย ๆ ดึงลำตัวให้ขึ้นไปค้ำพาดอยู่ข้างบนเครื่องกีดขวาง และเลื่อนลำตัวลง
ไปทางฟากตรงข้าม ขณะที่ข้ามพยายามทำตัวให้แนบติดกับเครื่องกีดขวาง ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ภาพที่ ๗๐ การข้ามเครื่องกีดขวางชนิดสูง (๓ - ๔)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๓.๒.๕ เมื่อข้ามเรียบร้อยแล้ว จับปืนในท่าที่ถูกต้อง แล้วคลานต่อไป

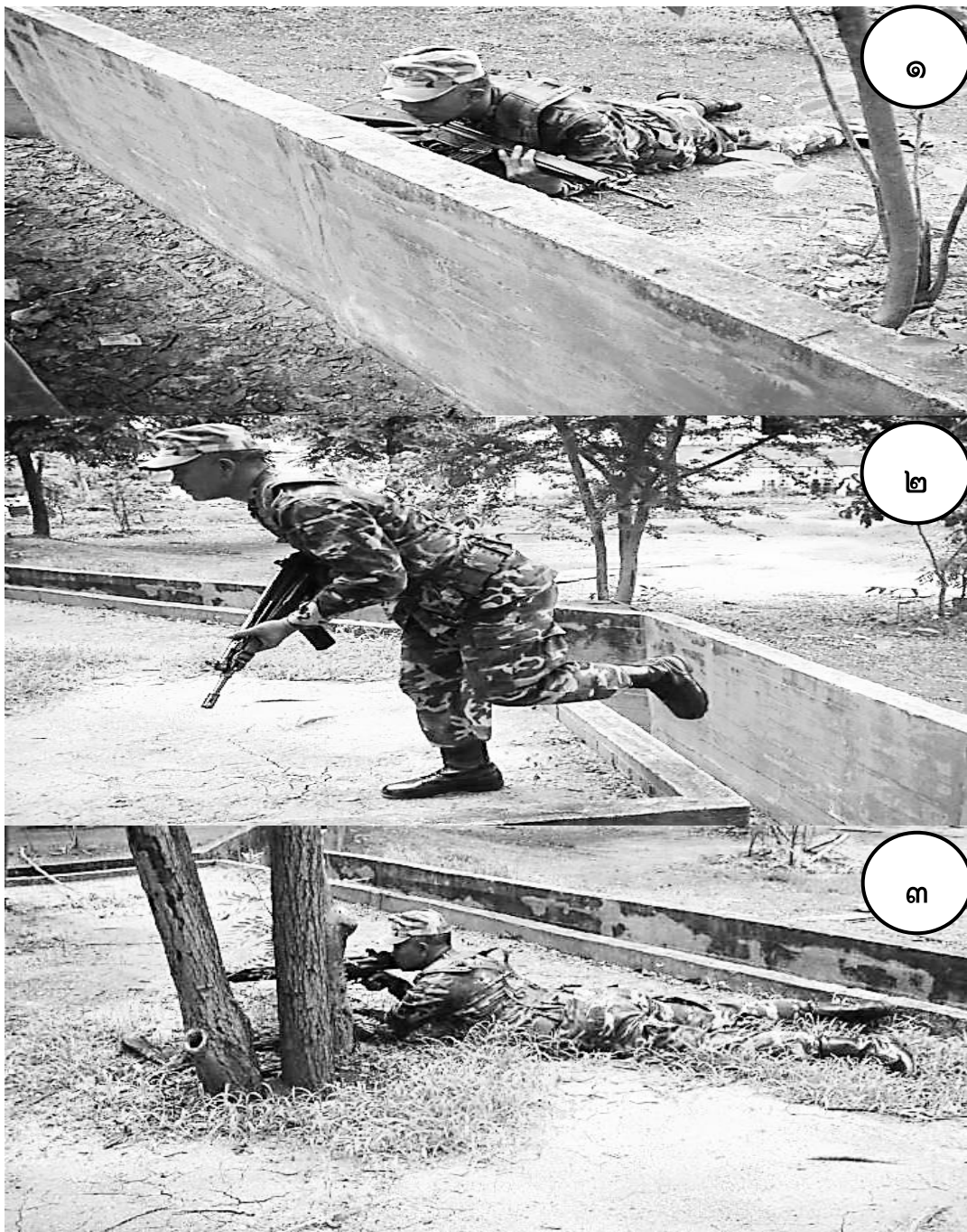

ภาพที่ ๗๑ การข้ามเครื่องกีดขวางชนิดสูง (๕)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๔) การข้ามคูเลต

๔.๑ การข้ามโดยวิธีกระโดดข้าม ถ้าคู หรือสนามเพละนั้นแคบ อาจใช้วิธีกระโดดข้ามไป แต่ก่อนที่จะกระโดดข้ามไป ให้เลือกตำบลใดตำบลหนึ่ง แล้วค่อย ๆ คืบตัวไปยังปากคู และมองไปในคูอย่างระมัดระวัง ยืนบนเท้าทั้งสอง และตั้งหลักให้มั่น ลุกขึ้นกระโดดข้ามคูไป ด้วยเท้าข้างเดียวอย่างเจียบ ๆ แล้วทรุดตัวลงหมอบชั่วคราว และเงยหูฟังก่อนที่จะเคลื่อนที่ต่อไป

ภาพที่ ๓๒ การกระโดดข้ามคู

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทววิธี ๒ (๒๕๖๓)

๔.๒ การข้ามโดยวิธีการคลานข้าม ถ้าเป็นคูกว้าง หรือสถานการณ์บีบบังคับให้ต้องเคลื่อนที่ด้วยวิธีคลานแล้ว การเคลื่อนที่ผ่านคูจะต้องไต่ลงไปใ้ในคูอย่าง เงียบ ๆ และระมัดระวัง แล้วปีนขึ้นบนอีกฝั่งหนึ่ง วิธีการคลานลงคู และขึ้นจากคูให้ปฏิบัติ ตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ เมื่อคลานมาถึงปากคูแล้ว ให้ตรวจดูว่ากันคูปลอดภัยหรือไม่ที่จะลงไป
ในคูนั้น

๔.๒.๒ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว ขั้นแรกให้เลื้อนลำตัวให้ขนานกับปากคูก่อน

ภาพที่ ๗๓ การคลานข้ามคู (๒.๑ - ๒.๒)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๔.๒.๓ ต่อจากนั้นจึงค่อย ๆ เลื้อนตัวลงไปใ้ในคู โดยหย่อนเท้าข้างหนึ่งลงไปก่อน

๔.๒.๔ เมื่อลงไปใ้ในคูแล้ว ทำตัวให้ต่ำอยู่ในคู จนกว่าจะตกลงใจแล้วว่าที่จะเคลื่อนที่ต่อไป
จึงทำการเคลื่อนที่ต่อไป

ภาพที่ ๗๔ การคลานข้ามคู (๒.๓ - ๒.๔)

ที่มา : ศูนย์การนักศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรวีธี ๒ (๒๕๖๓)

๔.๒.๕ การเคลื่อนที่ออกจากคู ชั้นแรกให้อา่มือและแขนทั้งสองข้างขึ้นพาดปากคู ก่อน แล้วจึงค่อย ๆ เลื่อนตัวขึ้นมาที่ขอบคูพร้อมกัน จากนั้นก็ให้ยกขาข้างหนึ่งขึ้นพาดไว้ที่ขอบคู แล้วจึงเลื่อน หรือดึงตัวขึ้นจากคูในลักษณะทำตัวให้ต่ำที่สุด เมื่อขึ้นจากคูได้แล้ว จึงเคลื่อนที่ต่อไปด้วยการคลานสูง หรือคลานต่ำ แล้วแต่กรณี

ภาพที่ ๗๕ การคลานข้ามคู (๒.๕)

ที่มา : ศูนย์การศึกษาวิชาการทหาร วิทยุทรรวิธี ๒ (๒๕๖๓)

คณะผู้จัดทำ

๑. พันตำรวจเอก ณวัฒน์ ศุกลรัตน์	ผู้กำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๒. พันตำรวจโท อนันต์ ศรีเอี่ยม	รองผู้กำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/หัวหน้าคณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๓. พันตำรวจโท ศพภณ เมฆกตลพิระ	ผู้บังคับกองร้อย กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๔. พันตำรวจโท ณรงค์ กล่อมกล้านุ่ม	ผู้บังคับกองร้อย กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๕. ดาบตำรวจ สุรศักดิ์ ศรีคำ	ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๖. ดาบตำรวจ เผ่าพันธุ์ เกษรทอง	ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๗. ดาบตำรวจ ชนะชัย แก้วทูล	ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๘. ดาบตำรวจ ธเนตร จันทรัตน์	ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๙. จำปีตำรวจ พลากร เครือตา	ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก
๑๐. จำปีตำรวจ มุ่งหมาย ภูวิชัย	ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงานพัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก

๑๑. จำสืบทำรวจ สุรทิตย์ สุขจินดา

ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงาน
พัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก

๑๒. สืบทำรวจเอก พชรพงษ์ ปรีชาวัย

ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงาน
พัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก

๑๓. สืบทำรวจตรี ทรงพล อภัยรัตน์

ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงาน
พัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก

๑๔. สืบทำรวจตรี ธนากร บุญญานวัตร

ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงาน
พัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก

๑๕. สืบทำรวจตรี อภิสิทธิ์ ทองศรี

ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/คณะทำงาน
พัฒนาปรับปรุงคู่มือการฝึก

อฝ.ตชด. ๐๑/๒๕๖๘

หลักสูตร ยุทธวิธีการต่อสู้
ปราบปรามการก่อความไม่สงบ
ว่าด้วยเรื่อง
บุคคลทำการรบ

บก.กฝ.บช.ตชด.
SPECIAL TRAINING DIVISION